

Stručné charakteristiky opatrení (str. 1-12)

Vstup slovenskej koruny do mechanizmu výmenných kurzov ERM II (zafixovanie koruny voči euru na 2 roky, počas ktorých sa môže koruna pohybovať v rámci fluktuáčného pásma $\pm 15\%$)

Primárny zdroj: Rozhodnutie o vstupe slovenskej koruny do mechanizmu výmenných kurzov

<http://www.nbs.sk/PRESS/TS051128.HTM>

Stav opatrenia v legislatívnom procese: Slovensko vstúpilo do mechanizmu výmenných kurzov ERM II. dňa 25.11.2005

Navrhovateľ: Ministerstvo financií SR, Národná banka Slovenska

Zámer opatrenia: splnenie kritéria kurzovej stability nevyhnutného na prijatie spoločnej európskej meny euro

Obsah opatrenia: zafixovanie koruny voči euru na úrovni centrálnej parity; centrálna parita koruny voči euru bola stanovená na úrovni 1 euro = 38,4550 Sk; počas nasledujúcich 2 rokov sa môže pohybovať v rámci fluktuáčného pásma maximálne $\pm 15\%$ okolo centrálnej parity, bez toho, aby došlo k jej devalvácii; koruna bude v ERM II využívať štandardné fluktuáčné pásmo $\pm 15\%$ okolo centrálnej parity - spodná hranica pre povinné intervencie je 32,69 SKK/EUR a horná hranica je 44,22 SKK/EUR

Hlasy proponentov: poistenie stability kurzu; slovenská koruna sa viac vymaní z regionálnych vplyvov; dôkaz zdravej hospodárskej politiky; pozitívny impulz pre investorov; vstup do ERM II si vyžaduje dodržiavať pravidlá, ktoré sú dôležité pre makroekonomickú stabilitu

Hlasy oponentov: zmenší sa manérovací priestor menovej politiky; skorý vstup môže stanoviť nevýhodnú úroveň centrálnej parity; koruna je v stanovenom fluktuáčnom pásme zraniteľnejšia na útoky špekulantov; prínos široko stanoveného fluktuáčného pásma k stabilizácii kurzu je minimálny

[podrobná charakteristika opatrenia](#)

Štátny rozpočet na rok 2006 (schodok štátneho rozpočtu - 69 mld. Sk, deficit verejných financií - 2,9% HDP)

Primárny zdroj: Zákon č. 655/2005 Z.z. o štátnom rozpočte na rok 2006

http://www.nrsr.sk/appbin/SSLP.ASP?WCI=SSLP_NZWorkitemHist&WCE=Master=1813

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 13. decembra 2005 v 3. čítaní v NR SR

Navrhovateľ: Ministerstvo financií SR

Zámer opatrenia: vytvorenie predpokladov pre zdravý a dynamický rast slovenskej ekonomiky; priblíženie verejných financií dlhodobu udržateľnej úrovni; vytvorenie podmienok pre zavedenie eura v roku 2009; pokračovanie v konsolidácii verejných financií a v reforme rozpočtového procesu

Obsah opatrenia: deficit verejnej správy vyjadrený v metodike ESA 95 je bez vplyvu zavedenia II. piliera dôchodkového zabezpečenia v roku 2006 na úrovni 44,4 mld. Sk, čo predstavuje 2,9% HDP (v roku 2005 bol deficit verejných financií plánovaný na úrovni 3,4% HDP, v skutočnosti dosiahol 2,9% HDP); deficit štátneho rozpočtu na akruálnej báze je 69 mld. Sk; deficit štátneho rozpočtu na hotovostnej báze je 62 mld. Sk; príjmy verejnej správy dosahujú 563,9 mld. Sk; výdavky verejnej správy sú na úrovni 608,3 mld. Sk; celkový reálny nárast príjmov je 1,7%-ný a reálny nárast výdavkov je 1,02%-ný; medziročná reálna zmena výdavkov podľa kapítol jednotlivých rezortov: ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny -0,9%, ministerstvo zdravotníctva +5,1%, ministerstvo školstva +6,7%, ministerstvo pôdohospodárstva +6,6% (pri dorovnaní platieb na úroveň 54% priemeru EÚ, dohody s EÚ povoľovali 65%), ministerstvo hospodárstva +22%, ministerstvo obrany +6,9%, ministerstvo vnútra +2,7%

Hlasy proponentov: znižuje sa plánovaný deficit; schválený rozpočet prispieva k tomu, aby sa SR rozvíjala ako znalostná ekonomika; najlepší predvolebný rozpočet v histórii Slovenska - pred voľbami prichádza k znižovaniu

deficitu; rozpočet zodpovedá cieľu vlády prijať spoločnú menu euro v roku 2009; pokračovanie realizácie reformy riadenia verejných financií

Hlasy oponentov: vysoký ekonomický rast má byť využitý na rýchlejšie znižovanie deficitu; premrhanie šance a nevyužitie priaznivej fázy ekonomického cyklu a posledného roku zatiaľ najreformnejšej vlády na významnejšie priblíženie sa k vyrovnanému rozpočtu; zvyšuje verejné výdavky a udržiava vysokú mieru prerozdelenia; ďalšie zvyšovanie dotácií pre poľnohospodárstvo, čo spôsobuje zvyšovanie cien a znižovanie efektivity v ňom; absencia rozsiahlej zmeny v štruktúre verejných výdavkov

[podrobná charakteristika opatrenia](#)

Zníženie štátnej prémie na stavebné sporenie zo 14,5% na 10% a maximálnej výšky z 2 500 Sk na 2 000 Sk (novela zákona o stavebnom sporení)

Primárny zdroj: Zákon č. 624/2005 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v znení neskorších predpisov

http://www.nrsr.sk/appbin/SSLP.ASP?WCI=SSLP_NZWorkitemHist&WCE=Master=1792

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 7. decembra 2005 v 3. čítaní v NR SR

Navrhovateľ: Ministerstvo financií SR

Zámer opatrenia: šetrenie verejných zdrojov idúcich na štátnu podporu stavebného sporenia; znižovanie štátnej ingerencie v tejto oblasti; reakcia na znižovanie úrokových sadzieb na trhu depozít

Obsah opatrenia: zníženie maximálnej hranice štátnej prémie k stavebnému sporeniu z 2 500 Sk na 2 000 Sk ročne; zníženie percentuálnej výšky prémie v roku 2006 z doterajších 14,5% na 10%; vklad, pri ktorom sporiteľ získa maximálnu štátnu prémie v roku 2006, bude 20 000 Sk; poslanci zachovali oproti vládnemu návrhu 1%-né zvýhodnenie stavebného sporenia vo vzorci na výpočet percentuálnej výšky štátnej prémie; zníženie periodicity vyplácania štátnej prémie z polročnej na ročnú

Hlasy proponentov: znižovanie miery zvýhodňovania stavebného sporenia - nie je dôvod na zvýhodňovanie stavebného sporenia oproti iným druhom sporenia; napriek zníženiu štátnej prémie bude stavebné sporenie stále výhodné; šetrenie verejných zdrojov

Hlasy oponentov: občania budú musieť viac vynakladať zo svojho; stavebné sporiteľne sa obávajú poklesu klientov v dôsledku poklesu atraktivity tohto produktu; štát má podporovať individuálnu výstavbu bytov a domov

[podrobná charakteristika opatrenia](#)

Novela zákona o dani z príjmu (zvýšenie paušálnych výdavkov pre živnostníkov z 25% na 40%; zvýšenie daňového bonusu na dieťa zo 450 Sk na 540 Sk mesačne; zrušenie znižovania sadzby starobného poistenia o 0,5% za každé dieťa; neschválenie zvýšenia dolnej hranice a zavedenia hornej hranice pre poukázanú sumu z 2% z daní na verejnoprospešné účely)

Primárny zdroj: Zákon č. 534/2005 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

http://www.nrsr.sk/appbin/SSLP.ASP?WCI=SSLP_NZWorkitemHist&WCE=Master=1744

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 28. októbra 2005 v 3. čítaní v NR SR

Navrhovateľ: Ministerstvo financií (MF) SR

Zámer opatrenia: zjednodušiť podnikanie zvýšením možnosti uplatňovania daňovo uznateľných výdavkov

Obsah opatrenia: zvyšuje sa výška paušálnych výdavkov pre samostatne zárobkovo činné osoby (SZČO) z 25% na 40% (remeselníci si budú môcť naďalej odpočítavať 60%); zvyšuje sa daňový bonus na jedno dieťa z 450 Sk na 540 Sk na mesiac; zrušenie úľavy na sadzbe poistného na starobné poistenie, ktorá bola o 0,5% nižšia za každé

nezaopatrené dieťa (tzv. odvodový bonus), čo znamená, že všetci zamestnaní občania budú platiť rovnako 4%; zrušila sa maximálna 5-ročná doba odpisovania nehmotného majetku; neschválenie obmedzenia daňovej asignácie (poukazovanie sumy 2% zo zaplatenej dane na verejnoprospešné účely) - poukazovaná suma mala byť podľa návrhu MF SR najmenej 250 Sk (v súčasnosti minimálne 20 Sk pri fyzických osobách a 250 Sk pri právnických osobách) a pri právnických osobách nemala byť vyššia ako 5 mil. Sk

Hlasy proponentov: zvýšenie paušálnych výdavkov pre SZČO zjednoduší podnikanie; zníži sa daňové a odvodové zaťaženie niektorých občanov; zvýšenie daňového bonusu - zvýšenie podpory rodín s pracujúcim rodičom; ponechanie možnosti poukázať 2% z daní pre široké vrstvy obyvateľstva

Hlasy oponentov: nepostačujúce zvýšenie odpočítateľných paušálnych výdavkov; pri súčasnom zvyšovaní cien energií sa počítalo so zvýšením odpočítateľných paušálnych výdavkov i pre remeselníkov; zrušenie tzv. odvodového bonusu vo výške 0,5% za každé nezaopatrené dieťa nekompenzovalo dostatočne zvýšenie daňového bonusu; ponechanie vysokej administratívnej náročnosti pri spracovávaní malých poukazovaných súm v rámci daňovej asignácie; nestanovenie horného limitu pre poukázané sumy z 2% z daní z príjmov právnických osôb - riziko prelievania veľkého objemu peňazí medzi materskou firmou a spriaznenou nadáciou či občianskym združením

[podrobná charakteristika opatrenia](#)

Zvýšenie regulovaných cien energií a vody pre domácnosti od začiatku roka 2006 (plyn +5,8%, elektrina +5%, teplo +17%, voda +23,3%)

Primárny zdroj: jednotlivé cenové rozhodnutia Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO) v oblasti plynu, elektriny, vody a tepla

http://www.urso.gov.sk/php/TlacSpravy/doc/ts_01122005.pdf

http://www.urso.gov.sk/rozhodnutia/cv/0018_2006_P.pdf

Stav opatrenia v legislatívnom procese: ÚRSO oznámil 1. decembra 2005 zvýšenie regulovaných cien plynu, elektriny, tepla a vody s účinnosťou od 1. januára 2006

Navrhovateľ: Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

Zámer opatrenia: zemný plyn, elektrina, teplo - úprava cien o zvýšené tzv. oprávnené náklady - prispôsobenie sa cenám energií (ropa) na medzinárodných trhoch; deregulácia cien vody - cena má postupne odrážať reálne náklady (resp. oprávnené náklady) a primeraný zisk bez krížových dotácií

Obsah opatrenia: ÚRSO v decembri informoval, že od začiatku roka 2006 sa zvýši priemerná cena plynu pre domácnosti o 5,84%, priemerná cena elektriny o 5,02%, priemerné vodné pre domácnosti o 14,2% a stočné o 35,9% (spolu nárast o 23,3%), medziročný nárast cien tepla ÚRSO odhadoval na 17%

Hlasy proponentov: nevyhnutná deregulácia pri cenách vody odrážajúca skutočné náklady; nutnosť reagovať na zvyšujúce sa ceny energetických komodít na svetových trhoch, a tým pádom sa zvyšujúce sa náklady výrobcov a distribútorov tepla, elektriny, plynu

Hlasy oponentov: pri zemnom plyne a teple ďalšie zvyšovanie taríf po krátkom období (október); pre širokú verejnosť nedostatočne zrozumiteľná tvorba schvaľovaných cien zo strany ÚRSO; príliš široká baza oprávnených nákladov; nedostatočná konkurencia v sektore; garantované zisky monopolov; zvyšovanie inflácie

[podrobná charakteristika opatrenia](#)

Koncepcia doprivatizácie 51% akcií Západoslavskej energetiky, a.s. (priamy predaj 41% akcií súčasnému majiteľovi - E.ON, predaj 10% akcií prostredníctvom verejnej ponuky na Burze cenných papierov v Bratislave)

Primárny zdroj: Aktualizácia koncepcie doprivatizácie – návrh postupu naloženia s majetkovou účasťou Fondu národného majetku SR na podnikaní spoločnosti Západoslavskej energetika, a.s.

[http://www.rokovanie.sk/appl/material.nsf/0/E340CADEB45478E5C125709600408FD6/\\$FILE/Zdroj.html](http://www.rokovanie.sk/appl/material.nsf/0/E340CADEB45478E5C125709600408FD6/$FILE/Zdroj.html)

Návrh na vydanie rozhodnutia, ktorým sa mení rozhodnutie vlády SR č. 569/2001 z 20. júna 2001 o privatizácii podniku Západoslovenské energetické závody, štátny podnik so sídlom v Bratislave - nové znenie

<http://www.rokovanie.sk/app/material.nsf/0/FBDB4E5F994054A0C12570C300476718?OpenDocument>

Stav opatrenia v legislatívnom procese: uznesenia boli schválené vládou SR dňa 5.10.2005 a 30.11.2005; vláda SR sa na svojom rokovaní 25. januára 2006 uzniesla, že nebude do konania júnových parlamentných volieb prijímať žiadne privatizačné rozhodnutia

Navrhovateľ: Ministerstvo hospodárstva SR

Zámer opatrenia: doprivatizácia Západoslovenskej energetiky (ZSE), a.s.

Obsah opatrenia: schválenie postupu doprivatizácie zvyšných 51% akcií ZSE - tie sú v súčasnosti vo vlastníctve Fondu národného majetku SR; predaj 41% akcií priamym predajom súčasnému majiteľovi 49% akcií – nemeckej firme E.ON Energie AG München; predaj zvyšných 10% na základe verejnej ponuky prostredníctvom slovenského trhu cenných papierov (na Burze cenných papierov v Bratislave)

Hlasy proponentov: štát je zlým hospodárom – nemá podnikat'; E.ON sa ako vlastníak osvedčil; k manažérskej kontrole aj majorita v držbe akcií; synergický efekt plynúci zo spojenia sa so silným zahraničným investorom; prínos pre investorov na trhu cenných papierov – oživenie slovenského kapitálového trhu; získanie zdrojov na financovanie štátneho dlhu; bolo treba splniť záväzky z uznesenia vlády z roku 2004

Hlasy oponentov: uskutočnenie privatizácie bez tendra; netransparentnosť a malá výnosnosť pri priamom predaji; privatizácia – rozkrádanie štátneho majetku; zbavenie sa štátnych podielov v prosperujúcich podnikoch; odpredaj prirodzených monopolov do rúk zahraničných firiem; slovenský kapitálový trh je nefunkčný – očakávaný nízky výnos z transakcie

[podrobná charakteristika opatrenia](#)

Novela zákona o ochrane vkladov (zmena výšky ročných príspevkov bánk do Fondu ochrany vkladov počas jeho dlhovej pozície z fixných 0,75% z vkladov na interval 0,2% - 0,75%; výška príspevku v roku 2006 - 0,2%)

Primárny zdroj: Zákon č. 578/2005 Z.z, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 118/1996 Z.z. o ochrane vkladov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

http://www.nrsr.sk/appbin/SSLP.ASP?WCI=SSLP_NZWorkitemHist&WCE=Master=1770

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 7. decembra 2005 v 3. čítaní v NR SR

Navrhovateľ: Ministerstvo financií SR, Národná banka Slovenska (NBS)

Zámer opatrenia: úprava pravidiel pre určovanie výšky ročných príspevkov bankových subjektov do Fondu ochrany vkladov; zníženie poplatkov

Obsah opatrenia: úprava výšky ročného príspevku do Fondu ochrany vkladov (FOV) v rokoch, kedy je FOV kvôli vyplácaniu náhrad za nedostupné vklady v dlhovej pozícii; výška ročného príspevku musí dosahovať najmenej 0,35% z priemernej hodnoty zákonom chránených vkladov v príslušnej banke; s predchádzajúcim písomným súhlasom Bankovej rady NBS sa môže ročný príspevok do FOV znížiť na 0,2%; podľa doteraz platného zákona sa výška ročných príspevkov bánk do Fondu na roky, počas ktorých FOV spláca úver na zabezpečenie výplaty náhrad za nedostupné vklady, musela rovnať hornej hranici rozpätia (0,1%-0,75%) sadzby ročného príspevku; od roku 2002 je FOV v dlhovej pozícii v dôsledku vyplácania náhrad za nedostupné vklady skrachovaných bánk (AG Banka, Slovenská kreditná banka, Dopravná banka, Devín banka); novela upravila aj výšku ročných príspevkov bánk do FOV na roky, počas ktorých Fond síce nie je v dlhovej pozícii, ale nemá vlastné finančné zdroje na zabezpečenie výplaty náhrad najmenej vo výške 1,5% z celkovej hodnoty všetkých zákonom chránených vkladov - v tomto období ročný príspevok do FOV minimálne 0,2 % z priemernej hodnoty zákonom chránených vkladov

Hlasy proponentov: zníženie výšky príspevkov do FOV redukuje motiváciu bánk vyháňať sa plateniu príspevkov; zníženie výšky príspevkov umožní znížiť úrokové sadzby pri vkladoch; zachováva sa princíp spoločnej solidarity bankových subjektov zapojených do systému ochrany bankových vkladov na Slovensku

Hlasy oponentov: nižšie vklady do FOV odďaľujú termín, kedy sa FOV dostane z dlhovej pozície; v istej miere sa naruša princíp spoločnej solidarity; účelovo sa mení zákon, aby mohlo dôjsť k zníženiu vkladov do FOV; novela umožňuje nekontrolovateľný nárast príspevkov do FOV

[podrobná charakteristika opatrenia](#)

Novela zákona o bankách (zvýšenie informačných povinností bánk voči klientom o cenách bankových produktov)

Primárny zdroj: Zákon č. 214/2006 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

http://www.nrsr.sk/appbin/SSLP.ASP?WCI=SSLP_NZWorkitemHist&WCE=Master=1855

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 14. decembra 2005 vládou SR a 15. marca 2006 v 3. čítaní v NR SR

Navrhovateľ: Ministerstvo financií (MF) SR, Národná banka Slovenska (NBS)

Zámer opatrenia: zvýšenie informačných povinností bánk voči svojim klientom

Obsah opatrenia: zavádza sa povinnosť pre banky a pobočky zahraničných bánk informovať o cenách svojich produktov a služieb; povinnosť písomnou formou informovať o podmienkach pre prijímanie vkladov, poskytovanie úverov a vykonávanie všetkých ďalších obchodov a o ich cenách, vrátane uvedenia príkladov; povinnosť uverejniť uvedené informácie na internetovej stránke banky a vo svojich prevádzkových priestoroch; pri zmenách obchodných podmienok a cien obchodov povinnosť banky informovať najmenej 15 dní pred nadobudnutím účinnosti príslušnej zmeny; povinnosť bánk informovať klientov pri uzatváraní každej písomnej zmluvy o výške ročnej percentuálnej úrokovej sadzby, o všetkých nákladoch klienta voči banke, respektíve o výnosoch v prospech klienta; banky budú zasielať informácie o cenách svojich produktov MF SR a centrálnej banke s tým, že NBS ich bude zverejňovať na svojej internetovej stránke

Hlasy proponentov: zvýšenie informovanosti klientov o produktoch jednotlivých bánk; vyššia transparentnosť; podpora konkurencie v bankovom sektore - z dlhodobého hľadiska pokles bankových poplatkov a lepšie služby; lepšia ochrana spotrebiteľov

Hlasy oponentov: nárast zbytočnej administratívy; zvýšenie nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk; povinnosti sa týkajú len bánk, zákon tak obchádza ďalšie finančné inštitúcie; zbytočný zákon, keďže rovnaké informácie sú dostupné pre klientov i v súčasnosti; centrálna banka by nemala suplovať finančných poradcov a klientov pri porovnávaní cien

[podrobná charakteristika opatrenia](#)

Návrh novely zákona o sociálnom zabezpečení policajtov (výsluhový dôchodok až po dosiahnutí veku 50 rokov a 15 rokov v službe; vznik nároku na odchodné po 10 rokoch v službe; vyššie odchodné)

Primárny zdroj: Vládny návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

http://www.nrsr.sk/appbin/SSLP.ASP?WCI=SSLP_NZWorkitemHist&WCE=Master=1854

Stav opatrenia v legislatívnom procese: prvýkrát schválené 7. decembra 2005 v 3. čítaní v NR SR, avšak po prezidentskom vete pri opätovnom prerokovaní v NR SR vo februári 2006 neschválené

Navrhovateľ: Ministerstvo vnútra (MV) SR

Zámer opatrenia: zabezpečiť podmienky na efektívnejšie využitie finančných prostriedkov vynakladaných na sociálne zabezpečenie policajtov, zvýšenie ich personálnej stability vo vekových skupinách potrebných na výkon policajnej služby a zvýšenie motivácie policajtov na zotrvanie v službe, aby neopúšťali policajný zbor predčasne kvôli včasnému

nároku na výsluhový dôchodok; nahradíť odmeňovanie policajtov za odchod odmeňovaním za zotrvanie v policajnej službe

Obsah opatrenia: navrhnuté zmeny v sociálnom zabezpečení policajtov na úseku nemocenského, úrazového a výsluhového zabezpečenia; návrh, aby sa nárok na výplatu výsluhového dôchodku viazal na dosiahnutie veku 50 rokov policajta, pričom jeho služobný pomer by musel trvať najmenej 15 rokov tak ako doteraz, v súčasnosti platí, že ak policajt odsluží min. 15 rokov, má po odchode automaticky ihneď právo na výsluhový dôchodok, aj keď si následne nájde nové zamestnanie; návrh, aby nárok na odchodné vznikol policajtovi, ktorého služobný pomer trval najmenej 10 rokov (doteraz 5 rokov), a to vo výške 3,5-násobku (doteraz 1-násobku) priemerného služobného platu; sprísnenie podmienok nároku na odchodné v prípadoch opätovného prijatia do služobného pomeru a jeho opätovného skončenia, ak pri predchádzajúcom skončení služobného pomeru bolo policajtovi vyplatené odchodné; navrhované zmeny vo vyplácaní výsluhových dávok (výsluhový dôchodok a odchodné) sa mali týkať iba mladších policajtov, ktorým ešte nevznikol nárok na odchodné a výsluhový dôchodok podľa starého zákona

Hlasy proponentov: zvýšenie motivácie na zotrvanie policajtov vo výkone policajnej služby po dlhšiu dobu; ušetrené finančné prostriedky by sa dali použiť na zvýšenie plátov policajtov; odmeňovanie policajtov za službu, a nie za odchod z polície; obmedzenie zneužívania systému výsluhových dávok pri opätovnom nástupe k polícii

Hlasy oponentov: znižovanie sociálneho zabezpečenia policajtov; rozdielne podmienky sociálneho zabezpečenia pre policajtov a vojakov, ktoré by sa novelou prehĺbili ešte viac v neprospech policajtov; príliš rýchla účinnosť novely, ktorá by neumožňovala policajtom, ktorých sa zmeny týkajú, sa slobodne rozhodnúť, či v policajnom zbore zostanú za daných podmienok; znevýhodnenie mladých policajtov oproti ich starším kolegom, ktorých by sa novela netýkala

[podrobná charakteristika opatrenia](#)

Novela zákona o službách zamestnanosti (menej častá povinnosť návštev na úradoch práce pre aktívnych nezamestnaných; zníženie maximálnej výšky príspevku na vzdelávanie a prípravu pre trh práce uchádzača o zamestnanie v závislosti od počtu absolvovaných vzdelávacích aktivít; zvýšenie príspevku na vykonávanie absolventskej praxe o 200 Sk na 1 700 Sk mesačne; zrušenie príspevku (1 000 Sk mesačne) zamestnávateľom, u ktorých je vykonávaná absolventská prax; zrušenie príspevku na sťahovanie za prácou (max. 10 000 Sk za 2 roky); zavedenie nového príspevku na dochádzku za prácou (max 2 000 Sk mesačne počas 1 roka) pre znevýhodnených nezamestnaných; rozšírenie okruhu tzv. znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie; obmedzenie maximálnej výšky príspevku zamestnávateľom na zamestnávanie znevýhodneného uchádzača o zamestnanie v závislosti od výšky priemernej mzdy v SR)

Primárny zdroj: Zákon č. 573/2005 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony http://www.nrsr.sk/appbin/SSLP.ASP?WCI=SSLP_NZWorkitemHist&WCE=Master=1741

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 9. novembra 2005 v 3. čítaní v NR SR

Navrhovateľ: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Zámer opatrenia: podnietiť nezamestnaných k väčšej aktivite a tým, čo sa snažia, zľaviť z povinností; zdynamizovať a zefektívniť služby zamestnanosti a prostriedky na ne vynakladané; prispôsobiť nástroje aktívnej politiky trhu práce aktuálnemu vývoju na trhu práce; rozšíriť aktívne opatrenia na trhu práce týkajúce sa predovšetkým znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie; rozšíriť programy na dokončenie vzdelania na základnej škole alebo štúdia na strednej škole na základe projektov nezamestnaných; zabezpečiť zvýšenie kvality poskytovania vzdelávania a prípravy pre trh práce uchádzačov a záujemcov o zamestnanie

Obsah opatrenia: spresňuje sa a rozširuje sa okruh aktívnych uchádzačov o zamestnanie zúčastňujúcich sa aktivít v rámci ustanovených aktívnych opatrení na trhu práce, ktorých sa týka mesačná periodicita návštev na úradoch práce - do tejto kategórie budú patriť aj tí, ktorí si sami zabezpečia vzdelávanie a prípravu pre trh práce; skracuje sa sankčné vyradenie z evidencie uchádzačov o zamestnanie zo 6 na 3 mesiace - úrady práce budú môcť znovu evidovať

nezamestnaných, ktorí boli vyradení z evidencie uchádzačov o prácu (napr. z dôvodu nelegálnej práce alebo nespolupráce s úradom práce), už po 3 mesiacoch; úrady práce budú môcť poskytnúť príspevok na vzdelávanie a prípravu pre trh práce uchádzača o zamestnanie do výšky 100% nákladov len na prvú vzdelávaciu aktivitu, do výšky 75% nákladov na druhú vzdelávaciu aktivitu a do výšky 50% nákladov na každú ďalšiu vzdelávaciu aktivitu uchádzača o zamestnanie počas 2 rokov (doteraz bola možná úhrada do výšky 100% nákladov pre uchádzača o zamestnanie a do výšky 50% pre záujemcu o zamestnanie bez ohľadu na počet vzdelávacích aktivít); úrad práce však poskytne príspevok až do výšky 100% nákladov aj na ďalšiu vzdelávaciu aktivitu uchádzača o zamestnanie, ak sa do 3 mesiacov od jej skončenia zamestná, alebo začne vykonávať samostatne zárobkovú činnosť; zvyšuje sa maximálna výška príspevku na vzdelávanie a prípravu pre trh práce záujemcu o zamestnanie až do výšky 100% oprávnených nákladov na jednu vzdelávaciu aktivitu; v rámci vzdelávania a prípravy pre trh práce novela umožňuje uchádzačom a záujemcom o zamestnanie vzdelávanie s cieľom dokončenia vzdelania na základnej alebo strednej škole; zvýšenie príspevku pre nezamestnaných absolventov na vykonávanie absolventskej praxe o 200 Sk na 1 700 Sk; zrušenie príspevku (1 000 Sk mesačne) zamestnávateľom, u ktorých pracujú absolventi; rozšírenie okruhu tzv. znevýhodnených uchádzačov o prácu o rodičov starajúcich sa o 3 a viac detí, osamelých občanov starajúcich sa o nezaopatrené deti (doteraz len deti do 10 rokov veku) a o azylantov; príspevok zamestnávateľovi na zamestnávanie znevýhodneného uchádzača o zamestnanie - mesačne do výšky 100% z celkovej ceny práce, najviac však vo výške celkovej ceny práce vypočítanej z priemernej hrubej mesačnej mzdy v SR (doteraz nebola maximálna výška príspevku obmedzená); rozšírenie okruhu uchádzačov o zamestnanie, na ktorých sa vzťahuje poskytovanie tohto príspevku (o poberateľov dávky v hmotnej núdzi najmenej počas 12 mesiacov, o občanov vykonávajúcich aktívnu činnosť najmenej počas 6 mesiacov, o občanov vykonávajúcich absolventskú prax a o občanov, ktorí prestali byť občanmi so zdravotným postihnutím; rozširuje sa možnosť poskytovania príspevku na služby pre rodinu s deťmi (úhrada časti preukázaných výdavkov na pobyt dieťaťa v predškolskom zariadení) aj na záujemcov o zamestnanie; ruší sa príspevok na sťahovanie za prácou (max. 10 000 Sk); zavádza sa nový príspevok na dochádzku za prácou (max 2 000 Sk mesačne počas 1 roka) pre znevýhodnených (min. 6 mesiacov) nezamestnaných; novela prinesie v roku 2006 finančné výdavky vo výške 1,066 mld. Sk

Hlasy proponentov: vylepšovanie kľúčového zákona podporujúceho aktívnu politiku trhu práce; stanovenie maximálnych hraníc pre niektoré príspevky; súhlas so zrušením príspevku na sťahovanie za prácou, pretože podmienky vzniku nároku naň nepodporovali mobilitu za prácou; zvýšenie motivácie a priestoru na uplatnenie znevýhodnených nezamestnaných občanov; dôraz na vzdelávanie; zvýhodňovanie nezamestnaných aktívne si hľadajúcich rekvalifikáciu a zamestnanie oproti pasívnym; radšej menej ale kvalitných vzdelávacích a rekvalifikačných aktivít

Hlasy oponentov: príliš časté ad hoc zmeny; zvýšenie sociálnych výdavkov; zavádzanie nových príspevkov - príspevok na dochádzku za prácou - nesystémové opatrenie nahrádzajúce ďalšie a pritom málo využívané - príspevok na sťahovanie za prácou; zníži sa počet rekvalifikácií; zamestnávateľom sa odoberie 1 000 Sk na krytie nákladov súvisiacich s absolventskou praxou, zatiaľ čo absolventom sa pridá len 200 Sk; zrušenie príspevku pre zamestnávateľov - negatívny efekt zvlášť pre mimovládne organizácie, pre ktoré mohol byť príspevok na vytvorenie miesta na absolventskú prax rozhodujúcim faktorom

[*podrobná charakteristika opatrenia*](#)

Novely zdravotníckych zákonov (úprava okruhu poistencov štátu; presunutie ročného zúčtovania poistného na koniec júna; zdravotné poisťovne sa stanú klasickými podnikateľskými subjektami - zisk môžu rozdeliť medzi akcionárov; stanovenie maximálnej výšky poplatkov v zdravotníctve a ich naviazanie na životné minimum; stanovenie maximálneho, resp. minimálneho podielu diagnóz, ktoré môžu byť plne spoplatnené, resp. musia byť plne hrazené verejným zdravotným poistením - zvýšenie rozsahu chorôb s povinným plným hradením z verejného zdravotného poistenia)

Primárny zdroj: Zákon č. 660/2005 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 580/2004 Z.z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z.z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

http://www.nrsr.sk/appbin/SSLP.ASP?WCI=SSLP_NZWorkitemHist&WCE=Master=1781

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 13. decembra 2005 v 3. čítaní v NR SR

Navrhovateľ: Ministerstvo zdravotníctva SR

Zámer opatrenia: úprava reformných zdravotníckych zákonov - reakcia na potreby vyplývajúce z aplikačnej praxe; stanovenie hraníc pre poplatky v zdravotníctve zo zákona, ktoré nebude môcť prekročiť bez zmeny zákona žiadna vláda; presadenie zmien, ktoré sa nepodarili pri prvom schvaľovaní reformy zdravotníctva

Obsah opatrenia: novela zákona o zdravotnom poistení - úprava okruhu osôb, za ktoré platí poistné štát; zamestnanci bez majetkovej účasti v spoločnosti budú platiť odvody aj z vyplatených podielov na zisku; spresnenie ustanovení týkajúcich sa ročného zúčtovania poistného a jeho presunutie na koniec júna; novela zákona o zdravotných poisťovniach - spresnenie ustanovení o čakacích zoznamoch viac v prospech poistencov; novela zákona o dani z príjmov - zdravotné poisťovne sa stali klasickými podnikateľskými subjektami - budú platiť daň z príjmov a zisk môžu rozdeliť formou dividend medzi akcionárov; novela zákona o rozsahu zdravotnej starostlivosti - stanovenie maximálnej mozgovej výšky poplatkov za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti (za návštevu ambulancie, pohotovosti, za pobyt v nemocnici, za recept, za dopravu) ako percento životného minima - táto vláda už nebude meniť výšku paušálnych poplatkov; stanovenie maximálnych, resp. minimálnych podielov diagnóz, ktoré môžu byť plne spoplatnené, resp. budú musieť byť plne hradené verejným zdravotným poistením - zvýšenie rozsahu chorôb s povinným plným hradením z verejného zdravotného poistenia; stanovenie najvyššej novej hranice doplatku pacienta za niektoré lieky a dietetické potraviny

Hlasy proponentov: postupné vychytávanie „múch“ reformy zdravotníctva; vyššia právna istota pacientov ohľadne výšky ich priamych platieb, teda spoluúčasti v zdravotníctve; prijaté zmeny spresnili pôvodné zdravotnícke zákony a dali ich do súladu s Ústavou SR; umožnenie väčšej konkurencie medzi zdravotnými poisťovňami - zavedenie trhovejších princípov pri dostatočnej zákonnej kontrole použitia zisku poisťovní

Hlasy oponentov: jednou novelou novelizácia viacerých zákonov na poslednú chvíľu a bez medzirezortného pripomienkového konania; časté zmeny v zdravotníckych zákonoch neprispievajú k právnej istote; rôzny výklad zákonov; zdravotné poisťovne ako klasické podnikateľské subjekty nakladajúce s verejnými zdrojmi v systéme povinného verejného zdravotného poistenia – nešťastné riešenie, riziko tlaku akcionárov na tvorbu zisku, s ktorým budú môcť ako podnikateľský subjekt samostatne nakladať - tým pádom poskytovateľa zdravotnej starostlivosti dostanú menej zaplatené, čo pri obmedzenom objeme finančných zdrojov bude potrebné nahradiť jednak vyššími úhradami pacientov za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, a jednak za spoplatnené diagnózy; hrozba zvyšovania poplatkov v zdravotníctve v budúcnosti spolu so zvyšujúcim sa životným minimom; zákonné obmedzenie zvýšiť spoluúčasť pacientov - obmedzenie manévrovacej pozície vlády v zdravotnej politike

[podrobná charakteristika opatrenia](#)

Novela infozákona (zúženie chránených osobných údajov o verejných funkcionároch; zmena lehoty na sprístupnenie informácií z 10 kalendárnych dní na 8 pracovných dní; zachovanie povinnosti sprístupňovať informácie aj z neukončených správnych konaní; povinnosť sprístupňovať informácie týkajúce sa prevodu majetku štátu alebo obce na iné osoby; rozšírenie povinnosti verejného prerokovania v samosprávnych zastupiteľstvách; ponechanie priestupkovej zodpovednosti za porušenie zákona)

Primárny zdroj: Zákon č. 628/2005 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení zákona č. 747/2004 Z.z. a o zmene a doplnení niektorých zákonov

http://www.nrsr.sk/appbin/SSLP.ASP?WCI=SSLP_NZWorkitemHist&WCE=Master=1833

Stav opatrenia v legislatívnom procese: definitívne schválené 14. decembra 2005 po opätovnom prerokovaní v NR SR po prezidentovom vete

Navrhovateľ: Ministerstvo spravodlivosti (MS) SR

Zámer opatrenia: reagovať na potreby aplikačnej praxe, najmä na potrebu novej právnej úpravy sprístupňovania osobných údajov niektorých osôb, transparentnosti pri nakladaní s verejnými financiami a majetkom štátu, obcí, samosprávnych krajov a verejnoprávnych inštitúcií; zabrániť pretrvávajúcemu utajovaniu plátov a odmien niektorých

verejných funkcionárov a vedúcich pracovníkov štátnej správy i samosprávy; posilniť informovanosť občanov na rokovaníach obecných, mestských a regionálnych zastupiteľstiev; umožniť verejnosti bez problémov získať informácie o nadobúdateľoch štátnych a samosprávnych nehnuteľností

Obsah opatrenia: povinnosť zverejňovania údajov o verejných funkcionároch a vedúcich zamestnancov úradov, akými sú napríklad výška ich platu či suma poskytnutých odmien, ale aj informácie o ich činnosti ako napríklad členstvo v komisiách, personálne obsadenie útvarov v orgánoch verejnej moci a pod.; zmena lehoty na vybavenie žiadosti o poskytnutie informácií z 10 kalendárnych dní na 8 pracovných dní (MS SR navrhovalo 10 pracovných dní); zachoval sa prístup k informáciám z neukončených správnych konaní, teda z rozhodovacieho procesu orgánov verejnej správy (pôvodný návrh MS SR mal verejnosti (okrem priamych účastníkov konaní) odňať možnosť získať informácie z neukončených správnych konaní); povinnosť sprístupňovať informácie týkajúce sa prevodov majetku štátu, verejnoprávnej inštitúcie, obce, vyššieho územného celku (VÚC) alebo orgánu verejnej moci na iné osoby vrátane identifikácie týchto osôb; nemožnosť vylúčiť verejnú z rokovaní obecného zastupiteľstva a zastupiteľstva VÚC o platoch ich zamestnancov a nakladaní s majetkom obce či VÚC; zachovanie priestupkovej zodpovednosti úradníkov za porušenie povinností vyplývajúcich z infozákona

Hlasy proponentov: novela smerujúca k väčšej informovanosti a menšiemu okruhu chránených a utajovaných údajov; ponechanie možnosti získať informácie o neukončených konaniach orgánov verejnej správy, nielen o jeho výsledku; verejnú z rokovaní zastupiteľstiev o nakladaní s majetkom obcí a VÚC, o platoch a odmenách ich zamestnancov; väčšia transparentnosť verejnej správy; ponechanie priestupkovej zodpovednosti úradníkov za porušenie zákona; ponechanie relatívne krátkych lehôt na sprístupnenie informácií; schválený návrh prijateľný tak pre MS SR, občianskych aktivistov, ako aj pre opozíciu

Hlasy oponentov: samospráve sa nepáči zverejňovanie informácií o platoch a odmenách jej zamestnancov; podľa ZMOS-u novela zákona narušuje rovnováhu jednotlivých práv občanov v demokratickej spoločnosti a potreba spoločnosti na zverejňovanie plátov funkcionárov a vedúcich zamestnancov územnej samosprávy nie je dostatočne podložená argumentmi; prezident SR negatívne hodnotí duplicitné ustanovenia o priestupkovej zodpovednosti za porušenie povinností uložených infozákonom, keďže sa už nachádzajú v zákone o priestupkoch; príliš veľká otvorenosť verejnej správy nahráva rôznym skupinám aktivistov bez demokratického mandátu, ktoré môžu ľahšie blokať a brzdiť rôzne projekty a aktivity

[podrobná charakteristika opatrenia](#)

Pilotný projekt Ministerstva kultúry SR - Monitoring návštevnosti kultúrnych podujatí (príprava na zmenu financovania - financovanie vo väčšej miere podľa počtu návštevníkov)

Primárny zdroj: internetový portál kultúry <http://registerkultury.gov.sk/> a informačný systém „Kultúrne podujatia - monitoring návštevnosti“ - <http://registerkultury.gov.sk/podujatia>

Stav opatrenia v legislatívnom procese: Ministerstvo kultúry SR spustilo od 15. októbra 2005 pilotný projekt

Navrhovateľ: Ministerstvo kultúry (MK) SR

Zámer opatrenia: cieľom portálu kultúry je umožniť verejnosti prostredníctvom jediného centrálného informačného bodu on-line prístup k informáciám o kultúrnom dedičstve, kultúrnych aktivitách a poskytovaných službách v kultúre, vrátane autorizovaného prístupu k distribuovaným databázam centrálnych kultúrnych inštitúcií rezortu; verejná kontrola činnosti kultúrnych inštitúcií; motivácia kultúrnych organizácií, aby sa snažili zvyšovať návštevnosť - systém má slúžiť ako vstupný podklad na prípravu zmeny financovania

Obsah opatrenia: verejnú z si bude môcť na jednom mieste na internete prezrieť minulý, aktuálny a budúci program kultúrnych zariadení, ako aj návštevnosť jednotlivých kultúrnych podujatí a zariadení počas jednotlivých dní, po týždňoch, mesiacoch či rokoch; verejnú z má mať pri každom kultúrnom podujatí k dispozícii názov a typ kultúrneho podujatia, cenu vstupeniek, cieľovú skupinu, ktorej je podujatie určené, informáciu, či podujatie bolo podporené grantom MK SR, miesto konania, popis podujatia, sprievodnú fotografiu; jedna, podrobnejšia, časť projektu monitoringu návštevnosti je prístupná len pre internú potrebu MK SR a konkrétnej organizácie prihlásenej do projektu - zo získaných detailných informácií (napr. návštevnosť v pondelky) má byť pre rezort kultúry a danú inštitúciu možné vyhodnocovať sledované údaje, uskutočňovať rôzne analýzy, porovnávanie a štatistiky; systém má slúžiť ako vstupný podklad na prípravu zmeny financovania - od roku 2006 mali byť prezentačné organizácie financované v rozhodujúcej

miere podľa počtu návštevníkov; do pilotného projektu sa na začiatku zapojilo 45 prevádzok v rámci 26 organizácií v pôsobnosti MK SR a 3 inštitúcie, ktoré nie sú riadené MK SR

Hlasy proponentov: snaha o väčšiu transparentnosť pri vynakladaní verejných prostriedkov, ktoré budú aspoň čiastočne smerovať vo väčšom objeme na podujatia, ciele, ktoré sú verejnosťou žiadané, a nie paušálne v rovnakom jednotkovom objeme na všetky subjekty bez ohľadu na kvalitu ich produkcie a odozvu vo verejnosti; začne sa zatiaľ aspoň jedným kritériom merať efektívnosť vynakladaných verejných prostriedkov v kultúre

Hlasy oponentov: projekt, ktorý v zahraničí funguje len ako doplnkový – nemožno ním nahradiť zásadnú predstavu o prioritách kultúry a zmene jej financovania; nesystémový avanturistický výstrelok dokazujúci nekompetentnosť a nekultúrnosť vedenia MK SR; pochybnosti, že sa týmto spôsobom pomôže zvýšeniu návštevnosti kultúrnych zariadení a dostupnosti kultúry pre všetkých

[podrobná charakteristika opatrenia](#)

OPATRENIA EÚ

Návrh Európskej komisie na harmonizáciu základu dane z príjmov právnických osôb

Primárny zdroj: iniciatívny návrh Európskej komisie "Príspevok daňovej a colnej politiky k Lisabonskej stratégii" (Commission Communication "The Contribution of Taxation and Customs Policies to the Lisbon Strategy")

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/1352&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Stav opatrenia v legislatívnom procese: koncom októbra 2005 navrhla Európska komisia (EK) rozsiahly plán opatrení v oblasti daní a cielí; počas funkčného obdobia terajšej EK do roku 2009 budú predkladané a realizované jednotlivé opatrenia (v druhom polroku 2006 - harmonizovaný základ podnikových daní); Európsky parlament vyslovil súhlasné stanovisko s plánom EK

Navrhovateľ: Európska komisia

Zámer opatrenia: podporiť konkurencieschopnosť európskych firiem a pomôcť plniť ciele Lisabonskej stratégie; zredukovať administratívne náklady podnikateľov pôsobiacich vo viacerých krajinách EÚ, a tým posilniť celkovú konkurencieschopnosť Európy v období prehlbujúcej sa globalizácie

Obsah opatrenia: návrh zjednotiť základy dane z príjmov právnických osôb; podľa eurokomisára Kovácsa by spoločný základ podnikovej dane z príjmov mohol byť pravdepodobne veľmi podobný súčasnemu slovenskému základu, nakoľko cieľom EK je navrhnuť jednoduchý a prehľadný daňový základ s malým počtom výnimiek a špeciálnych režimov

Hlasy proponentov: spoločný európsky základ podnikovej dane z príjmov prispeje k väčšej daňovej prehľadnosti v EÚ a jednoduchšiemu cezhraničnému pôsobeniu firiem - zníženie transakčných nákladov firiem pôsobiacich vo viacerých štátoch EÚ, nižšie riziko súdnych sporov vyplývajúcich z rôznych daňových pravidiel; firmy budú môcť plne využívať výhody spoločného vnútorného trhu EÚ; vhodná daňová a colná politika môže prispieť k posilneniu efektívnosti hospodárstva celej EÚ, k rastu konkurencieschopnosti európskych firiem, rozvoju obchodu, k zintenzívneniu konkurencie na spoločnom trhu a podpore výskumu a rozvoja

Hlasy oponentov: obmedzuje daňovú suverenitu členských štátov; obmedzenie zdravej konkurencie rôznych daňových systémov - zníženie flexibility a efektívnosti a pokles hospodárskeho rastu celej Európy; možné zvýšenie efektívnej výšky daní; požiadavka na harmonizáciu daňových základov neskôr vyústi do požiadavky zjednotiť aj sadzby daní; lobing „starých“ silných krajín EÚ s vysokou mierou ochranárskych opatrení v hospodárstve; daňová konkurencia môže novým členom EÚ pomôcť k rýchlejšiemu hospodárskemu rastu

[podrobná charakteristika opatrenia](#)

Návrh smernice o prenosnosti podnikových doplnkových dôchodkových práv zamestnancov v rámci EÚ (možnosť výberu pre zamestnanca medzi ponechaním práv v starom doplnkovom dôchodkovom systéme alebo ich prevodom do zamestnaneckej

dôchodkovej schémy u nového zamestnávateľa; stanovenie minimálnych štandardov pre podmienky nadobudnutia práv na podnikový doplnkový dôchodok, pre podmienky zachovania tzv. pozastavených práv na dôchodok a pre prenositeľnosť nadobudnutých práv; 10-ročný odklad plnej prevoditeľnosti práv pre nekapitalizačné doplnkové dôchodkové schémy)

Primárny zdroj: Návrh Smernice Európskeho parlamentu a Rady o zlepšení prenosnosti práv na doplnkový dôchodok {SEC(2005)1293} (*Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on Improving the Portability of Supplementary Pension Rights {SEC(2005) 1293 }*)

http://ec.europa.eu/employment_social/news/2005/oct/dir_191005_sk.pdf

http://www.europa.eu.int/comm/employment_social/news/2005/oct/dir_191005_en.pdf

Stav opatrenia v legislatívnom procese: Európska komisia navrhla 20. októbra 2005 smernicu; nasleduje ďalší legislatívny proces

Navrhovateľ: Európska komisia

Zámer opatrenia: obmedziť prekážky voľného pohybu tak medzi členskými štátmi, ako aj na území členského štátu, ktoré vznikajú uplatňovaním niektorých ustanovení podnikových doplnkových dôchodkových systémov; zvýšiť mobilitu a flexibilitu pracovníkov v rámci EÚ; zvýšiť konkurencieschopnosť ekonomiky EÚ; obmedziť straty z nadobudnutých podnikových dôchodkových práv pri zmene zamestnania

Obsah opatrenia: uľahčenie zamestnancom prenášať si podnikové doplnkové dôchodkové práva od jedného zamestnávateľa k druhému, ako aj medzi jednotlivými krajinami EÚ (priebežné povinné dôchodkové systémy (I.pilier), sú plne prenosné už približne 30 rokov); stanovenie podmienok nadobudnutia práv na podnikový doplnkový dôchodok, ktoré nesmú byť voči zamestnancovi nevýhodnejšie nastavené ako v smernici (napr. doba na vznik nároku na dôchodok a pod.); zákaz penalizácie odchádzajúceho pracovníka znížením alebo obmedzením už nadobudnutých alebo pozastavených práv na podnikový dôchodok; stanovenie možnosti výberu pre zamestnanca medzi ponechaním práv v doplnkovom dôchodkovom systéme, ktorého bol účastníkom v rámci predchádzajúceho pracovného pomeru alebo prevodom týchto nadobudnutých práv do zamestnaneckej dôchodkovej schémy u nového zamestnávateľa; povinnosť osoby zodpovednej za správu doplnkového dôchodkového systému pravdivo a zrozumiteľne informovať zamestnanca o dôsledkoch mobility na jeho doplnkové dôchodkové práva; výnimky pri prevoditeľnosti dôchodkových práv pri špecifických nekapitalizačných doplnkových dôchodkových schémach, ktoré sú financované napr. priebežne alebo pomocou tvorby rezerv v účtovníctve firiem, ak by prenositeľnosť dôchodkových práv zapríčinila finančné problémy a nestabilitu dotknutých podnikov – po 10 rokoch sa prehodnotí vyňatie takýchto schém spod plnej pôsobnosti smernice

Hlasy proponentov: súvislosť medzi vytváraním skutočne jednotného trhu práce v EÚ a jednotnejším systémom sociálneho zabezpečenia; zavedenie minimálnych štandardov zvýši transparentnosť a právnu istotu mobilných zamestnancov; zníženie bariér a zvýšenie mobility a flexibility pracovnej sily v rámci EÚ – zvýšenie konkurencieschopnosti ekonomiky EÚ; úplná prenositeľnosť všetkých doplnkových dôchodkových práv znamená ukončenie penalizovania mobilných zamestnancov - ľudia neprídu o to, čo si dovtedy nasporili; informačná povinnosť správcov doplnkových dôchodkových schém o dôsledkoch mobility zamestnanca na jeho práva na doplnkový dôchodok

Hlasy oponentov: smernica neberie do úvahy národné špecifiká doplnkového dôchodkového zabezpečenia v Európe; najmä v Nemecku hrozba poklesu počtu ľudí zapojených do systému zamestnaneckého doplnkového dôchodkového zabezpečenia, nakoľko zamestnávateľom vyplácanie podnikových dôchodkov zdražie, najmä pri vysokej fluktuácii pracovníkov, keďže firmy budú musieť vyplácať, resp. prevádzať nadobudnuté dôchodkové práva, na ktoré nebudú mať kvôli nekapitalizačnému charakteru dôchodkových schém dostatočnú likviditu; zároveň s nižším počtom ľudí vstupujúcich do takýchto schém sa zníži aj tvorba a objem kapitálu, ktorý bude k dispozícii na výplatu podnikových dôchodkov pre súčasných, dlhodobo verných členov zamestnaneckých doplnkových dôchodkových schém; požiadavka „dynamizovania“ pozastavených práv na dôchodok, t.j. prispôbovať tieto nároky všeobecnej úrovni cien, zdraží podnikové dôchodky; mnoho firiem ukončí poskytovanie podnikových dôchodkov založených na priebežnom financovaní alebo na financovaní pomocou tvorby a rozpúšťania rezerv v účtovníctve

[podrobná charakteristika opatrenia](#)

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o systéme registrácie, hodnotenia, schvaľovania a obmedzovania chemických látok - REACH (revízia, zjednotenie a zjednodušenie legislatívy regulujúcej chemický sektor; prísnejšie hodnotenie, povoľovanie a kontrola všetkých chemických látok používaných na trhu EÚ; výnimky pre látky vyrábané v malých množstvách; prísnejšie podmienky pre nebezpečné chemické látky; vznik Európskej agentúry pre chemické látky)

Primárny zdroj: Návrh Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o systéme registrácie, hodnotenia, schvaľovania a obmedzovania chemických látok (REACH), o založení Európskej agentúry pre chemické látky a o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES (*Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council concerning the Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals (REACH), establishing a European Chemicals Agency and amending Directive 1999/45/EC*)

[http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52003PC0644\(02\):EN:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52003PC0644(02):EN:HTML)

http://ec.europa.eu/environment/chemicals/adopting/political_agreement_council.pdf

<http://www.europarl.europa.eu/omk/sipade3?L=SK&OBJID=103530&MODE=SIP&NAV=X&LSTDOC=N&LEVEL=2>

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 17. novembra 2005 v 1. čítaní v Európskom parlamente (EP); jednohlasná politická zhoda v Rade 13. decembra 2005; nasleduje druhé čítanie (október 2006)

Navrhovateľ: Európska komisia

Zámer opatrenia: na území EÚ riadiť používanie a registráciu všetkých existujúcich chemikálií; ochrana životného prostredia a zdravia ľudí; zjednotiť legislatívu regulujúcu chemický sektor, ktorá sa skladá z viac než 40 rôznych smerníc, do jedného nariadenia

Obsah opatrenia: revízia európskej politiky v oblasti kontroly chemických látok; zavedenie jednotného regulačného rámca, ktorý tak nahradí súčasný duálny systém hodnotenia rizikovosti „existujúcich“ chemikálií (tých, ktoré sa na trh dostali pred rokom 1981 a neboli doteraz hodnotené) a látok nových - všetky (vyrábané v EÚ, aj do EÚ dovezené) by už mali byť po novom bezpečnostne testované - do 11 rokov by všetky chemikálie na trhu EÚ mali prejsť sériou testov a registráciou, a údaje by sa mali uchovávať v centrálnej databáze novovzniknutej Európskej agentúry pre chemické látky; hodnotiace plány pre registráciu chemických látok, ktoré sa uvádzajú na trh EÚ, stanovené v zmysle rizika, ktoré môžu predstavovať pre zdravie ľudí a pre životné prostredie, pričom rozsah požadovaných testov závisí aj od množstva látky uvedenej na trh (kategórie nad 1 t, 10 t, 100 t, 1000 t); výnimky a miernejšie požiadavky na registráciu látok vyrábaných v malých množstvách; firmy budú musieť v rámci autorizácie (povolení) získať súhlas na používanie nebezpečných chemikálií, pričom používanie niektorých látok bude úplne zakázané; nebezpečná chemická látka bude povolená, len ak neexistuje alternatívne riešenie a sociálne a ekonomické výhody prevýšia riziká pre zdravie ľudí a životné prostredie; stanovenie povinnosti výrobcov vyhýbať sa uvádzaniu na trh takých produktov, ktoré môžu z hľadiska obsahu chemikálií ohroziť zdravie či životné prostredie; povinnosť výrobcov zabrániť, obmedziť či napraviť následky škodlivých účinkov chemikálií a informovať o rizikách toho-ktorého produktu; EP prijal návrhy požadujúce znížovanie počtu pokusov na zvieratách

Hlasy proponentov: nebezpečné chemické látky budú autorizované len za prísnych podmienok; ochrana zdravia a bezpečnosti občanov, ochrana životného prostredia; rozsiahla a neprehľadná chemická legislatíva obsiahnutá vo veľkom množstve rôznych smerníc sa zhrnie do jedného nariadenia

Hlasy oponentov: vysoké náklady na testovanie, registráciu a autorizáciu chemických látok; ohrozenie konkurencieschopnosti chemického priemyslu; nové regulácie povedú k sťahovaniu výroby mimo EÚ; prijaté výnimky umožnia, že tisíce chemických látok nebudú vôbec testované; prijatý návrh sa môže premietnuť do vyšších cien chemických výrobkov a následne produktov bežnej spotreby; vznik novej agentúry - vznik novej byrokracie; nahradenie flexibilnejších smerníc jedným nariadením, ktoré platí automaticky vo všetkých členských krajinách EÚ bez nutnosti jeho implementácie

[podrobná charakteristika opatrenia](#)

Podrobné charakteristiky opatrení

Vstup slovenskej koruny do mechanizmu výmenných kurzov ERM II (zafixovanie koruny voči euru na 2 roky, počas ktorých sa môže koruna pohybovať v rámci fluktuálneho pásma $\pm 15\%$)

Po dohode ministrov financií krajín eurozóny, prezidenta Európskej centrálnej banky (ECB) a ministrov financií a guvernérov centrálnych bánk Cypru, Dánska, Estónska, Litvy, Lotyšska, Malty, Slovinska a Slovenska vstúpila slovenská koruna 25. novembra 2005 do Mechanizmu výmenných kurzov ERM II (Exchange Rate Mechanism II).

Pri vstupe do Európskej únie (EÚ) sa Slovenská republika a ďalších 9 krajín zaviazalo pre vstup do Hospodárskej a menovej únie (EMU) (Economic and Monetary Union), a teda pre prijatie spoločnej európskej meny. Na vstup do EMU je nevyhnutné plniť Maastrichtské kritériá konvergencie. Maastrichtské kritériá majú 4 dimenzie: stabilitu výmenného kurzu, konvergenciu inflácie, konvergenciu úrokových mier a fiškálnu stabilitu.

Maastrichtské kritériá:

- **Fiškálna stabilita:** deficit verejných financií nesmie byť vyšší ako 3% HDP a celkový verejný dlh nesmie prekročiť 60% HDP.
- **Cenová stabilita:** rast cien môže byť najviac 1,5%-uálneho bodu nad priemerom 3 štátov s najnižšou mierou inflácie.
- **Úrokové sadzby:** dlhodobé úrokové sadzby môžu byť najviac 2%-uálne body nad priemerom 3 štátov s najnižšou mierou inflácie.
- **Kurzová stabilita:** národná mena môže počas 2 dvoch rokov kolísať od daného kurzu oproti euru najviac o 15% na obe strany.

Jedným z kritérií členstva v EMU je stabilita výmenného kurzu, ktorá vyžaduje, aby slovenská mena zotrvala v mechanizme výmenných kurzov ERM II minimálne 2 roky pred dátumom vstupu do EMU. Podstatou tohto kritéria je, že centrálna parita slovenskej koruny voči euru bude pred vstupom do kurzového systému zafixovaná počas nasledujúcich 2 rokov. Počas tohto obdobia sa môže pohybovať v rámci fluktuálneho pásma maximálne $\pm 15\%$ okolo centrálnej parity bez toho, aby došlo k devalvácii (revalvácii) centrálnej parity. Táto podmienka má zabezpečiť, aby do EMU vstupovali len krajiny so stabilnými menami. Centrálna parita koruny voči euru bola stanovená na úrovni **1 euro = 38,4550 Sk**. Slovensko neprijalo žiadne jednostranné záväzky, ktoré by obmedzovali flexibilitu kurzu prísnejšie ako štandardné fluktuálne pásmo. Koruna tak bude v ERM II využívať štandardné fluktuálne pásmo **$\pm 15\%$ okolo centrálnej parity**. Spodná hranica pre povinné intervencie je teda **32,69 SKK/EUR** a horná hranica je **44,22 SKK/EUR**.

Vstupom do ERM II začína Slovensko plniť kritérium kurzovej stability. Podľa Ministerstva financií (MF) SR by počas nášho členstva v ERM II mali byť splnené aj všetky ostatné Maastrichtské kritériá. Slovensko by tak začiatkom roku 2008 malo byť pripravené na hodnotenie konvergencie a po posledných technických prípravách zaviesť spoločnú európsku menu euro k 1. januáru 2009.

Bankových analytikov rozhodnutie o vstupe do mechanizmu ERM II prekvapilo, keďže predchádzajúce vyjadrenia naznačovali, že vstup do ERM II je plánovaný na 2. štvrtrok 2006. Národná banka Slovenska (NBS) a MF SR skorší vstup odôvodnili tým, že to v roku 2008 zabezpečí viac času na prípravu pred prijatím eura. Plánovaný dátum prechodu na európsku menu k 1. januáru 2009 zostal nezmenený.

Postup pre prijatie eura:

- ✓ **1. január 2004** - devízový zákon umožnil slovenským obchodníkom prijímať platby v cudzej mene.
- ✓ **1. máj 2004** - Slovensko sa vstupom do EÚ zaviazalo zaviesť euro.
- ✓ **25. november 2005** - Slovensko vstúpilo do mechanizmu výmenných kurzov ERM II pri centrálnej parite 38,455
- ✓ **25. november 2007** - skončí sa povinné 2-ročné členstvo v ERM II a začne sa hodnotenie Maastrichtských kritérií, stanoví sa pevný výmenný kurz.

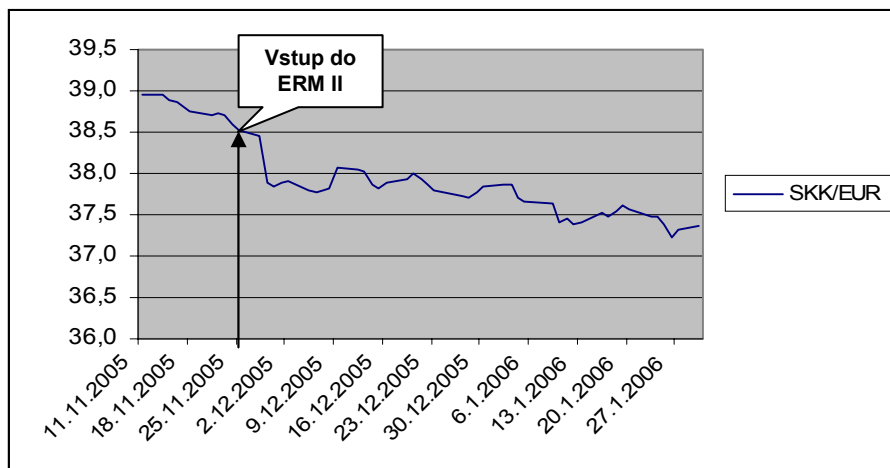
- ✓ **do 25. decembra 2007** - najneskôr mesiac po stanovení výmenného kurzu sa začne povinné dvojaké uvádzanie cien a ďalších finančných ukazovateľov.
- ✓ **1. január 2009** - euro sa stane oficiálnym platidlom v Slovenskej republike.
- ✓ **16. január 2009** - obchody prestanú prijímať platby v slovenských korunách.
- ✓ **31. december 2009** - skončí sa povinné uvádzanie dvojakých cenoviek v € a Sk.

Predstavitelia NBS chápu vstup SR do mechanizmu výmenných kurzov ako ďalšie poistenie stability kurzu. Podľa ich vyjadrení členstvo v ERM II a stanovená centrálna parita prispievajú k stabilizácii kurzového vývoja slovenskej koruny a nominálnej konvergencii. Zároveň podporia aj stabilný rozvoj slovenského hospodárstva. Podľa predstaviteľov MF SR sa slovenská koruna zmenou kurzového režimu z plávajúceho na ERM II vyčlení z regionálnych vplyvov, ktorým doteraz často podliehala. Vstupom do ERM II je slovenská koruna v inom postavení ako meny ostatných krajín Višegrádskej štvorky, ktoré majú naďalej plávajúci kurz.

Niektorí analytici však pripomínajú, že vstupom do ERM II sa Slovensko vzdalo flexibility kurzu a manévrovací priestor kurzovej politiky sa zmenšil. Skorým vstupom sa podľa nich stanovila centrálna parita kurzu koruny k euru na nevýhodnejšej úrovni oproti jej neskoršej úrovni. Skorý vstup Slovenska do EMU môže podľa kritikov čiastočne naštartovať proces približovania cenovej hladiny k európskej vyššou infláciou namiesto zhodnocovania nominálneho kurzu. Zároveň sa podľa nich nedajú ani pri široko stanovenom fluktuáčnom pásme úplne vylúčiť špekulatívne útoky, keďže koruna bude v stanovenom pásme zraniteľnejšia. Niektorí finanční analytici usudzujú, že fluktuácie v rámci $\pm 15\%$ boli aj pri voľne plávajúcom kurze koruny v ostatných rokoch mimoriadnym úkazom, a teda príspevok ERM II k stabilizácii kurzu koruny je tak podľa nich otáznym.

Koruna reagovala na vstup do mechanizmu výmenných kurzov ERM II posilňovaním a už 29. novembra 2005 dosahovala hodnotu 37,89 SKK/EUR, čo je posilnenie o 1,48%. Slovenská koruna obchodovala 26. januára 2006 oproti euru na najnižších úrovniach v histórii, čo bolo na úrovni **37,216 SKK/EUR**. Podľa finančných analytikov sa koruna nevymanila ani po vstupe do ERM II spod vplyvu regiónu. Pod oslabovanie koruny, ku ktorému došlo 9.12.2005 sa podľa nich najviac podpísala neistota spojená so životaschopnosťou poľskej menšinovej vlády. Regionálne faktory tak po prvýkrát od vstupu do režimu ERM II oslabili korunu nad 38 SKK/EUR (38,073 SKK/EUR). Regionálny vplyv by mal podľa vyjadrení analytikov s približujúcim sa dátumom prijatia eura slabnúť aj keď pravdepodobne nevyvymizne.

Vývoj kurzu koruny voči euru na prelome rokov 2005/06

Zdroj: Národná banka Slovenska

Slovensko vstúpilo do ERM II ako siedme spomedzi nových členských štátov EÚ, po Litve, Lotyšsku, Estónsku, Slovinsku, Malte a Cypre. Slovensko je tak v súčasnosti najväčšou ekonomikou v mechanizme ERM II. Tri najväčšie ekonomiky spomedzi nových členov EÚ - Poľsko, Maďarsko a Česká republika pravdepodobne nevstúpia do eurozóny skôr ako v roku 2010. Spomedzi starých členských štátov Únie sa nachádza v mechanizme ERM II len Dánsko, na rozdiel od nových členov EÚ však nie je formálne zaviazané k prijatiu eura.

Plnenie Maastrichtských konvergenčných kritérií						
	Deficit verejných financií (% z HDP)	Verejný dlh (% z HDP)	Inflácia (%; odhad EK*)	Dlhodobé úrokové sadzby (%)	Účasť v ERM II	Plán prijatia eura (v roku)
Kritérium	-3,0	60	2,5	5,2	min. 2 roky	
Cyprus	-2,5	70	2,3	4,2	od apríla 2005	2008
Česko	-3,0	38	1,8	3,8	-	2010
Estónsko	1,5	5	4,1	3,5	od júla 2004	2007
Litva	-2,4	21	2,7	3,7	od júla 2004	2007
Lotyšsko	-1,0	13	6,7	3,6	od mája 2005	2008
Maďarsko	-6,0	58	3,7	6,8	-	2011
Malta	-3,5	77	3,1	4,4	od mája 2005	2008
Poľsko	-4,0	47	2,5	5,4	-	2010
Slovensko	-3,8	39	3,3	3,7	od novembra 2005	2009
Slovinsko	-2,0	30	2,5	3,7	od júla 2004	2007

* EK = Európska komisia

Zdroj :TREND

Povinnosti plynúce z členstva v ERM II nadobúdajú účinnosť dňom vstupu do mechanizmu výmenných kurzov, teda od 25. novembra 2005.

[späť na stručné charakteristiky](#)

Štátny rozpočet na rok 2006 (schodok štátneho rozpočtu - 69 mld. Sk, deficit verejných financií - 2,9% HDP)

Poslanci NR SR schválili 13. decembra 2005 zákon (č. 655/2005 Z.z.) o štátnom rozpočte na rok 2006. Štátny rozpočet (ŠR) pre rok 2006 je súčasťou **viacročného rozpočtu** verejnej správy pre roky 2005 až 2007, ktorý poslanci parlamentu v ten istý deň uznesením zobrali na vedomie. Rozpočet verejnej správy obsahuje štátny rozpočet a rozpočty ostatných subjektov verejnej správy na obdobie 3 rokov, t.j. na roky 2006, 2007 a 2008. Závazným rozpočtom ostáva však iba ŠR pre rok 2006, rozpočty rokov 2007 a 2008 sa schvaľujú ako indikatívne, avšak k ich zmenám by malo dochádzať len minimálne.

Návrh rozpočtu odráža pokračovanie v konsolidácii verejných financií a v reforme rozpočtového procesu. Predložený návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2006 až 2008 vychádza z rozpočtu verejnej správy na roky 2005 až 2007, ktorý vláda schválila 13. októbra 2004 (pozri [HESO 4/2004](#)) a z Konvergenčného programu Slovenska pre roky 2004 až 2010 (pozri [HESO 2/2004](#)). Zmeny v aktuálnom rozpočte sú oproti týmto dokumentom minimálne, čo podľa predkladateľov potvrdzuje konzistentnosť hospodárskej politiky vlády.

Pri príprave návrhu rozpočtu sa podobne ako v rokoch 2004 a 2005 významne využívalo **programové rozpočtovanie**, ktoré by malo byť aj v nasledujúcich rokoch hlavným nástrojom na zefektívňovanie verejných výdavkov a tiež ich transparentnosti. Programové rozpočtovanie spája priority vlády s rozpočtovými výdavkami, ukazuje údaje, ktoré pomáhajú zvýšiť efektívnosť a zdôrazňujú účel, na ktorý sa prostriedky použijú. Jednoznačná väzba poskytovaných zdrojov a dosahovaných výsledkov musí byť prítomná vždy pri využívaní verejných zdrojov tak, aby výdavky verejných financií smerovali do oblastí, kde prinesú spoločnosti najväčší prínos.

Cieľom schváleného rozpočtu je priblíženie verejných financií úrovni, ktorá bude dlhodobo udržateľná. Rozpočet plní podmienky reformovaného Paktu stability a rastu, podľa ktorého je nevyhnutné znižovať štrukturálny deficit o najmenej 0,5% ročne, až pokiaľ sa verejné financie nedostanú do takmer vyrovnanej pozície. Naštartovanie penzijnej reformy spolu s navrhovaným znižovaním deficitu majú prispieť zásadným spôsobom k príprave verejných financií na starnutie obyvateľstva. Realizácia schváleného rozpočtu by mala byť dôležitým predpokladom na to, aby Slovensko

udržateľným spôsobom naplnilo kľúčové Maastrichtské kritérium – deficit verejných financií na úrovni maximálne 3% HDP. Bez nákladov vzniku kapitalizačného piliera dôchodkového zabezpečenia by bol tento cieľ splnený v súlade s Programovým vyhlásením vlády SR (pozri [HESO 4/2002](#)) už v roku 2006 (pozn.: minister financií Ivan Mikloš oznámil začiatkom apríla 2006, že skutočný deficit verejných financií v roku 2005 dosiahol 2,9% HDP, oproti plánovaným 3,4% HDP), zahrnutie nákladov penzijnej reformy však deficit zvyšuje, čo bude mať za následok splnenie tohto Maastrichtského kritéria v roku 2007 (splnenie cieľa pri zarátaní nákladov na dôchodkovú reformu).

Východiská zostavenia štátneho rozpočtu boli podľa predkladateľov postavené na makroekonomických predpokladoch, ktoré potvrdzujú zdravý stav slovenskej ekonomiky. Vláda predpokladá v najbližších 3 rokoch dynamický rast hospodárstva na úrovni v priemere 5,7% ročne, infláciu menej ako 2,2% a rast zamestnanosti každoročne o 0,8 až 0,9%. Pri tvorbe rozpočtu Ministerstvo financií (MF) SR vychádzalo z nasledujúcich makroekonomických predpokladov:

Makroekonomické predpoklady MF SR					
	Skutočnosť	Prognóza			
	2004	2005	2006	2007	2008
HDP (v bežných cenách; mld. Sk)	1325,5	1429,8	1531,4	1648,2	1767,7
Tempo rastu HDP (v stálych cenách; %)	5,5	5,1	5,4	6,1	5,6
Priemerná ročná miera inflácie (%)	7,5	2,8	2,5	2,0	2,0
Produktivita práce (reálny rast; %)	5,2	3,3	4,4	5,3	4,7
Priemerná miera evidovanej nezamestnanosti (z disponibilného počtu podľa Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny; %)	14,3	11,9	11,6	11,4	11,1

Zdroj: Návrh rozpočtu verejnej správy 2006-2008

Podľa vyjadrení MF SR slovenská ekonomika rástla aj v roku 2005 relatívne vysokým tempom a na udržateľnom základe. Výbor pre makroekonomické prognózovanie (pozn.: založilo ho MF SR v roku 2004 s cieľom zvýšiť transparentnosť a vierohodnosť makroekonomických predpokladov rozpočtu; členmi výboru sú okrem zástupcov MF SR zástupcovia nasledovných inštitúcií: Národná banka Slovenska, ING Bank, Tatra banka, Slovenská sporiteľňa a INFOSTAT) na svojom stretnutí v júni 2005 označil prognózy MF SR na roky 2005 až 2006 za realistické.

Najväčšou neistotou pri tvorbe rozpočtu na roky 2006 až 2008, ktorý sa týka najmä rokov 2007 a 2008, bolo neschválenie základného rámca európskeho rozpočtu – Finančnej perspektívy na roky 2007 až 2013. Vzhľadom na to, že v súčasnosti nie je známe, koľko zdrojov bude môcť Slovensko v týchto rokoch získať a ani to, do ktorých oblastí budú tieto prostriedky smerovať, nebolo ich možné zakomponovať do predloženého rozpočtu.

Ďalšou významnou neistotou vo vývoji verejných financií stále predstavuje odhad záujmu občanov o účasť v druhom pilieri dôchodkového zabezpečenia. Odpoveď na otázku, koľko občanov sa rozhodne pre vstup do nového systému, bude známa až 30. júna 2006, kedy skončí lehota určená na rozhodovanie občanov, či vstúpiť do druhého piliera. Podľa MF SR je v súčasnosti zrejmé, že účasť občanov bude vyššia, ako sa predpokladalo v rozpočte na roky 2005 až 2007. V roku 2006 sa dopad reformy penzijného systému na deficit verejných financií predpokladá vo výške 1,3% HDP. Keďže reálny výsledok sa môže od tohto odhadu odchyľovať, pričom vláda ho nemôže podstatne ovplyvniť, cieľ fiškálnej politiky pre rok 2006 je deficit bez nákladov spojených s druhým pilierom. Na prípadný rozdiel od predpokladaných hodnôt bude musieť reagovať fiškálna politika tak, aby deficit vrátane nákladov penzijnej reformy neprekročil v roku 2007 hranicu 3% HDP.

Kvantifikácia ŠR na rok 2006

Hlavným cieľom fiškálnej politiky, vyplývajúcim z Programového vyhlásenia vlády SR (pozri [HESO 4/2002](#)), je podporovať rast ekonomiky, smerovať k dlhodobu udržateľnej pozícii verejných financií, znižovať mieru prerozdelenia prostredníctvom verejných financií a splniť Maastrichtské kritériá. Vychádzajúc z týchto zámerov a ekonomických podmienok, rámec na zostavenie rozpočtu verejnej správy na roky 2006 až 2008 je zostavený tak, aby deficit rozpočtu verejnej správy, vyjadrený v metodike ESA 95, bol bez vplyvu zavedenia II. piliera dôchodkového systému v roku 2006 na úrovni 2,9% HDP. Deficit verejnej správy na rok 2006 je rozpočtovaný vo výške 44,4 mld. Sk

a deficit štátneho rozpočtu vo výške 69 mld. Sk. Výrazný vplyv na deficit rozpočtu verejnej správy podľa metodiky ESA 95 majú v rozpočtoch ostatných subjektov verejnej správy najmä Sociálna poisťovňa a Fond národného majetku SR.

Štátny rozpočet a rozpočet verejnej správy (v mld. Sk)	2005	2006	2007	2008
<i>- na akruálnej báze (metodika ESA 95)</i>				
Príjmy verejnej správy	520,5	563,9	588,5	617,3
Výdavky verejnej správy	568,3	608,3	638	665
Deficit/prebytok verejnej správy	-47,8	-44,4	-49,5	-47,7
Deficit verejnej správy (% HDP)	3,4*	2,9	3,0	2,7
Saldo ostatných subjektov verejnej správy	+9,5	+24,6	+5,8	+6,1
Deficit štátneho rozpočtu	-57,3	-69,0	-55,3	-53,9
Modifikujúce faktory**	4,2	-7	-15,1	-17,2
<i>- na hotovostnom princípe (metodika Medzinárodného menového fondu)</i>				
Deficit štátneho rozpočtu	-61,5	-62,0	-40,2	-36,6
Príjmy štátneho rozpočtu	257,2	268,2	312,9	323,7
Výdavky štátneho rozpočtu	318,8	330,2	353,1	360,3
* Skutočný deficit verejnej správy v roku 2005 dosiahol 2,9% HDP (údaj z apríla 2006).				
** Modifikujúce faktory tvoria rozdiel medzi rozpočtovaním na hotovostnom princípe a na tzv. akruálnej báze.				

Zdroje: Návrh rozpočtu verejnej správy 2006-2008; MF SR

Na základe rozhodnutia Eurostatu zo septembra 2004 (pozri aj HESO-EÚ [1/2004](#) a [1/2005](#)) sa bude v roku 2006 vykazovať deficit verejných financií bez vplyvu penzijnej reformy. Konkrétne to znamená, že odvody smerujúce do dôchodkových správcovských spoločností budú v roku 2006 príjmami verejných financií (budú formálne vykazované v Sociálnej poisťovni), v nasledujúcich rokoch však už nie. Takže deficit verejných financií v rokoch 2007 a 2008, vrátane vplyvu zavedenia kapitalizačného piliera starobného dôchodkového poistenia, dosiahne úroveň 3,0%, resp. 2,7% HDP:

Vplyv dôchodkovej reformy na deficit verejných financií (podľa metodiky ESA 95)	2005	2006	2007	2008
Deficit verejných financií (% HDP)	3,4*	2,9	3,0	2,7
Očakávaný dopad II. piliera (v mil. Sk)	-5 596,0	-20 200,4	-22 936,2	-25 408,5
Podiel dopadu II. piliera (v % na HDP)	-0,4	-1,3	-1,4	-1,4
* Skutočný deficit verejných financií v roku 2005 dosiahol 2,9% HDP (údaj z apríla 2006).				

Zdroje: Návrh rozpočtu verejnej správy 2006-2008; MF SR

Podľa predkladateľov by pokračujúca fiškálna konsolidácia a zdravý ekonomický rast spojený s nízkymi úrokovými mierami a stabilným kurzom mali byť počas celého rozpočtového obdobia hlavnými ekonomickými faktormi stabilizácie verejného dlhu. Hlavným zdrojom zvyšovania nominálneho verejného dlhu bude naďalej deficitné hospodárenie štátneho rozpočtu.

Verejný dlh (v metodike ESA 95)	2005	2006	2007	2008
Verejný dlh (mil. Sk)	525 184	588 165	623 837	662 283
Verejný dlh (% HDP)	36,73	38,41	37,85	37,47

Zdroj: Návrh rozpočtu verejnej správy 2006-2008

Príjmy štátneho rozpočtu na rok 2006 sa v porovnaní s rozpočtom na rok 2005 zvýšia o 4,3%, po zohľadnení inflácie predstavuje rast 1,7%. Príjmy štátneho rozpočtu tvoria daňové príjmy, nedaňové príjmy a granty a transfery. Podiel daňových príjmov na celkových príjmoch štátneho rozpočtu v rozpočtovom rámci 2006 až 2008 klesá z úrovne 78,7% v roku 2006 na úroveň 75,9% v roku 2008, pričom v roku 2007 je ešte o 2,4%-uálne body nižší. Daňové príjmy by mali

INEKO

Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy

HESO

Charakteristiky opatrení

Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení

OKTÓBER - DECEMBER 2005

v roku 2006 stúpať o 4,5%. Druhým najvýznamnejším príjmom štátneho rozpočtu sú transfery, ktoré predstavujú najmä príjmy prostriedkov z rozpočtu Európskej únie (EÚ). Vývoj nedaňových príjmov závisí od vývoja príjmov jednotlivých rozpočtových kapitol. Štruktúru jednotlivých príjmov štátneho rozpočtu vyjadruje nasledovná tabuľka:

Príjmy štátneho rozpočtu (v mil. Sk)	2005	2006	Reálna zmena* (2006/2005) (v %)	2007	2008
Daňové príjmy	201 993	211 157	4,5%	230 072	245 729
Nedaňové príjmy	15 614	14 921	-4,4%	13 464	14 383
Granty a transfery	39 619	42 094	6,2%	69 394	63 544
Spolu	257 226	268 171	4,3%	312 930	323 656

* reálna zmena pri použití Ministerstvom financií SR prognózovanej inflácie pre rok 2006 na úrovni 2,5%

Zdroj: Návrh rozpočtu verejnej správy 2006-2008; vlastné prepočty

Celkové daňové príjmy verejnej správy v metodike ESA 95 budú rásť podľa predkladateľov rozpočtu zdravým tempom v súlade s rastom ekonomiky. Avšak z nižšie uvedenej tabuľky vidieť, že daňové príjmy štátneho rozpočtu počítané na hotovostnej báze v roku 2006 medziročne poklesnú o 3,1 mld. Sk. Významný je v tomto smere príspevok **dane z pridanej hodnoty** (DPH). U DPH sa uvažuje so zavedením platenia dane pri dovoze tovaru z tretích štátov (štáty mimo EÚ) platiteľom dane daňovému úradu namiesto colnému úradu. Z tohto dôvodu vznikne krátkodobý výpadok v príjmoch štátneho rozpočtu v roku 2006 vo výške 4,5 mld. Sk. Jedná sa o hotovostný výpadok, na príjmy na akruálnej báze nebude mať zmena žiadny vplyv. Pri dovoze z krajín EÚ sa takýto spôsob platenia DPH používa od 1. mája 2004. Druhým faktorom, s ktorým sa pri zostavovaní rozpočtu na roky 2005 – 2007 nerátalo je, že Národná diaľničná spoločnosť sa stala od 1. marca 2005 platiteľom DPH, a teda novopostavené diaľnice nebudú prinášať DPH do rozpočtu. Naopak, do istej miery kompenzujúco bude pôsobiť výnos DPH z diaľničných známok, ktoré pred tým neboli predmetom zdanenia. Vývoj **dane z príjmov** fyzických osôb z podnikania by mal byť ovplyvnený zlepšujúcimi sa podmienkami malého podnikania a očakávaným rastom ekonomiky. Dane z príjmov právnických osôb by mali profitovať z očakávaného prílevu priamych zahraničných investícií a z prebiehajúceho procesu reštrukturalizácie podnikového sektora. Rast **spotrebných daní** by mal byť v súlade s tempom rastu spotreby domácností v stálych cenách. V roku 2006 bude výnos spotrebných daní ovplyvnený zvýšením sadzieb z cigariet a z liehu.

Daňové príjmy na hotovostnej báze (v mil. Sk)	2004 (skutočnosť)	2005 (rozpočet)	2006 (prognóza)	Reálna zmena* (2006/2005) (v %)	2007 (prognóza)	2008 (prognóza)
Daňové príjmy	229 197	243 121	260 498	4,5%	283 310	303 634
<i>v tom: do štátneho rozpočtu</i>	209 459	201 993	211 157	2,0%	230 072	245 729
<i>do rozpočtu obcí</i>	19 738	30 829	37 441	18,5%	40 361	43 859
<i>do rozpočtu VÚC</i>	0	10 298	11 870	12,5%	12 849	14 018
Priame dane	71 196	69 651	79 953	12,0%	88 017	97 070
Daň z príjmov fyzických osôb	34 224	33 185	39 302	15,5%	43 421	48 224
Daň z príjmov právnických osôb	31 297	30 066	36 181	17,4%	39 950	44 040
Daň z príjmov vyberaná zrážkou	5 675	6 400	4 470	-31,9%	4 646	4 806
Nepriame dane	142 977	162 710	167 411	0,4%	181 949	193 007
Daň z pridanej hodnoty	99 576	117 339	115 497	-4,0%	127 994	136 907
Spotrebné dane	43 401	45 371	51 914	11,6%	53 955	56 100
Ostatné dane	4 611	760	634	-18,6%	644	657
Miestne dane	10 413	10 000	12 500	22,0%	12 700	12 900
Dane za špecifické služby	3 703	2 600	3 850	44,5%	3 900	3 950

INEKO

Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy

HESO

Charakteristiky opatrení

Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení

OKTÓBER - DECEMBER 2005

Daň z motorových vozidiel	2 464	2 500	2 650	3,4%	2 700	2 750
Daň z nehnuteľností	4 246	4 900	6 000	19,5%	6 100	6 200
<i>* reálna zmena pri použití Ministerstvom financií SR prognózovanej inflácie pre rok 2006 na úrovni 2,5%</i>						

Zdroj: Návrh rozpočtu verejnej správy 2006-2008; vlastné prepočty

Prognóza daňových príjmov MF SR bola koncom júna 2005 podrobená hodnoteniu v rámci Výboru pre daňové prognózy. Strednodobá prognóza daňových príjmov a sociálnych odvodov MF SR bola všetkými členmi Výboru označená ako realistická.

V rámci návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2006 až 2008 sa rozpočtovali **výdavky štátneho rozpočtu** na úrovni, ktorá predstavuje mierne rýchlejší rast v porovnaní s očakávanou mierou inflácie. Výdavky štátneho rozpočtu bez štátneho dlhu na rok 2006 predstavujú 306,1 mld. Sk. V porovnaní s objemom 288,5 mld. Sk v roku 2005 ide o 6,1%-ný medziročný a 3,5%-ný reálny nárast výdavkov pri prognózovanej inflácii 2,5%.

Výdavky štátneho rozpočtu (v mld. Sk)	2005	2006	Reálna zmena* (2006/2005) (v %)	2007	2008
Výdavky štátneho rozpočtu	318,8	330,1	1,02%	353,1	360,3
z toho: výdavky na štátny dlh	30,3	24,0	-22,70%	32,0	31,3
Výdavky štátneho rozpočtu bez štátneho dlhu	288,5	306,1	3,50%	321,1	329,0
<i>* reálna zmena pri použití Ministerstvom financií SR prognózovanej inflácie pre rok 2006 na úrovni 2,5%</i>					

Zdroj: Návrh rozpočtu verejnej správy 2006-2008; vlastné prepočty

Najvyšší reálny nárast výdavkov dosiahne oblasť životného prostredia, kde sa či už cez vlastnú kapitolu Ministerstva životného prostredia, alebo z iných zdrojov bude mať k dispozícii viac ako 12 mld. Sk., čo znamená medziročný nárast o vyše tretinu. Zvýšiť sa majú i zdroje na programy sociálnej pomoci a na zdravotníctvo. Viac peňazí by malo ísť do školstva ako jedného zo základných pilierov budovania tzv. znalostnej ekonomiky.

Výdavky štátneho rozpočtu na roky 2005-2008 (vrátane štátneho dlhu) (v tis. Sk)					
Kapitola	Schválené výdavky 2005	Schválené výdavky 2006	Reálna zmena* (2006/2005) (v %)	Navrhované výdavky 2007	Navrhované výdavky 2008
Kancelária Národnej rady SR	744 615	840 885	10,2%	795 910	805 397
Kancelária prezidenta SR	130 528	141 152	5,5%	127 818	116 603
Úrad vlády SR	653 231	666 430	-0,5%	668 164	684 301
Ústavný súd SR	138 876	72 396	-49,1%	75 318	78 416
Najvyšší súd SR	154 912	208 521	31,3%	190 167	200 557
Generálna prokuratúra SR	1 124 419	1 354 009	17,5%	1 327 598	1 399 826
Najvyšší kontrolný úrad SR	133 910	178 439	30,0%	164 570	171 699
Slovenská informačná služba	1 058 923	1 115 334	2,8%	1 150 431	1 193 960
Ministerstvo zahraničných vecí SR	3 407 711	3 716 999	6,4%	3 601 727	3 669 578
Ministerstvo obrany SR	25 549 992	27 923 043	6,6%	30 428 050	32 160 192
Ministerstvo vnútra SR	21 015 003	22 156 083	2,9%	21 052 030	21 785 397
Ministerstvo spravodlivosti SR	7 217 409	7 420 451	0,3%	7 353 078	7 675 295
Ministerstvo financií SR	38 248 797	8 255 341	-78,9%	8 291 983	8 555 201
Ministerstvo životného prostredia SR	5 059 295	6 717 788	29,5%	7 173 797	5 439 364

INEKO

Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy

HESO

Charakteristiky opatrení

Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení

OKTÓBER - DECEMBER 2005

Ministerstvo školstva SR	44 700 037	48 915 386	6,8%	48 366 424	50 195 023
Ministerstvo zdravotníctva SR	24 565 498	26 457 125	5,1%	27 596 838	29 182 964
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	48 147 298	48 926 695	-0,9%	50 440 984	47 980 847
Ministerstvo kultúry SR	3 789 262	4 565 587	17,5%	3 752 590	3 828 308
Ministerstvo hospodárstva SR	7 603 098	9 506 752	22,0%	4 610 576	3 910 628
Ministerstvo pôdohospodárstva SR	19 536 798	21 341 615	6,6%	12 681 594	12 361 194
Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR	9 597 805	9 507 090	-3,4%	9 457 556	7 705 470
Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR	27 162 424	27 292 099	-2,0%	27 342 493	27 099 540
Úrad geodézie, kartografie a katastra SR	972 745	1 124 407	12,8%	1 062 835	1 104 747
Štatistický úrad SR	463 227	558 309	17,6%	463 921	491 129
Úrad pre verejné obstarávanie	59 186	65 487	7,9%	65 449	66 955
Úrad jadrového dozoru SR	70 362	77 056	6,8%	78 986	81 394
Úrad priemyselného vlastníctva SR	77 938	84 595	5,9%	84 949	86 530
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR	541 842	577 473	4,0%	223 538	228 792
Úrad pre štátnu službu SR	48 476	49 626	-0,1%	51 396	53 229
Protimonopolný úrad SR	47 520	56 106	15,2%	59 033	61 261
Národný bezpečnostný úrad	222 472	261 146	14,5%	241 161	250 052
Správa štátnych hmotných rezerv SR	853 104	670 000	-23,4%	695 212	708 165
Všeobecná pokladničná správa	24 171 501	47 837 058	93,1%	81 963 812	89 424 710
Slovenská akadémia vied	1 481 677	1 544 650	1,7%	1 492 508	1 540 861
Spolu	318 749 891	330 185 133	1,1%	353 132 496	360 297 585

* reálna zmena pri použití Ministerstvom financií SR prognózovanej inflácie pre rok 2006 na úrovni 2,5%

Zdroj: Návrh rozpočtu verejnej správy 2006-2008; vlastné prepočty

Ministerstvo školstva SR

Ministerstvo školstva (MŠ) SR bude mať v roku 2006 k dispozícii finančné prostriedky v celkovom objeme 48,9 mld. Sk, v roku 2005 to bolo 44,7 mld. Sk, čo predstavuje reálny nárast o 6,8%. Dotácia pre verejné vysoké školy z kapitoly MŠ SR je v roku 2006 rozpočtovaná vo výške 11,6 mld. Sk. Celkové výdavky z verejných zdrojov sú vo výške 13,08 mld. Sk.

Prehľad výdavkov na vysoké školstvo (v mld. Sk)	Skutočnosť 2002	Rozpočet 2005	Rozpočet 2006	Reálna zmena* (2006/2005) (v %)	Návrh 2007	Návrh 2008
Výdavky z verejných zdrojov	8,41	12,11	13,08	5,3%	13,99	15,15

* reálna zmena pri použití Ministerstvom financií SR prognózovanej inflácie pre rok 2006 na úrovni 2,5%

Zdroj: Návrh rozpočtu verejnej správy 2006-2008; vlastné prepočty

Pre regionálne školstvo sú po odpočítaní finančných prostriedkov v sume 103,3 mil. Sk na podporu voľnočasových aktivít mládeže v rozpise rozpočtu kapitoly určené finančné prostriedky v sume 33,1 mld. Sk. Do regionálneho školstva tak oproti roku 2005 pôjde viac prostriedkov aj napriek tomu, že pokračuje trend poklesu počtu žiakov. Na vedu je v rozpočte na rok 2006 určených celkovo 7,7 mld. Sk, čo je 0,51 % z HDP. V samotnej kapitole MŠ SR sa na vedu navrhuje celkovo 3,8 mld. Sk. Z výdavkov štátneho rozpočtu na realizáciu programov je zámer: Efektívny vysokoškolský systém umožňujúci prístup ku kvalitnému vysokoškolskému vzdelávaniu všetkým občanom, ktorí oň prejavia záujem a preukážu potrebné schopnosti. Jedným z cieľov takto definovaného zámeru je zvyšovať v rokoch

2006 až 2008 podiel novoprijatých študentov na denné štúdium na generácii 19-ročných tak, aby v akademickom roku 2008/2009 dosiahol hodnotu najmenej 45%.

Ministerstvo pôdohospodárstva SR

Zdroje plynúce do oblasti pôdohospodárstva sú pre rok 2006 rozpočtované v objeme 22,3 mld. Sk (pozn.: z toho do kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva SR - 21,3 mld. Sk), čo je reálny nárast o 6,3% oproti roku 2005. Celkový objem dotácií plynúcich do pôdohospodárstva pre podnikateľské subjekty, ktoré nepatria do sektora verejnej správy, sa v roku 2006 rozpočtuje vo výške 18,7 mld. Sk. Oproti roku 2002, kedy dotácie predstavovali 10,0 mld. Sk, ide o nárast o 86,5%. Prostredníctvom rôznych nástrojov Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ budú poskytnuté dotácie vo výške 17,6 mld. Sk. Z toho na priame platby rozpočtovaný objem 7,6 mld. Sk, čo predstavuje 54% úrovne v krajinách EÚ-15. Ďalšou významnou oblasťou v rámci dotácií je rozvoj vidieka, ktorá je majoritne financovaná z prostriedkov EÚ a smeruje do nej 8,9 mld. Sk. Najväčšiu položku (3,3 mil. Sk) vo výdavkoch v rámci rozvoja vidieka smeruje do opatrenia - znevýhodnené oblasti, čo je podpora poľnohospodárstva v horských oblastiach, ostatných oblastiach, v oblastiach so špecifickými nevýhodami a s environmentálnymi obmedzeniami za účelom udržania osídlenia týchto oblastí s prijateľnými príjmami vidieckeho obyvateľstva.

Výdavky do pôdohospodárstva (v mil. Sk)	2002	2006	Reálna zmena* (2006/2002) (v %)
Dotácie	10 039	18 722	51,9%
Administratíva	2 287	3 125	11,3%
<i>v tom: rozpočtové organizácie</i>	<i>1 544</i>	<i>2 168</i>	<i>14,4%</i>
<i>príspevkové organizácie</i>	<i>743</i>	<i>957</i>	<i>4,9%</i>
Ostatné	487	485	-18,9%
Spolu	12 813	22 332	42,0%
* údaje o výške inflácie v rokoch 2003-2005 - Štatistický úrad SR; prognózovaná inflácia pre rok 2006 (2,5%) - Ministerstvo financií SR			

Zdroje: Návrh rozpočtu verejnej správy 2006-2008; Štatistický úrad SR; vlastné prepočty

Ministerstvo zdravotníctva SR

Rozpočet výdavkov kapitoly Ministerstva zdravotníctva (MZ) SR je pre rok 2006 určený vo výške 26,5 mld. Sk, čo predstavuje reálny nárast objemu prostriedkov v porovnaní s prechádzajúcim rokom o 5,1%. Na uvedenom zvýšení sa rozhodujúcou mierou podieľa najmä poistné platené štátom s medziročným rastom o 10,9%. Väčšina výdavkov kapitoly rezortu je určená na hradenie poistného za ekonomicky neaktívnych poistencov (23,4 mld. Sk).

Verejné zdroje v zdravotníctve (v mld. Sk)	2005	2006	2007	2008
A. Zdroje zdravotných poisťovní celkom	69,9	75,8	80,3	84,6
- z toho splátky návratnej finančnej výpomoci (do štátnych finančných aktív a Veriteľ, a.s.)	0,52	0,0	0,0	0,0
B. Disponibilné zdroje zdravotných poisťovní (ZP)	69,3	75,8	80,3	84,6
C. MZ SR (bez poistencov štátu a príspevku ZP)	3,6	2,9	2,3	2,3
D. Iné rozpočtové kapitoly	0,6	0,6	0,6	0,6
E. Disponibilné zdroje v zdravotníctve spolu (B+C+D)	73,5	79,3	83,2	87,5
Medziročná nominálna zmena (v %)	7,6%	7,9%	4,9%	5,2%

Zdroj: Návrh rozpočtu verejnej správy 2006-2008

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Celkové výdavky kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny (MPSVR) SR predstavujú 48,9 mld. Sk, čo je reálny pokles oproti roku 2005 o 0,9%. Na pomoc v hmotnej núdzi sa rozpočtuje 8,8 mld. Sk. Najväčšia časť tejto sumy v objeme 7,9 mld. Sk pripadá na dávku v hmotnej núdzi. Zvyšná časť sa rozpočtuje na dotácie na stravu pre deti v hmotnej núdzi vo výške 576 mil. Sk a 339 mil. Sk sa predpokladá na dotáciu na školské potreby, štipendiá pre deti

v hmotnej núdzi, dotácie na výkon osobitného príjemcu a náhradné výživné. Na podporu rodiny sa v kapitole MPSVR SR plánuje vydať 21,6 mld. Sk. Prevažnú časť týchto výdavkov predstavuje prídavok na dieťa, na ktorý je rozpočtovaných 9,3 mld. Sk a rodičovský príspevok so sumou 7,0 mld. Sk. Medzi ďalšie výdavky na podporu rodiny patria jednorazové a opakované štátne sociálne dávky, ako príspevok pri narodení dieťaťa, zaopatrovací príspevok, príspevok na pohreb (takmer 435 mil. Sk). V rámci podpory rodiny sa na štátom platené poistené za osoby starajúce sa o dieťa rozpočtuje 4,9 mld. Sk. Predpokladá sa, že počet poistencov štátu bude v priemere 160 500, pričom toto číslo je ovplyvnené najmä demografickým vývojom. Vymeriavacím základom pre stanovenie platby štátu je priemerná mzda v národnom hospodárstve a podľa jej očakávaného vývoja bude štát platiť za jedného poistenca mesačne cca 2 554 Sk. Podpora rodiny je z verejných zdrojov zabezpečovaná aj daňovým bonusom, prostredníctvom ktorého získajú rodiny 7,4 mld. Sk. Na prekonanie alebo zmiernenie dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia je v rozpočte určených 5,8 mld. Sk. Zavádza sa aj nový program starostlivosti o deti (1,7 mld. Sk).

Ministerstvo obrany SR

Na výdavky na obranu sa v roku 2006 použije 28,5 mld. Sk, čo predstavuje 1,86% HDP. Oproti rozpočtu z roku 2005 (26,8 mld. Sk) ide 4%-ný reálny nárast. Najväčšiu časť obranných výdavkov tvorí rozpočet Ministerstva obrany (MO) SR v sume 27,9 mld. Sk. Cieľový stav pre zamestnanosť v armáde, ktorý by sa mal dosiahnuť v roku 2008, je na úrovni 18 000 profesionálnych vojakov a 6 900 občianskych zamestnancov. V roku 2006 sa predpokladá prepustiť cca 700 dôstojníkov a práporčíkov a 1 300 civilných zamestnancov, čo bude mať ďalší dopad na osobitný účet MO SR. Na odstupné pre civilných zamestnancov v štátnej a vo verejnej službe sú rozpočtované finančné prostriedky v sume 99 mil. Sk.

Ministerstvo vnútra SR

Rozpočtované výdavky kapitoly sa navrhujú v sume 22,2 mld. Sk. Rozpočet v roku 2005 navrhoval výdavky vo výške 21 mld. Sk. Oproti roku 2005 tak ide o 2,9%-ný reálny nárast. Celkové výdavky na program Ochrana verejného poriadku a bezpečnosti sú pre rok 2006 navrhované vo výške 17,0 mld. Sk, z toho bežné výdavky 13,7 mld. Sk a kapitálové výdavky 3,3 mld. Sk. Podstatná časť kapitálových výdavkov má smerovať na tri veľké investície:

- rádiokomunikačná sieť štátnej správy SITNO
- budovanie hraníc schengenského typu
- zabezpečenie vydávania nových dokladov vo formáte EÚ

Názory na štátny rozpočet

Počas koalíčných rokovaní o podobe štátneho rozpočtu na rok 2006 sa podarilo navýšiť rezervu na vládne priority z pôvodných 5,4 mld. Sk na 10,8 mld. Sk. Minister financií Ivan Mikloš ocenil, že pri rokovaní sa nikto nesnažil spochybniť odhad celkových príjmov a nikto sa nesnažil zvyšovať deficit verejných financií. Zástupcovia všetkých koalíčných strán potvrdili konštruktívnosť rokovaní v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi. Na vládnej úrovni sa doriešila aj diskutovaná otázka výšky priamych platieb poľnohospodárom, ktorá bola prioritou Strany maďarskej koalície. Podľa schválených parametrov by poľnohospodári mali dostať na priamych platbách v roku 2006 o 400 mil. Sk viac ako v predchádzajúcom roku. Celkovo sa zdroje na priame platby poľnohospodárom vyšplhali na 7,4 mld. Sk, čo zodpovedá 54% priemernej úrovne podpory v pôvodných 15 členských krajinách EÚ. Počas rozpravy v parlamente navrhovali opoziční poslanci dorovnanie priamych platieb pre poľnohospodárov do výšky 65% priemeru európskej pätnástky. Návrh štátneho rozpočtu na rok 2006 podporilo v NR SR 79 zo 142 prítomných poslancov. Okrem technického zníženia deficitu štátneho rozpočtu o 4,5 mld. Sk kvôli neschváleniu novely zákona o dani z pridanej hodnoty, poslanci schválili len úpravy, ktoré predstavovali spolu niekoľko desiatok miliónov korún. S každým návrhom sa spájal i návrh, odkiaľ potrebné zdroje získať.

Podľa prekladateľov štátny rozpočet 2006 reflektuje programové priority vlády a prispieva, aby sa Slovensko rozvíjalo ako znalostná ekonomika. Za najväčšie pozitívum tohtoročného rozpočtu sa považuje, že sa deficit štátneho rozpočtu počas volebného roka má znížiť o 0,5%-uálneho bodu v porovnaní so schváleným deficitom z predošlého roka. Podľa mnohých analytikov ide tak o najlepší predvolebný rozpočet v histórii Slovenska. Schválený rozpočet zodpovedá cieľu vlády prijať euro v roku 2009. Národná banka Slovenska, podobne ako niektorí bankovní analytici, sa však vyjadřila, že vzhľadom na rýchlejšiu rast ekonomiky bolo potrebné využiť taký dobrý vývoj na väčšie úspory vo verejných financiách. Kritici tiež vyčítali návrhu, že veľa prostriedkov prúdi na dotácie do poľnohospodárstva, čo spôsobuje zvyšovanie cien

a znižovanie efektivity v ňom. Takisto mu vyčítali samotnú existenciu neštandardného štátneho Environmentálneho fondu (*pozri HESO 3/2004*), ktorý existuje už vyše roka.

Podľa predstaviteľov opozície nemá štátny rozpočet 2006 reálny základ v slovenskej ekonomike a vychádza v ústrety nadnárodným monopolom. Jedna opozičná strana nazvala rozpočet militantným, nakoľko dáva veľký priestor rezortu obrany na úkor napríklad školstva či zdravotníctva. Opozičné strany takisto vyčítali, že štátne výdavky neklesli, naopak, v niektorých oblastiach stúpili.

Zákon o štátnom rozpočte na rok 2006 nadobudol účinnosť 1. januára 2006.

[späť na stručné charakteristiky](#)

Zníženie štátnej prémie na stavebné sporenie zo 14,5% na 10% a maximálnej výšky z 2 500 Sk na 2 000 Sk (novela zákona o stavebnom sporení)

Ministerstvo financií (MF) SR predložilo návrh novely zákona (č. 310/1992 Zb.) o stavebnom sporení, ktorý bol v parlamente schválený 7. decembra 2005 v treťom čítaní a v Zbierke zákonov SR bol uverejnený pod č. 624/2005 Z.z.

Cieľom novely je šetrenie verejných zdrojov idúcich na štátnu podporu stavebného sporenia. Vláda chce zároveň kráčať s nastúpeným trendom postupného znižovania zainteresovanosti štátu na podpore tohto typu finančného produktu, s perspektívou zvýšenia objemu podpory pre nájomné bývanie. Zníženie štátnej prémie na stavebné sporenie prinesie podľa ministra financií Ivana Mikloša do štátneho rozpočtu približne 650 mil. Sk, pričom 400 mil. Sk z tejto sumy má byť presunutú na financovanie iných nástrojov podpory bytovej výstavby.

Maximálna výška štátnej prémie k stavebnému sporeniu bola novelou znížená z 2 500 Sk na 2 000 Sk ročne. Zníženie maximálnej sumy štátnej prémie vychádza z postupného znižovania úrokových sadzieb na trhu depozít. Minister financií uviedol, že i napriek zmenám dosahuje efektívny ročný výnos zo stavebného sporenia hodnotu okolo 4%, pričom priemerná úroková miera termínovaných dlhodobých vkladov obyvateľstva dosiahla v auguste 2005 v komerčných bankách úroveň 2,88% p.a., preto je podľa neho stavebné sporenie ešte stále zvýhodnené. Percentuálna výška prémie z ročného vkladu klienta stavebnej sporiteľne sa v roku 2006 zníži z doterajších 14,5% na 10%. Vklad, pri ktorom sporiteľ získa maximálnu štátnu prémii, bude v roku 2006 20 000 Sk (podľa pôvodného návrhu MF SR mal byť tento vklad 30 769 Sk). Najnižšia nasporená suma, pri ktorej klient získal maximálnu štátnu prémii bola do konca roku 2005 17 240 Sk.

Oproti pôvodnému vládnemu návrhu, v ktorom MF SR navrhlo zrušiť zvýhodnenie stavebného sporenia, poslanci toto zvýhodnenie vo vzorci (*viac pozri HESO 4/2004*) na výpočet percentuálnej výšky štátnej prémie zachovali, čo sa stretlo s pozitívnymi reakciami zo strany stavebných sporiteľní. Ako vyplýva zo spoločnej správy Výboru NR SR pre financie, rozpočet a menu, ponechanie 1%-ného zvýhodnenia je v súlade so štátnou politikou v oblasti podpory stavebného sporenia. Zrušenie tohto zvýhodnenia by malo podľa poslancov negatívny vplyv na celý systém stavebného sporenia, a tým aj dostupnosti voľných zdrojov pre poskytovanie stavebných úverov. O zrušení 1%-ného zvýhodnenia sa rezort financií pokúšal už v roku 2004 pri schvaľovaní vzorca na výpočet štátnej prémie v parlamente (*pozri HESO 4/2004*).

Novela tiež priniesla zníženie periodicity vyplácania štátnej prémie z polročnej na ročnú. Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR bude poskytovať prostriedky na štátnu prémii raz ročne, a to do 35 kalendárnych dní od uplatnenia nároku na štátnu prémii stavebnou sporiteľňou za predchádzajúci rok.

S novelou neboli spokojné stavebné sporiteľne, ktoré sa obávajú odlivu klientov kvôli nižšej štátnej prémii. Hovorkyňa ČSOB stavebnej sporiteľne však podotkla že stavebné sporenie bude aj naďalej zaujímavý produkt, pretože na Slovensku existuje vrstva občanov, pre ktorých to bude najvýhodnejší prostriedok riešenia ich bytových problémov. Aj minister financií Ivan Mikloš tvrdí, že napriek zníženiu štátnej prémie zostane stavebné sporenie stále výhodné pre občanov. Kritici inštitútu štátnej podpory stavebného sporenia nevidia dôvod, prečo by malo mať stavebné sporenie vôbec akékoľvek výhody oproti ostatným druhom sporenia, navyše keď úspory v stavebných sporiteľniach nie je nutné minúť na stavebné účely.

Štátna prémii k stavebnému sporeniu sa menila počas existencie stavebného sporenia niekoľkokrát, pričom klesala z pôvodných 6 000 Sk. Každoročne jej výšku upravoval zákon o štátnom rozpočte. Od začiatku roka 2005 sa výška

štátnej prémie neurčuje dohodou v parlamente, ale vyratúva sa podľa vzorca, ktorý prémie odvodzuje od cien štátnych dlhopisov tvoriacich bázu dlhopisového indexu SDX Burzy cenných papierov v Bratislave.

Novela zákona o stavebnom sporení nadobudla účinnosť 1. januára 2006.

[späť na stručné charakteristiky](#)

Novela zákona o dani z príjmu (zvýšenie paušálnych výdavkov pre živnostníkov z 25% na 40%; zvýšenie daňového bonusu na dieťa zo 450 Sk na 540 Sk mesačne; zrušenie znižovania sadzby starobného poistenia o 0,5% za každé dieťa; neschválenie zvýšenia dolnej hranice a zavedenia hornej hranice pre poukázanú sumu z 2% z daní na verejnoprospešné účely)

Poslanci NR SR schválili 28. októbra 2005 novelu (č. 534/2005 Z.z.) zákona (č. 595/2003 Z.z.) o dani z príjmov.

Novela spresňuje v prvej časti znenie niektorých základných pojmov na účely zákona, pričom definíciu finančného prenájmu zosúladuje s platným znením zákona o účtovníctve. Za obchodný majetok sa tak na daňové účely považuje aj hmotný majetok obstaraný formou finančného prenájmu.

V ďalšej časti (daň fyzickej osoby) boli schválené niektoré zmeny v oblasti uplatňovania výdavkov u fyzických osôb. **Paušálne výdavky pre samostatne zárobkovo činné osoby (SZČO)**, ktoré nie sú platiteľmi dane z pridanej hodnoty (DPH), alebo sú platiteľmi tejto dane len časť zdaňovacieho obdobia, **sa zvýšili z doterajších 25% na 40%**. Paušálne výdavky pre remeselníkov zostali vo výške 60%. Novú výšku paušálnych výdavkov si budú môcť SZČO uplatniť prvýkrát v roku 2007 pri podaní daňového priznania za rok 2006, avšak už počas roka 2006 im to ovplyvní výšku daňových preddavkov. Pôvodný návrh, ktorý schválila vláda 24. augusta 2005, počítal so zjednotením paušálnych výdavkov pre všetkých živnostníkov, vrátane remeselníkov, na úrovni 35%. Živnostníci si môžu odpočítavať zo svojich príjmov paušálne výdavky od roku 2004, kedy vstúpil do účinnosti nový zákon o dani z príjmu (*pozri HESO 4/2003*), ktorý nahradil dovtedy platnú paušálnu daň. Uplatňovanie paušálnych výdavkov zjednodušuje administratívu, keďže daňovník nie je povinný viesť jednoduché účtovníctvo alebo podvojnú účtovníctvo, ale vedie len zákonom ustanovenú evidenciu príjmov, ktorá zjednodušenou formou nahrádza vedenie účtovníctva.

Okrem paušálnych výdavkov si živnostníci môžu v daňovom priznaní i naďalej ako výdavok uplatňovať zaplatené poistné na sociálne a zdravotné poistenie. Samostatne zárobkovo činným osobám sa zníži aj odvodové zaťaženie, pretože spolu s daňovým základom sa zníži aj vymeriavací základ na výpočet platieb do zdravotnej a Sociálnej poisťovne.

Podľa predstaviteľov Slovenského živnostenského zväzu nie je prijaté zvýšenie paušálnych výdavkov dostačujúce. Namiesto schválených 40% by prijali zvýšenie na úroveň 55%. Takisto predstavitelia Slovenskej živnostenskej komory a Slovenskej asociácie malých podnikov považovali zvýšenie za neuspokojivé a požadovali zvýšenie sadzby odpočítateľných paušálnych výdavkov i pre remeselníkov. Opoziční poslanci navrhovali zaviesť 80% odpočítateľných paušálnych výdavkov pre poľnohospodárov. Niektorí pozorovatelia sa domnievali, že ministerstvo financií mohlo zájsť ešte ďalej a mohlo vyrovnáť paušálne výdavky pre všetkých malých podnikateľov až na 60%.

Poslanci NR SR schválili aj novú výšku daňového bonusu na deti. Suma **daňového bonusu sa zvýšila z 5 400 Sk ročne (450 Sk mesačne) na 6 480 Sk ročne (540 Sk mesačne)**. Táto suma sa následne bude každoročne zvyšovať rovnakou mierou ako výška životného minima. Daňový bonus je suma, o ktorú sa znižuje daň daňovníkovi na každé vyživované dieťa žijúce s ním v domácnosti.

Súčasne sa novelou **zrušilo znižovanie sadzby poistného na starobné poistenie o 0,5% za každé nezaopatrované dieťa** (tzv. odvodový bonus), čo znamená, že všetci zamestnanci po novom zaplatia rovnako 4%. Podľa predkladateľov bol tento systém administratívne náročný a výhodnejší pre bohatších, pretože 0,5% pre nich znamenalo podstatne vyššiu úľavu ako pre slabšie zarábajúcich.

Novela priniesla i ďalšie zmeny:

- Zrušila sa maximálna 5-ročná doba odpisovania nehmotného majetku. Takýto majetok sa bude odpisovať v súlade s účtovnými predpismi alebo podľa skutočnej doby použiteľnosti tohto majetku.

- Rezervy na niektoré výdavky týkajúce sa emisných kvót budú daňovo uznateľné. Toto sa nevzťahuje na subjekty, ktoré účtujú v jednoduchom účtovníctve. Novela takisto zaviedla daňovo uznateľné rezervy na nakladanie s elektroodpadom z domácností.
- Daňovo uznateľné výdavky, ktoré zamestnávateľ platí za svojich zamestnancov na účelové sporenie a životné poistenie, sú limitované maximálne do výšky 6% zo zúčtovanej mzdy a náhrady mzdy zamestnanca.
- Akékoľvek neoprávnené výhody a úplatky poskytnuté inej osobe sú daňovo neuznateľné.

Poslanci parlamentu **neschválili návrh** rezortu financií, podľa ktorého sa mala **obmedziť daňová asignácia** - poukazovanie 2% zo zaplatenej dane fyzických a právnických osôb na verejnoprospešný účel. Poukazovaná suma dane mala byť totiž podľa Ministerstva financií SR najmenej 250 Sk (v súčasnosti minimálne 20 Sk pri fyzických osobách a 250 Sk pri právnických osobách) a pri právnických osobách nemala byť vyššia ako 5 mil. Sk. Ministerstvo svoj návrh obhajovalo skutočnosťou, že poukázané malé čiastky zbytočne zaťažujú administratívu (administratívne náklady daňových úradov na zdokumentovanie a rozposlanie malých súm totiž často prevyšujú samotný poukázaný príspevok) a návrhom obmedziť výšku poukázaného príspevku chcelo zamedziť prelievaniu kapitálu v rámci veľkých firiem, ktoré si zakladajú vlastné nadácie či občianske združenia. Takéto opatrenie by podľa Výboru NR SR pre financie, rozpočet a menu spôsobilo rozsiahly výpadok zdrojov pre všeobecne prospešné aktivity neziskového sektora a v prípade fyzických osôb by pripravilo o možnosť poukázať 2% dane viac ako 335-tisíc občanov. Ku koncu júla 2005 poukázalo 2% z dane za rok 2004 417-tisíc fyzických a 14-tisíc právnických osôb a výnos predstavoval 878 mil. Sk. Možnosť poukázať 2% z dane využíva v ostatných rokoch približne 40% zarábajúcich fyzických osôb, pričom priemerná poukázaná suma je okolo 650 Sk. Celkový výnos daňovej asignácie tvoria približne z jednej tretiny fyzické osoby. Ondrej Dostál z Konzervatívneho inštitútu M.R.Štefánika vypočítal, že v prípade schválenia minimálnej sumy vo výške 250 Sk pre fyzické osoby, by tieto museli zarábať mesačne od necelých 13-tisíc až po vyše 17-tisíc Sk (v závislosti od počtu vyživovaných detí), aby mohli poukázať 2% zo zaplatenej dane neziskovým organizáciám. Podľa neho by sa z daňovej asignácie stala luxusná záležitosť pre lepšie zarábajúcich občanov.

Novela zákona o dani z príjmov nadobudla účinnosť 15. decembra 2005 okrem niektorých ustanovení, ktoré nadobudli účinnosť 1. januára 2006, resp. 1. mája 2006.

[späť na stručné charakteristiky](#)

Zvýšenie regulovaných cien energií a vody pre domácnosti od začiatku roka 2006 (plyn +5,8%, elektrina +5%, teplo +17%, voda +23,3%)

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO) oznámil 1. decembra 2005 zvýšenie regulovaných cien plynu, elektriny, tepla a vody s účinnosťou od 1. januára 2006. Úrad tak potvrdil očakávania z obdobia ostatného zvýšenia cien plynu (o 20,31%) a tepla (o 12%) pre domácnosti od októbra 2005 ([pozri HESO 3/2005](#)), že ďalšie zvyšovanie cien energií bude nasledovať od začiatku januára 2006. Predstavitelia ÚRSO v decembri informovali, že od začiatku roka 2006 sa zvýši priemerná cena plynu pre domácnosti o 5,84%, priemerná cena elektriny o 5,02%, priemerné vodné vzrastie pre domácnosti o 14,2% a stočné o 35,9% (spolu nárast o 23,3%). Medziročný nárast cien tepla ÚRSO odhadoval na 17%.

Regulačný úrad uviedol, že veľký vplyv na ceny v sieťových odvetviach má najmä negatívny globálny trend v cenách ropy a ropných produktov a tzv. silovej elektriny. Vývoj cien ropy, zemného plynu a elektrickej energie na medzinárodných trhoch sa v priebehu roka 2005 prejavil na raste nákladov na ich obstarávanie, čo sa výrazne premietlo aj do nákupných cien zemného plynu Slovenského plynárenského priemyslu (SPP). Tento faktor podľa ÚRSO spôsobil, že Úrad musel pristúpiť k nepopulárnemu kroku, akým bolo zvýšenie cien zemného plynu pre domácnosti už v priebehu roka (od 1.10.2005 o 20,31%) ([pozri HESO 3/2005](#)). ÚRSO zároveň konštatoval, že na druhej strane dokázal svojimi zásahmi do taríf za prenos elektriny, prepravu plynu a distribúciu elektriny a plynu a ďalších regulovaných poplatkov vytvoriť dobré predpoklady na maximálnu možnú elimináciu negatívneho vplyvu vysokých nákupných cien komodít.

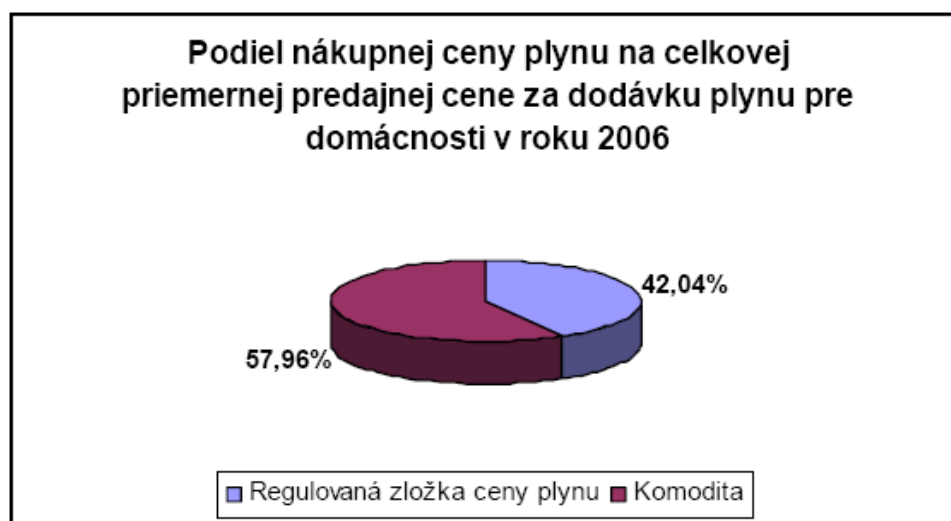
Pod ďalšie zvýšenie cien energií od začiatku roka 2006 prispela pretrvávajúca nepriaznivá úroveň cien energií na medzinárodných trhoch i v poslednom štvrtroku 2005. ÚRSO preto v období príprav na rozhodnutie o cenách energií a vody na rok 2006 pristúpil k intenzívnemu preverovaniu nákladov regulovaných subjektov. Prvoradým cieľom

verifikácie oprávnených nákladov a uložených opatrení bolo podľa ÚRSO minimalizovať dopady nepriaznivého vývoja na ceny pre koncových odberateľov, najmä pre domácnosti. V dôsledku podrobného preverovania nákladov a opakovaných rokovaniach s regulovanými subjektami sa proces cenotvorby predĺžil do konca novembra 2005. ÚRSO tvrdil, že jeho úsilie prinieslo pozitívne výsledky v podobe len mierneho zvýšenia regulovaných cien a taríf na rok 2006 oproti úrovni cien z roku 2005. Úrad konštatoval, že miera nárastu regulovaných cien energií a vody bola podstatne nižšia ako bolo zvýšenie ceny energetických komodít v krajinách EÚ, ktoré bolo zaznamenané už v priebehu roka 2005.

Cenovej regulácii v prípade **zemného plynu** už nepodlieha od roku 2005 dodávka plynu pre všetkých odberateľov ale len pre domácnosti. Regulovaný subjekt Slovenský plynárenský priemysel, a.s. predložil 31.10.2005 na Úrad pre reguláciu sieťových odvetví návrh ceny za dodávku plynu pre domácnosti na rok 2006 spolu s príslušnými podkladmi. ÚRSO v rámci schvaľovacieho procesu prerušil konanie o návrhu ceny a požiadal SPP o doplnenie podkladov, ktoré podrobil kontrole. Úrad skontroloval doklady SPP o platbách za plyn v roku 2005, taktiež skúmal vývoj hlavných parametrov ovplyvňujúcich ceny plynu pre rok 2006 a položky vstupujúce do výpočtu priemernej ceny plynu za dodávku plynu pre domácnosti, či zodpovedajú ustanoveniam príslušného výnosu, dlhodobej zmluve o nákupe plynu a zmene parametrov, ktoré majú rozhodujúci dopad na nákupnú cenu plynu. Rozhodnutím č. 0018/2006/P zo dňa 30.11.2005 ÚRSO určil pre SPP na rok 2006 tarify za dodávku plynu pre domácnosti a podmienky uplatňovania taríf. Priemerná predajná cena plynu na rok 2006 pre všetkých odberateľov kategórie "domácnosti" sa tak v porovnaní s rokom 2005 zvýšila o **5,84%**. Celková cena za dopravu plynu pre všetkých odberateľov v SR (t.j. preprava a distribúcia plynu) síce klesla o 15,35% oproti predchádzajúcemu roku, avšak prevažnú časť ceny za dodávku plynu pre domácnosti tvorí cena komodity, ktorej cena nie je regulovaná (z pozície ÚRSO ju nie je možné ovplyvňovať). Hodnota nákupnej ceny plynu, ktorú SPP nakupuje z Ruskej federácie sa odvíja od cien ropy BRENT na svetovom trhu a kurzu SKK/USD. Práve na základe zvýšenia nákupnej ceny plynu, vstupujúcej do výpočtu priemernej ceny za dodávku plynu pre domácnosti, prišlo k spomínanému odsúhlaseniu zvýšenej priemernej koncovej ceny plynu pre domácnosti o 5,84%.

Tarify za dodávku plynu pre domácnosti

Ročný odber	Fixná mesačná sadzba (do 31.12.2005) (Sk/mesiac)	Fixná mesačná sadzba (od 1.1.2006) (Sk/mesiac)	Premenlivá sadzba (do 31.12.2005) (Sk/m3)	Premenlivá sadzba (od 1.1.2006) (Sk/m3)
D1 – 0 do 200 m3	21,06	66,39	20,38	17,16
D2 – nad 200 do 1700 m3	119,24	124,50	13,20	13,67
D3 – nad 1700 do 6500 m3	181,62	159,90	12,66	13,42
D4 – nad 6500 m3	271,86	430,63	12,46	12,92
Pozn.: Ceny sú uvedené vrátane DPH.				
Zdroj: ÚRSO a vlastné prepočty				

Zdroj: ÚRSO

Pozn.: V regulovanej zložke ceny plynu sú obsiahnuté náklady na prepravu, distribúciu, skladovanie plynu a ostatné oprávnené náklady mimo nákladov vynaložených na nákup plynu.

Dopad zvýšenia cien plynu pre domácnosti pri priemernej spotrebe plynu

(náklady sú uvádzané vrátane DPH)

Cenová Tarifa	Ročný odber v m ³	použitie plynu	mesačné náklady pri priemernej spotrebe plynu v danej cenovej tarife v roku 2005 v Sk	mesačné náklady pri priemernej spotrebe plynu v danej cenovej tarife v roku 2006 v Sk	ročné náklady pri priemernej spotrebe plynu v danej cenovej tarife v roku 2005 v Sk	ročné náklady pri priemernej spotrebe plynu v danej cenovej tarife v roku 2006 v Sk	rozdiel- mesačné náklady v Sk	rozdiel- ročné náklady v Sk
D1	0- 200 vrát.	prevažne na varenie	119	149	1428	1786	30	358
D2	200-1700 vrát	prevažne na varenie a ohrev vody	1088	1128	13061	13538	40	477
D3	nad 1700-6500 vrát.	prevažne na varenie, ohrev vody a vykurovanie	3657	3844	43881	46124	187	2243
D4	nad 6500-60 000	prevažne na varenie, ohrev vody a vykurovanie väčšieho rozsahu	10661	11204	127936	134443	542	6508

Zdroj: ÚRSO

Ceny **elektrickej energie** pre domácnosti boli naposledy menené k 1.1.2005 (zvýšenie o 2,41%) (pozri [HESO 4/2004](#)). K začiatku roka 2006 sa tarify troch rozvodných podnikov – Západoslovenská energetika (ZSE), Stredoslovenská energetika (SSE) a Východoslovenská energetika (VSE) - zvýšili v priemere o **5,02%**. Domácnostiam, ktoré používajú elektrickú energiu na vykurovanie boli príslušné tarify zvýšené v priemere o 6,92%, resp. o 11,66%, pre domácnosti s nižšou priemernou spotrebou o 4,63%, resp. o 3,68%.

Vývoj priemerných cien za dodávku elektriny domácnostiam

	Medziročná zmena 2005/2004 (%)	Medziročná zmena 2006/2005 (%)	Priemerná cena 2006 (Sk/MWh)
ZSE	0,01 %	3,46 %	3 715,29
SSE	4,89 %	5,75 %	3 842,94
VSE	2,52 %	6,71 %	3 899,34
Domácnosti spolu	2,41 %	5,02 %	3 802,34

Zdroj: ÚRSO

Štruktúra priemernej ceny elektriny pre domácnosti v SR (bez vplyvu DPH)

		Podiel na celkovej cene (%)	Cena elektriny 2006 (Sk/MWh)	Zmena ceny '06/'05 (%)
V ý r o b a	Silová elektrina	40,3%	1 531	+12,8%
	Tarifa za prevádzkovanie systému	3,5%	133	-23,6%
	Systémové služby	9,6%	365	+3,7%
P r e n o s	Poplatky prenosu, vrátane strát	2,8%	106	-3,6%
D i s t r i b ú c i a	Poplatky distribúcie, vrátane strát	40,0%	1 520	+2,6%
	Náklady dodávky obchodnej činnosti pre MOD	3,9%	147	+1,4%
Konečná cena		100%	3 802,34	+5,02%

Zdroj: ÚRSO

Cena **tepla** v značnej miere závisí od vývoju cien plynu na svetových trhoch. Z celkovo 450 regulovaných teplárenských spoločností totiž vyrába teplo na báze plynu asi 80%. Cena zemného plynu pre dodávateľov tepla však nie je regulovaná ÚRSO. Jej výška je zmluvne dohadovaná medzi SPP a dodávateľmi tepla. Keďže k termínu predkladania cenových návrhov (31.10.2005) neboli uzavreté tieto zmluvy o cenách plynu na rok 2006, ÚRSO pre účely kalkulácie cien tepla odporúča dodávateľom tepla ceny zemného plynu na základe predpokladu vývoja cien ropy na svetových trhoch. Ceny tepla, ktoré ÚRSO schvaľuje len s predpokladanými cenami zemného plynu, sú dodávateľia tepla po skončení regulačného roka povinní prepočítať so skutočnými cenami zemného plynu a prípadný rozdiel vrátiť svojim odberateľom. Takisto musia dodávateľia tepla, ktorí kalkulujú v svojich cenových návrhoch s predpokladanými oprávnenými nákladmi pri výrobe a dodávke tepla, po skončení roka vrátiť alikvótnu sumu, ak budú tieto náklady v skutočnosti nižšie, ako im ÚRSO schválil v cenovom návrhu. Druhá možnosť je, že regulačný úrad začne konať z vlastnej iniciatívy a upraví cenu tepla smerom nadol.

Úrad dostal do konca novembra 2005 330 cenových návrhov, pričom okolo 200 už posúdil a vydal rozhodnutia o cene za teplo. Asi polovica teplární zvyšovala ceny už v septembri a októbri (od 3 do 16%, v priemere o 12%) ([pozri HESO 3/2005](#)) pre neočakávané rastúce ceny ropy na svetových trhoch, ktoré ovplyvnili rast cien zemného plynu. Priemerná cena plynu za rok 2005 vzrástla oproti predpokladu, s akým regulačný úrad schvaľoval ceny tepla k začiatku roka o 8,5%. ÚRSO predpokladá v roku 2006 o 22 až 25% vyššiu priemernú cenu plynu ako v roku 2005, čo sa odrazí v náraste variabilnej zložky ceny tepla pre rok 2006. Percentuálny nárast cien tepla bude v rôznych teplárenských spoločnostiach rozdielny a bude tiež závisieť od miery zvýšenia cien na jeseň 2005. ÚRSO počíta s priemerným zvýšením cien o 17% od začiatku roka, pričom ceny môžu teplári s regulátorom upravovať ešte aj počas roka. Napríklad v Ružomberku zvýšil dominantný dodávateľ tepla v meste, firma Ružomerská energetická spoločnosť, a.s., oproti vlašajšku cenu tepla o 26% na 794 Sk/GJ, čo je jedna z najvyšších cien na Slovensku. Proti takémuto zdražovaniu ostro protestovalo okolo 400 Ružomberčanov na verejnom zhromaždení odberateľov tepla. Poukazovali tiež na fakt, že v okolitých mestách platia ľudia za teplo podstatne menej – v Banskej Bystrici okolo 660 Sk/GJ, v Liptovskom Mikuláši 630 Sk/GJ a v Dolnom Kubíne 706 Sk/GJ.

Výška **vodného a stočného** pre domácnosti bola naposledy menená k 1.1.2005 (zvýšenie v priemere o 26,3%) ([pozri HESO 4/2004](#)). K začiatku roka 2006 sa priemerná cena vody (vodné a stočné) pre domácnosti zvýšila o **23,3%**. Ceny za výrobu, distribúciu a dodávku pitnej vody (vodné) sa v roku 2006 zjednotili pre všetky typy odberateľov vo všetkých 8 veľkých vodárenských spoločnostiach (VS). Priemerné jednotné vodné je 25,61 Sk/m³ (bez DPH), pričom nárast oproti roku 2005 je pre domácnosti v priemere o 14,2%, pre ostatných odberateľov sa cena znížila o 1,3%. Vodné v jednotlivých vodárenských spoločnostiach sa pohybuje v rozpätí od 21,24 do 29,90 Sk/m³, pričom relatívne najvyšší nárast vodného pre domácnosti je v 4 VS (Východoslovenská VS, Podtatranská prevádzková VS, Západoslovenská VS a Stredoslovenská VS), v ktorých nebola v roku 2005 cena ešte jednotná. Ceny za odvedenie a čistenie odpadovej vody (stočné) sú v roku 2006 jednotné pre všetky typy odberateľov v 5 z 8 VS. Stočné je rozdielne pre domácnosti a pre ostatných odberateľov v Severoslovenskej VS, Stredoslovenskej VS a Trnavskej VS. Priemerné stočné pre domácnosti na rok 2006 sa zvýšilo o 35,9% a pohybuje sa v rozpätí od 19,80 do 22,68 Sk/m³. Pre ostatných producentov sa cena zvýšila o 1,0% a ceny sú od 19,80 do 27,64 Sk/m³. Výška vodného a stočného spolu dosahuje v roku 2006 pre domácnosti v priemere 47,63 Sk/m³, čo je nárast oproti roku 2005 o 23,3% (o 3 percentuálne body nižší nárast ako v roku 2005). Pre ostatných odberateľov sa vodné a stočné v priemere zníži o 0,2 % na 48,72 Sk/m³. Rozdielny nárast medzi skupinami odberateľov domácnosti a ostatných odberateľov spôsobuje úprava vodného i stočného na jednotnú cenu, ktorá má odrážať skutočné oprávnené náklady a primeraný zisk bez krížových dotácií v cenách medzi týmito skupinami odberateľov.

Vývoj priemernej výšky vodného a stočného

	Vodné			Stočné		
	Medziročná zmena 2005/2004 (%)	Medziročná zmena 2006/2005 (%)	Priemerná cena 2006 (Sk/m ³)	Medziročná zmena 2005/2004 (%)	Medziročná zmena 2006/2005 (%)	Priemerná cena 2006 (Sk/m ³)
Domácnosti	18,1%	14,2%	25,61	39,7%	35,9%	22,01
Ostatní odberatelia	0,1%	-1,3%	25,61	1,4%	1,0%	23,11
	Vodné + Stočné					
	Medziročná zmena 2005/2004 (%)	Medziročná zmena 2006/2005 (%)	Priemerná cena 2006 (Sk/m ³)			
Domácnosti	26,3%	23,3%	47,63			
Ostatní odberatelia	0,7%	-0,2%	48,72			
Pozn.: Ceny sú uvedené bez DPH.						
Zdroj: ÚRSO						

Vývoj inflácie bol v januári 2006 v porovnaní s očakávaniami Národnej banky Slovenska (NBS) rýchlejší, čo bolo ovplyvnené aj vyšším ako očakávaným rastom cien energií (regulovaných cien elektrickej energie, plynu a najmä tepla). Vo februári očakávala NBS pokračovanie rastu cien tepla a cien služieb spojených s bývaním. Banková rada NBS zhodnotila, že zvyšujúca sa dynamika inflácie vplyvom vývoja regulovaných cien môže negatívne ovplyvniť

inflačné očakávania v ekonomike pre nasledujúce obdobie, a aj preto rozhodla o zvýšení úrokových sadzieb o 0,5 percentuálneho bodu.

Aj v Českej republike oznámil Energetický regulačný úrad začiatkom decembra zvýšenie cien energií. Plyn má v Česku zdražieť v priemere o 4,8% a elektrina o 8,9%. Cena za teplo má byť vyššia o 9 až 11%.

[späť na stručné charakteristiky](#)

Koncepcia doprivatizácie 51% akcií Západoslovenskej energetiky, a.s. (priamy predaj 41% akcií súčasnému majiteľovi - E.ON, predaj 10% akcií prostredníctvom verejnej ponuky na Burze cenných papierov v Bratislave)

Vláda SR svojím uznesením z 5. októbra 2005 schválila *Aktualizáciu koncepcie doprivatizácie – návrh postupu doprivatizácie spoločnosti Západoslovenská energetika, a.s.* Vláda následne na svojom rokovaní 30. novembra 2005 schválila návrh, ktorým zmenila rozhodnutie vlády SR (č. 569/2001) z 20. júna 2001 o privatizácii podniku Západoslovenské energetické závody. Zmenené rozhodnutie sa týka časti, ktorá doteraz určovala 51% akcií spoločnosti Západoslovenská energetika (ZSE), a.s. ako trvalú majetkovú účasť Fondu národného majetku (FNM) SR. Vláda SR tak potvrdila doprivatizáciu zvyšných akcií ZSE. Štát teda má **predať 41% akcií priamym predajom** súčasnému majiteľovi 49% akcií nemeckej spoločnosti E.ON Energie AG München (E.ON) a zvyšných **10% ponúkne na predaj na základe verejnej ponuky** prostredníctvom slovenského trhu cenných papierov (Burza cenných papierov v Bratislave).

Vláda SR schválila v máji 2002 privatizáciu 49%-ných podielov troch rozvodných podnikov – Západoslovenskej energetiky, a.s., Stredoslovenskej energetiky (SSE), a.s. a Východoslovenskej energetiky (VSE), a.s. (pozri [HESO 2/2001](#)). Podiel v ZSE získal nemecký energetický koncern E.ON Energie AG a zaplatil za kúpený 49%-ný podiel 330 mil. EUR. Fond národného majetku SR si ponechal zvyšných 51% akcií.

Dňom 1.1.2004 nadobudla účinnosť novela (č. 92/1991 Zb.) zákona o podmienkach prevodu majetku (pozri [HESO 4/2003](#)), ktorá vytvorila podmienky pre doprivatizáciu spoločností charakteru prirodzeného monopolu tým, že zákon už neurčuje povinnosť zachovať v ktoromkoľvek privatizovanom subjekte majetkovú účasť štátu alebo FNM SR. Novela tak vytvorila priestor pre privatizáciu a doprivatizáciu prirodzených monopolov v celom rozsahu.

Vláda SR neskôr svojím uznesením zo 14. septembra 2004 schválila Koncepciu ďalšieho postupu privatizácie a doprivatizácie strategických podnikov. Koncepcia pojednávala o ďalšom postupe privatizácie a doprivatizácie spoločností s charakterom prirodzeného monopolu v oblasti elektroenergetiky, plynárenstva, ropného priemyslu a teplárenstva. Vo vzťahu k ZSE bol prijatý nasledovný spôsob privatizácie 51% akcií tejto spoločnosti:

- 41% akcií - predaj súčasnému majiteľovi 49% akcií - spoločnosti E.ON Energie AG,
- 10% akcií - predaj na základe verejnej ponuky prostredníctvom slovenského trhu cenných papierov.

Podiel v ZSE malo Ministerstvo hospodárstva SR dopredať podľa uznesenia vlády do konca roka 2004.

V súčasnosti schválená Aktualizácia koncepcie doprivatizácie spočíva jednak v potvrdení spôsobu privatizácie 51% akcií spoločnosti ZSE tak, ako ho vláda SR prijala na základe predošlých uznesení z roku 2004 a zároveň presunutie ďalšieho postupu doprivatizácie ZSE do kompetencie FNM SR. Fond národného majetku SR uznesením Výkonného výboru z 11.10.2005 a uznesením z 20.10.2005 schválil vyššie uvedený postup a spôsob naloženia s 3 026 643 ks akcií, čo predstavuje 51% majetkovej účasti FNM SR na podnikaní spoločnosti ZSE s menovitou hodnotou jednej akcie 1 000,- Sk.

Rozhodnutie vlády zaručí firme E.ON 81%-ný podiel v ZSE. Nemecký investor už dnes ovláda 40% a má v ňom manažérsku kontrolu. Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBRD) vlastní 9% akcií, ktoré získala od Nemcov. Cena, za ktorú E.ON prikúpi akcie ZSE, ešte nie je stanovená. Vzhľadom na ocenenie podniku v medzinárodnom tendri z roku 2002 by reálna hodnota 40%-ného podielu mala prekročiť 10 mld. Sk. Ministerstvo financií SR tvrdí, že privatizačné príjmy by mali byť použité na znižovanie štátneho dlhu.

Ide o ďalšiu zo série privatizácie prirodzených monopolov v energetike. Dopredaj akcií ZSE bude prvým prípadom, keď štát stratí svoj vplyv úplne. Doprivatizácia ZSE priamo neovplyvní ceny elektriny pre domácnosti. Ich určovanie sa totiž

riadi zákonom a cenové pohyby musí odsúhlasiť Úrad pre reguláciu sieťových odvetví podľa vývoja oprávnených nákladov samotných rozvodných firiem.

Podľa Ministerstva hospodárstva SR bolo treba prijatím doprivatizačnej koncepcie naplniť uznesenie vlády a pokračovať tak v procese privatizácie ZSE. Podľa predstaviteľov ministerstva sa výsledná suma za predaj vygeneruje s pomocou privatizačného poradcu. Ministerstvo očakáva predaj 49% akcií do konca roka 2006. Predpokladá sa, že v 1. štvrtroku 2007 by mali byť k dispozícii aj konkrétne zdroje.

Hlavnou činnosťou ZSE je predaj a distribúcia elektrickej energie a poskytovanie s tým súvisiacich komplexných služieb. K 1.1.2005 predstavoval majetok ZSE 13,35 mld. Sk a čistý zisk za rok 2004 bol 2,627 mld. Sk, z čoho polovica pripadla štátu cez výplatu dividend.

Podľa denníka Financial Times Deutschland je energetický trh v krajinách strednej Európy pre západoeurópskych dodávateľov atraktívny, keďže v protiklade k domácim trhom sa miery rastu pohybujú z dlhodobého hľadiska okolo 4% ročne. Podľa štúdie Deutsche Bank vynaložili západní distribútori doteraz 18,3 mld. EUR (687 mld. Sk) v oblasti distribútorov plynu a elektriny v regióne strednej a východnej Európy. Samotný E.ON v súčasnosti zásobuje v strednej a východnej Európe spolu viac ako 6 miliónov zákazníkov.

Rozhodnutie vlády umiestniť 10% akcií ZSE na burzu ovplyvní podľa proponentov kapitálový trh na Slovensku pozitívne. Desiat percent akcií ZSE má v nominálnom vyjadrení hodnotu 600 mil. Sk, podľa analytikov sa však ich cena môže zvýšiť na dve a pol miliardy. Podľa predstaviteľov Burzy cenných papierov v Bratislave to bude obrovský prínos pre investorov. Rozšíria sa možnosti investovania pre dôchodkové správcovské spoločnosti. Tie totiž musia zo zákona 30% svojich investícií umiestniť na Slovensku.

Po skrátaní volebného obdobia a po určení predčasných parlamentných volieb na 17. júna 2006 vláda SR na svojom rokovaní 25. januára 2006 schválila, že nebude prijímať žiadne rozhodnutia o privatizácii po 31.3.2006. Kabinet však nerozhodol, ktorých podnikov sa to bude týkať. Nakoniec sa vládna koalícia zhodla, že už nebude realizovať žiadne privatizačné projekty či predaje majetku. Rozhodnutie pozastaviť od 31. marca do konca volebného obdobia privatizačné aktivity ovplyvnilo privatizáciu 6 najväčších teplárenských spoločností, 6 podnikov Slovenskej autobusovej dopravy (SAD), ako aj doprivatizáciu elektroenergetických distribučných podnikov SSE a VSE. Zastavenie privatizácie sa dotklo aj doprivatizácie ZSE a Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia, v prípade ktorých je privatizačný proces už v pokročilom štádiu. Dokončenie predaja Slovenských elektrární a letiskových spoločností v Bratislave a Košiciach bolo podmienené tým, že vláda v ich prípade už podpísala zmluvy s víťazmi tendrov a v prípade ich nedodržania by sa dalo počítať so žalobami investorov.

Zastavené privatizačné projekty:

- Západoslovenská energetika
- Železničná spoločnosť Cargo Slovakia
- Stredoslovenská energetika
- Východoslovenská energetika
- SAD v Trenčíne, Zvolene, Lučenci a Poprade, Banskej Bystrici a Bratislave
- Teplárne v Bratislave, Zvolene, Trnave, Žiline, Martine a Košiciach
- zbrojársky holding DMD Group.

Predaje určené na dokončenie:

- Slovenské elektrárne
- Letiská v Bratislave a Košiciach.

[späť na stručné charakteristiky](#)

Novela zákona o ochrane vkladov (zmena výšky ročných príspevkov bánk do Fondu ochrany vkladov počas jeho dlhovej pozície z fixných 0,75% z vkladov na interval 0,2% - 0,75%; výška príspevku v roku 2006 - 0,2%)

Poslanci NR SR schválili 7. decembra 2005 *novelu* (č. 578/2005 Z.z.) *zákona* (č. 118/1996 Z.z.) *o ochrane vkladov*. Návrh novely, ktorú predložilo Ministerstvo financií (MF) SR spolu s Národnou bankou Slovenska (NBS), bol

vypracovaný na základe podnetu Asociácie bánk tak, aby sa vytvoril právny priestor na prípadné zníženie výšky ročných príspevkov bankových subjektov do Fondu ochrany vkladov (FOV). Obsahom novely je predovšetkým úprava výšky ročného príspevku do FOV v rokoch, kedy je Fond kvôli vyplácaniu náhrad za nedostupné vklady v dlhovej pozícii. Od roku 2002 je FOV v dlhovej pozícii práve v dôsledku vyplácania náhrad za nedostupné vklady.

Systém ochrany bankových vkladov je upravený zákonom NR SR (č. 118/1996 Z. z.) o ochrane vkladov. Zákon podrobne reguluje pravidlá financovania systému ochrany bankových vkladov na Slovensku prostredníctvom príspevkov bankových subjektov do Fondu ochrany vkladov. FOV nie je štátnym fondom, a tak nie je financovaný zo štátneho rozpočtu. Fond je zo zákona poverený zabezpečovaním a výkonom činností, ktoré sa týkajú ochrany vkladov v bankách a pobočkách zahraničných bánk. Najvyšším orgánom je Rada Fondu, tvorená 3 zástupcami bánk, dvoma zástupcami MF SR a dvoma zástupcami NBS. Rada Fondu rozhoduje o výške ročného príspevku bánk. Hodnota zákonom chráneného vkladu v banke je v súčasnosti 90% skutočnej výšky vkladu, no najviac ekvivalent 20 000 EUR.

Výšku ročného príspevku určuje Fond pre všetky banky vopred na celý rok a je pre všetky banky rovnaká. Fond ho určuje v rozpätí od 0,1% do 0,75% z hodnoty zákonom chránených vkladov uložených v príslušnej banke, a to podľa priemerného stavu vkladov za predchádzajúci štvrtrok. Doteraz platný zákon však stanovoval, že v rokoch počas ktorých Fond spláca úver použitý na zabezpečenie výplaty náhrad za nedostupné vklady, sa výška ročných príspevkov rovná hornej hranici rozpätia sadzby ročného príspevku, teda 0,75%.

Kým v roku 2001 bol príspevok do FOV stanovený vo výške 0,3% z hodnoty priemerného stavu zákonom chránených vkladov, od začiatku roka 2002 sa zvýšil až na hornú hranicu rozpätia sadzby ročného príspevku, teda na 0,75%, keďže sa Fond dostal do dlhovej pozície voči NBS. Centrálna banka poskytla Fondu v rokoch 2000 a 2001 úver vo výške 15,614 mld. Sk na vyplácanie náhrad za nedostupné vklady klientom insolventných bánk (AG Banka, a.s., Slovenská kreditná banka, a.s., Dopravná banka, a.s. a v Devín banka, a.s.). Horná hranica ročného príspevku - 0,75% platila až do novelizácie, keďže FOV ešte stále spláca poskytnutý úver.

Novelizáciou sa stanovilo, že na roky, počas ktorých je FOV v dlhovej pozícii, musí byť výška **ročného príspevku najmenej 0,35%** z hodnoty zákonom chránených vkladov. Rada Fondu ochrany vkladov potom každoročne určí výšku ročného príspevku ako percento z hodnoty zákonom chránených vkladov. **S** predchádzajúcim písomným **súhlasom Bankovej rady NBS** sa táto hodnota môže **znižit' do výšky 0,2%** z hodnoty zákonom chránených vkladov. Novela zároveň obsahuje ustanovenie, ktoré určuje, aby bola výška ročného príspevku minimálne 0,2% na roky, počas ktorých FOV síce nie je v dlhovej pozícii, ale počas ktorých nemá vlastné finančné zdroje na zabezpečenie výplaty náhrad najmenej vo výške 1,5% z hodnoty zákonom chránených vkladov.

V roku 2006 budú banky a pobočky zahraničných bánk platiť príspevok do FOV vo výške 0,2% z hodnoty vkladov v banke chránených týmto zákonom. Fond ochrany vkladov tak rozhodol po písomnom súhlase Bankovej rady NBS. Podľa predstaviteľov FOV banky zaplatia v roku 2006 do Fondu približne 800 mil. Sk.

FOV pôvodne čerpal od NBS úver prevyšujúci 15 mld. Sk, ktorý mal splatiť koncom roka 2006. Keďže doteraz z konkurzov skrachovaných bánk a príspevkov nezískal očakávanú sumu (do konca roka 2005 0,75% z chránených vkladov v bankách), úver podľa pôvodných podmienok splatiť nemohol. Už začiatkom roka 2005 sa preto dohodol s centrálnou bankou na predĺžení splatnosti pôžičky do konca januára 2007. Podľa neskoršieho stanoviska Európskej centrálnej banky by však NBS takýmto úverom porušila „zákaz menového financovania“, a tak úver za náhrady vkladov v zbankrotovaných bankách prevzali komerčné banky. Od konca roka 2005 FOV už čerpal úver od troch najväčších bánk na Slovensku - Slovenskej sporiteľne, VÚB banky a Tatra banky.

Schválené pravidlá pre určovanie výšky ročného príspevku rešpektujú podľa NBS plne princíp spoločnej solidarity všetkých bankových subjektov zapojených do systému ochrany bankových vkladov na Slovensku. Podľa Asociácie bánk bude zníženie výšky ročného príspevku do FOV motivovať bankové subjekty nevyhýbať sa plateniu príspevkov do systému ochrany vkladov. Novela zároveň podľa Asociácie umožní zvýšiť úrokové sadzby pri bankových vkladoch.

NBS začiatkom novembra 2005 potvrdila, že mnohé banky zvyšujú úroky za vklady. Podľa jej štatistiky v októbri 2005 stúpil priemerný úrok z vkladov z 1,53 na 1,56%. Podľa predstaviteľov bánk tento vývoj vychádzal predovšetkým z očakávania, že sa znížia odvody do FOV. Podľa analytikov by záujem občanov o vkladové produkty bánk mal v roku 2006 rásť. Tempo rastu vkladov by mali pozitívne ovplyvniť nižšie poplatky bánk do Fondu ochrany vkladov, ako aj očakávaný rast úrokových sadzieb.

Banky na Slovensku zarobili za rok 2005 16,13 mld. Sk, čo je o 2,3 mld. Sk viac ako v roku 2004. Banky tak zarobili o 17% viac ako v roku 2004. Podľa analytikov viac ako pätina zisku tvoria bankové poplatky. Na bankových poplatkoch v roku 2005 vybrali banky o 2,28 mld. Sk viac ako v roku 2004.

Novela zákona o ochrane vkladov nadobudla účinnosť 16. decembra 2005.

[späť na stručné charakteristiky](#)

Novela zákona o bankách (zvýšenie informačných povinností bánk voči klientom o cenách bankových produktov)

Vláda SR na svojej schôdzi 14. decembra 2005 schválila návrh *novely zákona (č. 483/2001 Z. z.) o bankách* a zároveň poverila predsedu vlády predložiť tento návrh predsedovi NR SR na ďalšie ústavné prerokovanie. Poslanci schválili novelu (č. 214/2006 Z.z.) 15. marca 2006.

Návrh novely, ktorý odsúhlasila i Banková rada Národnej banky Slovenska (NBS), počíta so zvýšením informačných povinností bánk o cenách svojich produktov. Novela zákona o bankách bola predložená ako iniciatívny návrh Ministerstva financií (MF) SR. Podľa dôvodovej správy novela prináša významné zmeny v oblasti poskytovania informácií o cenách jednotlivých produktov bánk a **zvyšuje tak informačné povinnosti bánk voči klientom**. Vytvára tiež podmienky na zjednodušené vzájomné poskytovanie informácií medzi bankovými subjektami o klientoch, na ktorých sa vzťahujú medzinárodné sankcie zabezpečujúce medzinárodný mier a bezpečnosť (napr. osoby spojené s terorizmom).

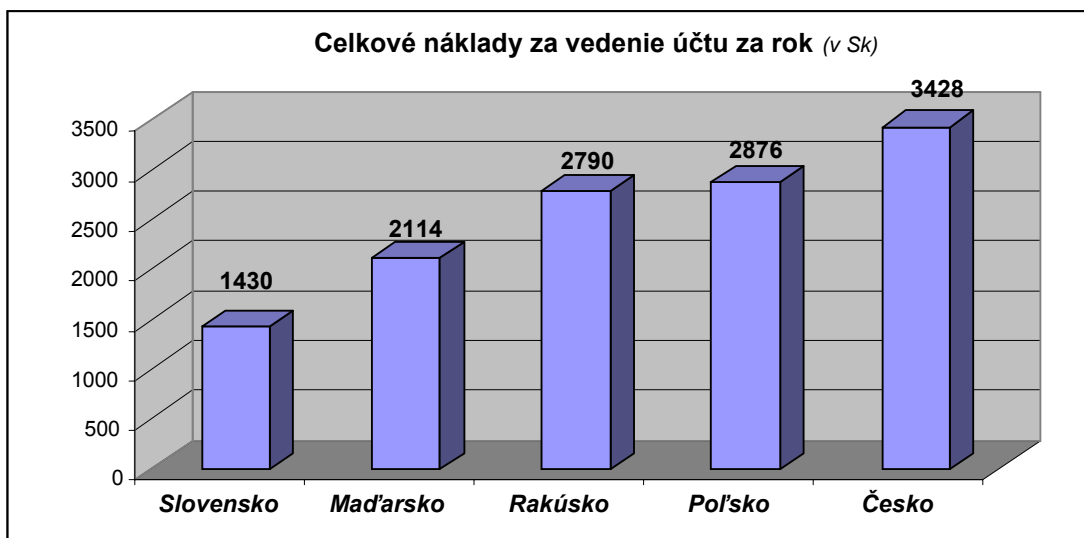
MF SR zapracovalo do návrhu tri základné pripomienky, ktorými chce sprísniť podmienky, podľa ktorých banky informujú klientov o bankových poplatkoch. V zákone sa schválilo, aby bankové subjekty vo svojich prevádzkových priestoroch povinne **zrozumiteľne informovali písomnou formou o cenách svojich produktov a služieb**. Povinnosti sa týkajú podmienok pre prijímanie vkladov, poskytovanie úverov a vykonávanie všetkých ďalších obchodov, ako aj ich cien, **vrátane uvedenia príkladov**. Na základe stanoviska MF SR sa vzhľadom na trend poskytovania bankových služieb prostredníctvom služieb elektronického bankovníctva navrhlo, aby banky boli povinné okrem zverejňovania informácií v prevádzkových priestoroch zverejňovať ich **aj na internetových stránkach**. O každej zmene svojich obchodných podmienok a cenách obchodov budú banky povinné **informovať najmenej 15 dní pred nadobudnutím účinnosti príslušnej zmeny**. Súčasne sa ustanovila povinnosť banky a pobočky zahraničnej banky **informovať klientov** pri uzatváraní každej písomnej zmluvy **o výške ročnej percentuálnej úrokovej sadzby, o všetkých nákladoch klienta voči banke, resp. o všetkých výnosoch v prospech klienta**. Podľa predkladateľov zákona sa pri bankových poplatkoch banky predčasnemu zverejňovaniu vyhýbali a klienti sa ich často dozvedeli až v deň, keď začali platiť. Novela zákona zároveň stanovila, že banky budú povinné poskytnúť MF SR a NBS údaje o cenách vybraných produktov. Národná banka Slovenska potom tieto údaje zverejní na svojej internetovej stránke (pravdepodobne k júlu 2006). Podľa dôvodovej správy sa tak má zabezpečiť transparentnosť a porovnateľnosť platieb vyžadovaných od klienta pri vybraných druhoch bankových obchodov, ktoré vykonávajú banky a pobočky zahraničných bánk. Podľa MF SR má ísť o spoločný register niektorých bankových produktov s prehľadným obrazom cien, čo by okrem lepšej informovanosti malo viesť i k poklesu poplatkov.

NBS má v súvislosti s prijatím zákona dodatočne vydať opatrenie, ktoré bude vyhlásené v Zbierke zákonov SR. Opatrenie má ustanoviť rozsah a spôsob informovania klienta, ako aj druh obchodu a rozsah, spôsob a termín predkladania údajov centrálnej banke a ministerstvu financií.

Podľa predstaviteľov MF SR je slovenské bankovníctvo v súčasnosti v problémovom stave, pretože tu existuje informačná asymetria. Klienti podľa nich nie sú dostatočne informovaní o cenách bankových služieb a nemôžu si ich dostatočne porovnať. Od úprav zákona sa očakáva zvýšenie transparentnosti a podpora konkurencie v bankovom sektore. Predstavitelia Asociácie bánk považujú bankový sektor za dostatočne konkurenčný. Z novely podľa nich vziđe len ďalší výkaz, z ktorého sa klienti dozvedia rovnaké informácie, aké môžu získať už teraz. Predstavitelia Asociácie bánk tiež vytýkajú ministerstvu, že rovnaké povinnosti neukladá napríklad aj splátkovým spoločnostiam. Za vhodnejšiu formu zvýšenia transparentnosti bankári považujú zlepšenie finančnej gramotnosti ľudí a samoreguláciu v sektore. Niektorí analytici upozorňujú, že informovanie klienta o všetkých cenách a poplatkoch produktov ešte pri príprave obchodnej zmluvy by malo byť samozrejmosťou. Pri povinnosti informovať o nákladoch klienta pri uzatváraní písomnej

zmluvy chýba podľa nich dodatok „písomnou formou“, čo by mohlo viesť k nekontrolovateľnosti danej povinnosti. Tiež kritizujú register cien bankových produktov, ktorý by mal byť uverejnený na internetových stránkach NBS. Bankové produkty nie sú vo všetkých bankách a pobočkách zahraničných bánk rovnaké a povinnosť zasielať a zverejňovať sa tiež netýkajú ďalších finančných inštitúcií, ktoré nie sú bankami. Predovšetkým zdôrazňujú, že nie je úlohou centrálnej banky, aby suplovala klientov či finančných poradcov pri porovnávaní cien. Zástancovia ustanovení novely privítali, že MF SR sa rozhodlo ísť cestou transparentnosti – informovania klientov o cenách a poplatkoch bánk, a nie cestou reštrikcií, kde by sa rušili alebo obmedzovala výška cien a poplatkov za bankové služby.

Banky na Slovensku zarobili za rok 2005 16,13 mld. Sk, čo je o 2,3 mld. Sk viac ako v roku 2004. Banky tak zarobili o 17% viac ako v roku 2004. Podľa analytikov v súčasnosti narastá pre banky význam práve poplatkov. Na bankových poplatkoch v roku 2005 vybrali o 2,28 mld. Sk viac ako v roku 2004. Podiel poplatkov na celkovom zisku bánk bude podľa ich vyjadrenia rásť. V súčasnosti sa odhaduje na vyše 20% na celkovom zisku, čo však nie je ani polovica z toho čo v západnej Európe. Podľa štúdie World Retail Banking Report 2005 bankové poplatky na Slovensku patria po Holandsku k druhým najnižším v Európe. Podľa štúdie spoločnosti Scott and Rose patria slovenské poplatky za vedenie účtu spomedzi okolitých krajín k najnižším.

Zdroj: SME, Scott and Rose

V Českej republike sa stali vysoké poplatky bánk jednou z centrálnych tém. Ministerstvo financií (MF) ČR predstavilo v auguste 2005 bankám svoj legislatívny zámer zameraný predovšetkým na zvýšenie informačných povinností bánk voči klientom a na reguláciu bankových poplatkov. Banky tento návrh podrobili ostrej kritike, avšak neskôr sa vyjadrili, že sa dobrovoľne zaviazajú k väčšine navrhovaných zmien aj bez nutnosti prijať novelu zákona, a tak sa v decembri 2005 pripojili k spoločnému prehláseniu Českej bankovej asociácie a Ministerstva financií ČR. Okrem zrušenia niektorých poplatkov sa banky zaviazali napr. i oznamovať zmeny cenníkov a pridávať ich k uzavretým zmluvám. Napriek tomu však MF ČR plánuje v priebehu roka 2006 presadiť novelu zákona, ktorá by mnohé navrhované zmeny podchytila legislatívne, aby sa dali i právne vymáhať.

Európska komisia predložila koncom novembra 2005 návrhy, ktorými by sa mali zrušiť existujúce právne prekážky na vznik „jednotného platobného priestoru“ v EÚ. Návrhy majú okrem iného viesť k štandardizácii práv a povinností pre poskytovateľov a užívateľov platobných služieb v EÚ so silným dôrazom na vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa. Má sa vytvoriť súbor jednoduchého a plne harmonizovaného súboru pravidiel na požiadavky na poskytovanie informácií, ktoré nahradia odlišujúce sa vnútroštátne predpisy.

Novela zákona o bankách nadobudne účinnosť 1. mája 2006.

[späť na stručné charakteristiky](#)

Návrh novely zákona o sociálnom zabezpečení policajtov (výsluhový dôchodok až po dosiahnutí veku 50 rokov a 15 rokov v službe; vznik nároku na odchodné po 10 rokoch v službe; vyššie odchodné)

Poslanci NR SR schválili 7. decembra 2005 vládny návrh novely zákona (č. 328/2002 Z.z.) o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov. Prezident SR však novelu vetoval a pri jej opätovnom prerokovaní v parlamente na začiatku februára 2006 sa už nenašlo minimálne 76 poslancov, ktorí by ju podporili.

Návrh novely obsahoval návrhy na zmeny v sociálnom zabezpečení policajtov na úseku nemocenského zabezpečenia, úrazového zabezpečenia a výsluhového zabezpečenia. Návrh vypracovalo Ministerstvo vnútra (MV) SR. Cieľom bolo zabezpečiť podmienky na efektívnejšie využitie finančných prostriedkov vynakladaných na sociálne zabezpečenie policajtov, zvýšenie ich personálnej stability vo vekových skupinách potrebných na výkon policajnej služby a zvýšenie motivácie policajtov na výkon služby.

Počas aplikačnej praxi sa ukázalo ako potrebné lepšie zabezpečiť, aby policajti neodchádzali z výkonu služby predčasne, a aby boli motivovaní na výkon služby po dlhšiu dobu, teda aj v strednom veku, kedy ešte pri zachovaní potrebnej fyzickej a zdravotnej spôsobilosti je možné využiť ich odborné vedomosti a skúsenosti z doterajšej policajnej činnosti. MV SR preto navrhlo, aby sa nárok na výplatu **výsluhového dôchodku** viazal na dosiahnutie veku 50 rokov policajta, pričom jeho služobný pomer by musel trvať najmenej 15 rokov tak ako doteraz. V súčasnosti totiž platí, že ak policajt odslúži minimálne 15 rokov, má po odchode automaticky ihneď právo na výsluhový dôchodok, aj keď si následne nájde nové zamestnanie. Výsluhový dôchodok vzniká policajtom v súčasnosti vo výške 30% základu (priemerný mesačný služobný plat) po odslúžení 15 rokov, pričom za každý ďalší rok sa toto percento (postupne o 1, 2 a 3%-uálne body) zvyšuje až do výšky 60% platu po odpracovaní viac ako 30 rokov.

Minister vnútra Vladimír Palko chcel podľa jeho slov novelou zmeniť zlý zákon z roku 1998, ktorý odmeňuje policajtov za odchod, a nie za zotrvanie v policajnom zbore. Podľa neho tisíce policajtov medzi 35 a 50 rokmi odchádzajú od polície, lebo v takom prípade majú nárok na výsluhový dôchodok a zároveň môžu poberať plat v inom povolání. Zároveň takto kontinuálne narastajú výdavky rezortu vnútra na dôchodky. Minister uviedol, že napríklad v Nemecku môžu policajti odísť do dôchodku až v 60 rokoch a v Rakúsku v 65 rokoch.

V novele sa ďalej navrhovalo zmeniť podmienky nároku na **odchodné** s cieľom motivácie policajta k zotrvaní v služobnom pomere po dlhšiu dobu v optimálnom veku. Odchodné malo teda patriť policajtovi, ak by jeho služobný pomer trval najmenej 10 rokov (doteraz 5 rokov), a to vo výške 3,5-násobku (doteraz 1-násobku) priemerného služobného platu, pričom by sa zvyšoval, tak ako doteraz, za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru o 0,5 priemerného platu, najdlhšie však do 30 rokov trvania služobného pomeru. Ďalším cieľom navrhovanej novely bolo aj zamedzenie možným špekuláciám oprávnených osôb a zneužívaniu systému sociálneho zabezpečenia, a preto sa navrhovali upraviť a sprísniť podmienky nároku na odchodné v prípadoch opätovného prijatia do služobného pomeru a jeho opätovného skončenia, ak pri predchádzajúcom skončení služobného pomeru bolo policajtovi vyplatené odchodné.

Navrhované zmeny vo vyplácaní výsluhových dávok (výsluhový dôchodok a odchodné) sa však mali týkať iba tých policajtov, ktorým by služobný pomer k účinnosti navrhovaného zákona trval menej ako 15 rokov u výsluhového dôchodku a menej ako 5 rokov u odchodného. Zmena v podmienkach výsluhového zabezpečenia by sa teda týkala najmä mladších policajtov, čo sa však stretlo s kritikou, nakoľko by to znamenalo znevýhodnenie mladých policajtov oproti ich starším kolegom.

Podľa predkladateľov návrhu novely z MV SR sa predpokladalo, že súčasne so **zvýšením motivačných faktorov na zotrvanie policajtov vo výkone** policajnej služby po dlhšiu dobu, dôjde aj k **ušetreniu finančných prostriedkov** sociálneho zabezpečenia, ktoré by inak boli vynakladané na dávky sociálneho zabezpečenia mladých bývalých policajtov. Šetrenie finančných prostriedkov v súvislosti so zmenou podmienok nároku na výplatu výsluhového dôchodku u policajtov sa podľa MV SR nedá vzhľadom na nemožnosť odhadu počtu dotknutých subjektov finančne kvantifikovať. Zmenou zákona chcel minister vnútra V. Palko ušetriť prostriedky z osobitného účtu ministerstva na budúce zvyšovanie plátov policajtov. Dnes vypláca MV SR zhruba 13,5-tisíc policajných dôchodkov, pričom v rokoch 2004 až 2005 išlo na ne okolo 800 mil. Sk. Na Slovensku je momentálne viac ako 20-tisíc policajtov.

Práve sprísnenie podmienky na výplatu výsluhového dôchodku policajtov v podobe hranice 50 rokov predstavovalo najväčšiu výhradu prezidenta SR Ivana Gašparoviča k novele, pre ktorú ju vrátil na opätovné prerokovanie parlamentu. Prezident pripomenul, že podľa Programového vyhlásenia vlády SR má vláda dbať na zachovanie sociálnych

a právnych istôt policajtov garantovaných príslušnými zákonmi s cieľom skvalitnenia a stabilizácie Policajného zboru (PZ) SR. Prezidentov hovorca Marek Trubač informoval, že hlave štátu prekážali tiež rozdielne podmienky sociálneho zabezpečenia pre policajtov a vojakov, ktoré by sa novelou prehĺbili. Ďalšou námietkou prezidenta bola podľa neho príliš rýchla účinnosť novely, ktorá by neumožňovala policajtom, ktorých sa zmeny týkajú, sa slobodne rozhodnúť, či v policajnom zbore zostanú za daných podmienok.

Koncom októbra 2005 sa konal pred Úradom vlády SR v Bratislave historicky prvý protestný míting policajtov v SR. Organizoval ho Odborový zväz (OZ) polície v SR. Jedným z dôvodov bola aj navrhovaná novela, ktorá mala podľa protestujúcich policajtov zredukovať sociálne zabezpečenie policajtov, ktoré je podľa nich spolu s finančným ohodnotením výrazne nižšie ako u vojakov, pričom policajti sú v teréne každý deň vystavení riziku ohrozenia života, čo u vojakov tak často neplatí. Podľa ministra vnútra V. Palka zazneli na protestnom zhromaždení policajných odborov rýdzo politické požiadavky aj na odstúpenie vlády a lži ohľadne výšky plátov policajtov v porovnaní s vojakmi. Minister vnímal demonstráciu odborov ako neprípustnú politizáciu PZ SR a porušenie etického kódexu policajta, a tak odvolal Miroslava Litvu, predsedu OZ polície v SR, z funkcie riaditeľa odboru vedecko-technického rozvoja na Prezídium PZ SR, lebo podľa ministra klamal o výške plátov policajtov (*pozn.: M. Litva zostal v službách polície, avšak už na pozícii s nižším platom*). V. Palko nerozumel, prečo odbory zvolali míting dva týždne po tom, čo bola odsúhlasená valorizácia plátov policajtov. V roku 2004 boli platy policajtov valorizované o 7%, v roku 2005 o 5%, v roku 2006 by to malo byť o 13,2% (spolu s 13. a 14. platom a valorizovanými hodnotnými príplatkami). Každý policajt, ktorý vstupuje do výkonu, sa zaraďuje automaticky do 3. platovej triedy, pričom podľa MV SR by po valorizácii v roku 2006 mal dostávať 13 300 Sk. V druhej polovici 2006 by mal byť priemerný mesačný plat policajta podľa MV SR 28 082 Sk a vojaka 28 435 Sk.

[späť na stručné charakteristiky](#)

Novela zákona o službách zamestnanosti (menej častá povinnosť návštev na úradoch práce pre aktívnych nezamestnaných; zníženie maximálnej výšky príspevku na vzdelávanie a prípravu pre trh práce uchádzača o zamestnanie v závislosti od počtu absolvovaných vzdelávacích aktivít; zvýšenie príspevku na vykonávanie absolventskej praxe o 200 Sk na 1 700 Sk mesačne; zrušenie príspevku (1 000 Sk mesačne) zamestnávateľom, u ktorých je vykonávaná absolventská prax; zrušenie príspevku na sťahovanie za prácou (max. 10 000 Sk za 2 roky); zavedenie nového príspevku na dochádzku za prácou (max 2 000 Sk mesačne počas 1 roka) pre znevýhodnených nezamestnaných; rozšírenie okruhu tzv. znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie; obmedzenie maximálnej výšky príspevku zamestnávateľom na zamestnávanie znevýhodneného uchádzača o zamestnanie v závislosti od výšky priemernej mzdy v SR)

Poslanci NR SR schválili 9. novembra 2005 *novelu (č. 573/2005 Z.z.) zákona (č. 5/2004 Z.z.) o službách zamestnanosti*, ktorú iniciovalo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny (MPSVR) SR.

Cieľom novej úpravy je prispôsobiť nástroje aktívnej politiky trhu práce aktuálnemu vývoju na trhu práce, zvýšiť aktívne opatrenia na trhu práce týkajúce sa predovšetkým znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie a zefektívniť použitie finančných prostriedkov na aktívnu politiku trhu práce, rozšíriť programy na dokončenie vzdelania na základnej škole alebo štúdia na strednej škole na základe projektov nezamestnaných, zabezpečiť zvýšenie kvality poskytovania vzdelávania a prípravy pre trh práce a zníženie efektu mŕtvej váhy („dead-weight effect“) vzdelávania a prípravy pre trh práce uchádzačov o zamestnanie a záujemcov o zamestnanie.

Novela zákona o službách zamestnanosti presnejšie upravuje **periodicitu návštev uchádzačov o zamestnanie**, ktorí sa zúčastňujú aktivít v rámci ustanovených aktívnych opatrení na trhu práce, **na úradoch práce**, sociálnych vecí a rodiny, a to tak, že na základe taxatívneho výpočtu druhov aktivít (*vid' písm. b*) určuje, koho sa táto perióda týka. Ostatné periódy zostali nezmenené. Periodicita návštev teda je:

- raz za 7 kalendárnych dní u uchádzača o zamestnanie, ktorý je dlhodobo nezamestnaný občan,
- raz za mesiac u uchádzača o zamestnanie, ktorý sa zúčastňuje na

1. vzdelávaní a príprave pre trh práce, ktoré mu zabezpečil úrad práce, alebo ktoré si zabezpečil sám (*pozn. druhé menované je novinkou s cieľom oceňovať iniciatívu nezamestnaných pomôcť si vlastnými silami; doteraz 14-dňová periodicita*),
  2. príprave na začatie vykonávania alebo prevádzkovania samostatnej zárobkovej činnosti,
  3. absolventskej praxi,
  4. aktivačnej činnosti,
  5. projektoch a programoch realizovaných Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny SR, úradom práce, iným subjektom v partnerstve s úradom práce, okrem sprostredkovania zamestnania a informačných a poradenských služieb poskytovaných úradom a na projektoch a programoch realizovaných právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá vykonáva sprostredkovanie zamestnania alebo na
  6. odborných poradenských službách a na projektoch a programoch realizovaných dodávateľom odborných poradenských služieb,
- c) raz za 14 kalendárnych dní u ostatných uchádzačov o zamestnanie.

U uchádzača o zamestnanie, ktorý sa zúčastňuje na vzdelávaní a príprave pre trh práce dlhšie ako 2 mesiace, sa vyžaduje mesačná periodicita návštev len počas posledných 2 mesiacov pred skončením vzdelávania a prípravy pre trh práce.

Novelou sa skraca **sankčné vyradenie z evidencie** uchádzačov o zamestnanie zo 6 na 3 mesiace. Po novom budú teda úrady práce znovu evidovať nezamestnaných, ktorí boli vyradení z evidencie uchádzačov o prácu (napr. z dôvodu nelegálnej práce alebo nespolupráce s úradom práce), už po 3 mesiacoch. Róbert Kováč z úradu práce v Banskej Bystrici považuje podmienky vyradovania za nespoluprácu za dosť tvrdé a nekompromisné, pričom 6-mesačná sankčná lehota podľa neho nič neriešila. Novelou sa ustanovili ďalšie dôvody na vyradenie z evidencie uchádzačov o zamestnanie (starostlivosť o dieťa do 10 rokov veku, osobná starostlivosť o blízku osobu, ktorá je bezvládna), na ktoré sa nevzťahuje sankčné obdobie pre znovuzaradenie do evidencie.

Zvyšuje sa maximálna výška príspevku, ktorý môže úrad práce, sociálnych vecí a rodiny poskytnúť záujemcovi o zamestnanie na **vzdelávanie a prípravu pre trh práce** až do výšky 100% nákladov (doteraz 50%) na jednu vzdelávaciu aktivitu počas 2 rokov jeho vedenia v evidencii záujemcov o zamestnanie. Záujemca o zamestnanie je občan, ktorý si hľadá iné zamestnanie, alebo ktorý má záujem o poskytovanie odborných poradenských služieb a služieb vzdelávania a prípravy pre trh práce a nie je uchádzačom o zamestnanie, t.j. nie je evidovaný nezamestnaný.

V rámci vzdelávania a prípravy pre trh práce novela umožňuje uchádzačom o zamestnanie a záujemcom o zamestnanie vzdelávanie s cieľom dokončenia vzdelania na základnej škole alebo štúdia na strednej škole, ktoré sa uskutoční na základe projektov a programov podľa uvedeného zákona. Podľa údajov MPSVR SR je v súčasnosti bez základného vzdelania 14 359 nezamestnaných, čo predstavuje 4,4% všetkých nezamestnaných, bez strednej školy je 101 273 uchádzačov o zamestnanie, čo je 30,9% z celkového počtu nezamestnaných.

Novela obmedzila rozsah úradom práce financovaných rekvalifikácií nezamestnaných. Doteraz mohli úrady práce uhradiť dodávateľovi vzdelávania a prípravy pre trh práce náklady na vzdelávanie a prípravu pre trh práce uchádzača o zamestnanie až do výšky 100% a záujemcu o zamestnanie až do výšky 50% bez ohľadu na počet vzdelávacích aktivít. Po novom však budú môcť úrady práce poskytnúť príspevok na vzdelávanie a prípravu pre trh práce uchádzača o zamestnanie do výšky 100% nákladov len na prvú vzdelávaciu aktivitu, do výšky 75% nákladov na druhú vzdelávaciu aktivitu a do výšky 50% nákladov na každú ďalšiu vzdelávaciu aktivitu počas 2 rokov odo dňa nástupu uchádzača o zamestnanie na prvú vzdelávaciu aktivitu. Posilnené by však malo byť podporované vzdelávanie a príprava na konkrétne pracovné miesto na základe prísľubu zamestnávateľa na prijatie do zamestnania, resp. na začatie prevádzkovania alebo vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti. Novela totiž hovorí, že úrad práce poskytne príspevok až do výšky 100% nákladov aj na ďalšiu vzdelávaciu aktivitu (*pozn.: teda nielen na prvú*), ak do 3 mesiacov od jej ukončenia bude uchádzač o zamestnanie vyradený z evidencie uchádzačov o zamestnanie z dôvodu nájdenia si zamestnania alebo začatia vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti. Doplatok do výšky 100%, ktorý uchádzač o zamestnanie zaplatil dodávateľovi služby vzdelávania a prípravy pre trh práce, úrad práce refunduje uchádzačovi o zamestnanie.

Hovorca MPSVR SR Martin Danko pripustil, že rekvalifikácií ubudne, no peniaze, ktoré sa tak ušetria, môžu byť podľa neho cielene a vo väčšej miere použité na ten správny typ rekvalifikácie. Dodal, že „je to zníženie kvantity v prospech kvality“. Pavel Hanšut zo Združenia za sociálnu reformu podotkol, že nebolo prospešné „vyrábať rekvalifikovaných nezamestnaných“, no zároveň si položil otázku, prečo by si mal podnikateľ vybrať namiesto niekoho kvalifikovaného a s pracovnými návykmi napríklad dlhodobo nezamestnaného, „do ktorého musí investovať čas, peniaze a riziko, ako to

dopadne“. Bývalý minister práce Ľudovít Kaník sa vyjadril, že novú úpravu považuje za „dosť veľkú zmenu“, lebo podľa neho rekvalifikácií ubudne.

Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny podľa tejto novely poskytnú **odbornú poradenskú službu** aj záujemcovi o zamestnanie a **úhradu výdavkov na ubytovanie, cestovné a stravné** v prípade, ak aktivity poskytované uchádzačom o zamestnanie a záujemcom o zamestnanie v rámci odborných poradenských služieb trvajú dlhšie ako 3 dni.

Novela zvýšila príspevok absolventovi školy (do 25 rokov) počas vykonávania absolventskej praxe (**príspevok na vykonávanie absolventskej praxe**) na krytie jeho výdavkov o 200 Sk z 1 500 Sk na 1 700 Sk. Prax sa vykonáva v rozsahu 20 hodín týždenne a po novom najviac 6 mesiacov. Štát už viac nebude prispievať zamestnávateľom, u ktorých praxujú absolventi. Zamestnávateľia tak prídu o paušálny príspevok vo výške 1 000 Sk mesačne na úhradu svojich nevyhnutných výdavkov spojených s vykonávaním absolventskej praxe jedným absolventom školy. Tento príspevok sa ukázal podľa MPSVR SR ako nepotrebný, keďže zamestnávateľia aj bez neho vytvárali dostatok miest na absolventskú prax. Poslankyňa NR SR za stranu SMER-SD Edita Angyalová to označila za argumentáciu bez dôkazov, pričom podľa nej je neodôvodnené aj to, že zamestnávateľom sa odoberie 1 000 Sk, zatiaľ čo sa absolventom pridá len 200 Sk. Pavel Hanšut z mimovládneho Združenia za sociálnu reformu kritizoval zrušenie príspevku pre zamestnávateľov a poukázal na negatívny efekt zvlášť pre mimovládne organizácie, pre ktoré mohol byť príspevok na vytvorenie miesta na absolventskú prax rozhodujúcim faktorom.

Do kategórie tzv. **znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie** boli novelou zaradení rodičia starajúci sa o 3 a viac detí, osamelí občania starajúci sa o nezaopatrované deti (doteraz len deti do 10 rokov veku) a azylanti. Ostatní znevýhodnení uchádzači o prácu sú: nezamestnaní absolventi školy do 25 rokov veku, občania nad 50 rokov, dlhodobo nezamestnaní (najmenej 12 mesiacov z predchádzajúcich 16 mesiacov vedení v evidencii úradov práce), občania, ktorí nemohli zosúladiť pracovné, resp. vzdelávacie povinnosti s plnením rodičovských povinností, občania, ktorí stratili schopnosť vykonávať svoje doterajšie zamestnanie zo zdravotných dôvodov, občania so zdravotným postihnutím a občania sťahujúci sa v rámci EÚ.

Novela zákona menila tiež ustanovenia o **príspevku na zamestnávanie znevýhodneného uchádzača o zamestnanie** vedeného v evidencii uchádzačov o zamestnanie v určenej dĺžke. Príspevok sa poskytuje zamestnávateľovi mesačne do výšky 100% z celkovej ceny práce (mzda + odvody platené zamestnávateľom) jedného znevýhodneného uchádzača o zamestnanie prijatého zamestnávateľom na vytvorené pracovné miesto, najviac však vo výške celkovej ceny práce vypočítanej z priemernej hrubej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR za predchádzajúci kalendárny rok (doteraz nebola maximálna výška príspevku obmedzená priemernou mzdou v hospodárstve). Výška príspevku a dĺžka jeho poskytovania závisia od príslušnosti okresu, v ktorom sa vytvorí pracovné miesto, k typu regiónu oprávneného na poskytovanie štátnej pomoci a od priemernej miery evidovanej nezamestnanosti v okrese. Príspevok sa poskytuje najviac počas 24 mesiacov, pričom zamestnávateľ je povinný zachovávať vytvorené pracovné miesto, na ktoré sa poskytuje príspevok, najmenej počas 2 rokov (doteraz bol zamestnávateľ povinný zamestnávať znevýhodneného uchádzača o zamestnanie nepretržite počas 12 mesiacov). Novela rozšírila okruh uchádzačov o zamestnanie, na ktorých sa vzťahuje poskytovanie príspevku, o poberateľov dávky v hmotnej núdzi najmenej počas 12 mesiacov, o občanov vykonávajúcich aktívnu činnosť najmenej počas 6 mesiacov z posledných 12 mesiacov od ich zaradenia do evidencie uchádzačov o zamestnanie, o občanov vykonávajúcich absolventskú prax počas ich ostatného vedenia v evidencii nezamestnaných a o občanov, ktorí po opätovnom posúdení dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu alebo po preskúmaní trvania invalidity na nárok na invalidný dôchodok prestali byť občanmi so zdravotným postihnutím podľa tohto zákona. Má sa tým zvýšiť motivácia a priestor na uplatnenie znevýhodnených občanov vo väčšom množstve ako doteraz.

Občania, ktorí po prehodnotení nároku na invalidný dôchodok prestali byť podľa zákona občanmi so zdravotným postihnutím, budú v určitých prípadoch do 3 rokov považovaní za invalidných, aby oni alebo ich zamestnávateľia mali nárok na: príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť, príspevok na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na ich zachovanie, príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov. Aj pre podniky s najmenej 20 zamestnancami nebude strata nároku na invalidný dôchodok ich zamestnanca znamenať po dobu 3 rokov nutnosť prijať nového pracovníka so zdravotným postihom, aby plnili zákonnú povinnosť zamestnávať 3,2% personálu so zdravotným postihnutím.

Rozširuje sa možnosť poskytovania **príspevku na služby pre rodinu** s deťmi aj na záujemcov o zamestnanie. Príspevok na služby pre rodinu s deťmi uchádzačovi o zamestnanie a záujemcovi o zamestnanie je úhrada časti preukázaných výdavkov na pobyt dieťaťa v predškolskom zariadení alebo obdobnú starostlivosť. Príspevok je

maximálne 1 200 Sk na prvé dieťa a 900 Sk na každé ďalšie počas dĺžky trvania vzdelávania a prípravy pre trh práce uchádzača, resp. záujemcu o zamestnanie. V roku 2005 ho poberalo vyše 800 osôb.

Zrušil sa príspevok na sťahovanie za prácou, ktorý vo svojej doterajšej maximálnej výške 10-tisíc Sk zrejme nebol dostatočne motivujúci, a ktorý chcel bývalý minister práce Ľ. Kaník pôvodne zvýšiť na 30-tisíc Sk. V roku 2004 ho dostalo 51 žiadateľov, v roku 2005 to bolo 68 ľudí. Zaviedol sa **nový príspevok na dochádzku za prácou** na účely podpory regionálnej, medziokresnej a cezhraničnej dochádzky za prácou, ktorého výška je determinovaná od vzdialenosti miesta výkonu zamestnania alebo miesta vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti od miesta trvalého alebo prechodného pobytu. Pri vzdialenosti do 30 km je príspevok najviac 500 Sk mesačne, pri vzdialenosti nad 600 km je to maximálne 2 000 Sk mesačne. Príspevok na dochádzku za prácou sa poskytuje občanovi, ktorý bol znevýhodneným uchádzačom o zamestnanie vedeným v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 6 mesiacov, a to tak dlho, ako dlho bol naposledy v evidencii, avšak najviac 1 rok od nástupu do zamestnania či otvorenia si živnosti.

Luboš Vagač z Centra pre hospodársky rozvoj považuje návrh ministerky práce Ivety Radičovej týkajúci sa zrušenia príspevku na dochádzku za prácou za správny. Ani zvýšenie príspevku by podľa neho neprinieslo veľký obrat, pretože podmienky nároku naň nepodporovali mobilitu pracovnej sily. Pavel Hanšut zo Združenia za sociálnu reformu považuje novú úpravu príspevku na dochádzku za prácou za zavedenie „nesystémovej a paušálnej dávky“. „Niekomu na dennú dochádzku do práce stačí mesačne 800 korún, inému je aj tých 2 000 málo“, povedal. Proponenti sa zase domnievajú, že podstatou príspevkov je len čiastočne, a nie plne hradiť náklady, teda len prispievať.

Podľa informácií MPSVR SR si novela vyžiada v roku 2006 finančné výdavky vo výške 1,066 mld. Sk.

Novela zákona o službách zamestnanosti nadobudla účinnosť 1. januára 2006.

[späť na stručné charakteristiky](#)

Novely zdravotníckych zákonov (úprava okruhu poistencov štátu; presunutie ročného zúčtovania poistného na koniec júna; zdravotné poisťovne sa stanú klasickými podnikateľskými subjektami - zisk môžu rozdeliť medzi akcionárov; stanovenie maximálnej výšky poplatkov v zdravotníctve a ich naviazanie na životné minimum; stanovenie maximálneho, resp. minimálneho podielu diagnóz, ktoré môžu byť plne spolplatnené, resp. musia byť plne hrazené verejným zdravotným poistením - zvýšenie rozsahu chorôb s povinným plným hradením z verejného zdravotného poistenia)

Poslanci NR SR schválili 13. decembra 2005 *novelu (č. 660/2005 Z.z.) zákona (č. 580/2004 Z.z.) o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov*. Ide o tretiu novelu zákona o zdravotnom poistení od jesene 2004, kedy bola schválená reforma zdravotníctva. Pôvodný vládny návrh novely obsahoval len zmenu zákona o zdravotnom poistení a mal 5 strán. Na poslednom zasadnutí Výboru NR SR pre zdravotníctvo však minister zdravotníctva Rudolf Zajac v rámci tohto zákona predložil prostredníctvom poslanca za ANO Petra Biroša tiež zmeny v ďalších zákonoch, a tak bol novelizovaný zákon (č. 576/2004 Z.z.) o zdravotnej starostlivosti a službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, zákon (č. 577/2004 Z.z.) o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, zákon (č. 581/2004 Z.z.) o zdravotných poisťovniach a dohľade nad zdravotnou starostlivosťou, ako aj zákon (č. 595/2003 Z.z.) o dani z príjmov. Objem definitívne prijatej normy tak vzrástol z pôvodných 5 na 18 strán. Kritici takéhoto postupu schvaľovania zákonov namietajú, že takýmto spôsobom sa ministerskí predkladatelia úspešne programovo vyhýbajú riadnemu pripomienkovému konaniu, a teda konfliktom pri diskusiách s pripomienkujúcimi subjektami. To predstavuje podľa nich taktiku pri presadzovaní zmien zákonov, ktorá využíva nižšiu mieru informácií o navrhovaných legislatívnych úpravách v dôsledku rýchlych a neočakávaných ministerských návrhov predkladaných prostredníctvom poslancov NR SR počas prerokovania normy v parlamente. Podľa medializovaných informácií novela zákona prešla v gestorskom Výbore NR SR pre zdravotníctvo bez námietok, s tým, že viacerí poslanci ani nevedeli, o čom hlasujú, keďže podľa ich slov „nestihli absorbovať“ mnohé poslanecké pozmeňujúce návrhy P. Biroša. Následne niektorí z nich nepodporili zákon v pléne NR SR. Pri prerokovaní novely v parlamente v druhom čítaní, kedy je možné predniesť zásadné pozmeňujúce návrhy, bolo v sále 5 poslancov a

rozprava bola pre nezáujem snemovne skončená v priebehu niekoľkých minút. Viacerí poslanci kritizovali predkladanie rozsiahlych zmien na poslednú chvíľu. Pozoruhodné v tomto kontexte bolo aj vyhlásenie prezidenta Asociácie dodávateľov liekov a zdravotníckych pomôcok Andreja Reinera, že sa nevie vyjadriť k novele, lebo jej nerozumie, najmä časti, ktorá sa týka spoluúčasti pacientov pri platbe za lieky, pričom viaceré ustanovenia dovoľujú podľa neho rôzny výklad. Okrem Asociácie dodávateľov liekov a zdravotníckych pomôcok kritizovali spôsob predkladania vážnych zmien v zdravotníckych zákonoch bez pripomienkového konania aj Slovenská lekárska komora a Asociácia na ochranu práv pacientov SR. Strana SMER sa preto pokúšala ministra zdravotníctva na mimoriadnej schôdzi parlamentu odvolať. Minister R. Zajac sa obhajoval, že zmeny považoval viac za technické ako zásadné. Podľa neho je tento spôsob v parlamente bežnou praxou. Neskôr však pripustil, že bolo možno chybou, že návrhy nedal na pripomienkovanie.

Novela zákona o zdravotnom poistení priniesla nasledujúce novinky:

- novela upravila okruh osôb, za ktoré platí poistné štát:
  - medzi poistencov štátu sa zaradili aj osoby majúce príjmy z výkonu činnosti osobného asistenta ľudí so zdravotným postihnutím, ak nie sú zamestnancami ani samostatne zárobkovo činnými osobami; jedná sa asi o zhruba 300 ľudí, ktorí sa osobnou asistenciou zoberajú profesionálne a nemajú žiadny iný príjem (= 4% z celkového odhadovaného počtu osôb vykonávajúcich osobnú asistenciu); ten, kto osobne asistuje popri zamestnaní, bude platiť poistné odvody len z príjmov v zamestnaní, obdobne to platí aj pre samostatne zárobkovo činné osoby (SZČO),
  - štát bude platiteľom poistného za všetky osoby, ktoré sú nemocensky poistené, vrátane dobrovoľne nemocensky poistených, a sú práceneschopné, alebo ošetrojú člena rodiny, alebo sú na materskej; štát bude odvody platiť aj po uplynutí podporného obdobia, teda aj po roku, kedy už poistenci nemajú nárok na nemocenské a zároveň trvá dočasná pracovná neschopnosť, alebo po uplynutí 10-dňovej lehoty na ošetrovanie, ak ešte potreba ošetrovania existuje,
  - štát bude platiteľom poistného za fyzickú osobu, ktorá sa osobne celodenne a riadne stará o dieťa vo veku do 6 rokov aj v prípade, keď dieťa navštevuje jasle, materskú školu a podobné zariadenie v rozsahu najviac 4 hodiny denne; za takéhoto rodiča bude platiť štát zdravotné odvody aj vtedy, ak za mesiac nezarobí viac ako polovicu minimálnej mzdy, teda 3 450 Sk,
  - štát bude platiteľom poistného za osoby poberajúce dávku v hmotnej núdzi alebo príspevok k dávke v hmotnej núdzi a za uchádzačov o zamestnanie len v prípade, že ich príjem v sledovanom období nepresiahne polovicu úhrnu minimálnych miezd (toho času: 3 450 Sk mesačne),
- zamestnanci už po novom budú platiť odvody aj z vyplatených podielov na zisku, ktoré používali obchodné spoločnosti alebo družstvá ako formu odmeňovania zamestnancov; netýka sa to tých, ktorí majú vo firme majetkovú účasť (napr. spoločníci „eseročiek“, akcionári a členovia družstva), alebo sú štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho alebo dozorného orgánu; poradca ministra zdravotníctva Jozef Mihal vysvetlil túto zmenu tým, že zamestnávateľia podiely na zisku často zneužívali spôsobom, že zamestnancom platili minimálnu mzdu a zvyšné peniaze im vyplácali ako podiel na zisku, aby sa vyhli plateniu odvodov; podiely na zisku vyplatené zamestnancom bez majetkovej účasti sa započítajú do vymeriavacieho základu, pretože podliehajú dani z príjmov,
- zdravotná poisťovňa bude môcť povoliť samostatne zárobkovo činné osobe (SZČO) odvádzať preddavky aj v inej výške (*rozumej: nižšej alebo ich celkom odpustiť*), ako ustanovuje zákon (pre jej dočasnú platobnú neschopnosť), ale len vtedy, ak bude existovať dôvodný predpoklad, že pri ročnom zúčtovaní budú dlžné sumy poistného zaplatené,
- novela upresnila ustanovenia týkajúce sa ročného zúčtovania poistného, v ktorom sa budú vyrovnávať preplatky a nedoplatky na poistnom; všetky povinné osoby ho budú musieť podať svojim poisťovňam jednotne do konca marca (pôvodne mali zamestnanci podávať ročné zúčtovania do konca februára a samostatne zárobkovo činné osoby do konca marca 2006), pričom však za prechodné obdobie roka 2005, za ktoré bude historicky prvé ročné zúčtovanie zdravotných odvodov, sa táto lehota presunula na koniec júna 2006, aby sa všetci lepšie pripravili na túto novinku - zdravotné poisťovne s tým nesúhlasili, lebo tak dostanú peniaze za poistencov štátu neskôr.

Novela zákona o zdravotných poisťovniach

Spresnili sa ustanovenia týkajúce sa zoznamov poistencov čakajúcich na poskytnutie plánovanej, t.j. odkladnej zdravotnej starostlivosti (tzv. čakacie zoznamy). Zdravotné poisťovne budú povinné zabezpečiť poistencom úhradu

plánovanej zdravotnej starostlivosti najneskôr do 12 mesiacov odo dňa zaradenia poistenca do čakacieho zoznamu, avšak okrem prípadu, ak by náklady na zabezpečenie tejto plánovanej liečby ohrozili úhradu neodkladnej zdravotnej starostlivosti. Zdravotné poisťovne budú povinné vytvoriť ku dňu, ku ktorému sa tvorí účtovná závierka, technické rezervy na úhradu za plánovanú zdravotnú starostlivosť pre poistencov zaradených v zozname viac ako dva mesiace od dátumu ich zaradenia do zoznamu. Technické rezervy možno použiť výhradne na takýto účel. Pokým bude mať poisťovňa pacientov na čakacom zozname, nemôže v účtovníctve vykázať zisk. Podľa ministra zdravotníctva Rudolfa Zajaca problematiku čakacích zoznamov má spresniť ešte jedna veľká novelizácia.

Novela zákona o dani z príjmov

Touto novelou sa zdravotné poisťovne stali klasickými podnikateľskými subjektami. Budú platiť daň z príjmov a zisk môžu rozdeliť formou dividend medzi akcionárov. Doteraz boli zdravotné poisťovne v zákone zaradené medzi organizácie, ktoré nie sú založené alebo zriadené na podnikanie, hoci ich transformáciou ([pozri HESO 3/2004](#)) sa stali subjektami súkromného práva. Pôvodné znenie rekodifikovaného zákona o zdravotných poisťovniach z roku 2004 podnikanie poisťovní ako akciových spoločností neobmedzoval, poslanci ho však pri schvaľovaní reformy zdravotníctva v parlamente v septembri a októbri 2004 ([pozri HESO 3/2004](#)) na návrh KDH obmedzili. Predseda Výboru NR SR pre zdravotníctvo Ján Bielik z KDH vyjadril názor, že zákon o zdravotných poisťovniach kontroluje použitie zisku poisťovní. Zdravotné poisťovne totiž nebudú môcť rozdeliť zisk medzi svojich akcionárov, ak budú mať na čakacích zoznamoch poistencov. J. Bielik dodal, že účtovníctvo poisťovní môže kontrolovať Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pričom poisťovne sú povinné každý rok predložiť Úradu audit. Poslanec podotkol, že riziko, že by si zdravotné poisťovne mohli rozdeľovať zisk na úkor pacientov je s ohľadom na iné normy, než je zákon o dani z príjmov, nepravdepodobné. Na druhej strane, Slovenská lekárska komora zmenu, podľa ktorej sa zdravotné poisťovne stali typickými podnikateľskými subjektami, kritizuje. Jej generálny sekretár Eduard Kováč to považuje v systéme povinného verejného zdravotného poistenia, z ktorého sa nedá vystúpiť, za svetový unikát. Zdravotné poisťovne budú narábať s verejnými zdrojmi, pričom však budú svojimi akcionármi tlačené do tvorby zisku, s ktorým budú môcť ako podnikateľský subjekt samostatne nakladať. Podľa E. Kováča tým pádom poskytovatelia zdravotnej starostlivosti dostanú menej zaplatené, čo pri obmedzenom objeme finančných zdrojov bude potrebné nahradiť jednak vyššími úhradami pacientov za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, jednak za spolatnené diagnózy.

Novela zákona o rozsahu zdravotnej starostlivosti

Poslanci NR SR schválili bez vážnejšej diskusie v parlamente prostredníctvom novely zákona o zdravotnom poistení aj novelu zákona o rozsahu zdravotnej starostlivosti, ktorá určuje mantinely pri uhrádzaní zdravotnej starostlivosti na základe verejného zdravotného poistenia a pri priamych úhradách občanov.

Novela stanovila **hornú hranicu poplatkov za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti** (za návštevu ambulancie, pohotovosti, za pobyt v nemocnici, za recept, za dopravu). Ich maximálna možná výška sa bude každoročne odvíjať od životného minima (v súčasnosti 4 730 Sk). Výška životného minima sa upravuje každoročne k 1. júlu, a to na základe koeficientov rastu čistých peňažných príjmov na osobu alebo rastu životných nákladov nízkopríjmových domácností. Konkrétnu výšku poplatkov však bude i naďalej určovať vláda svojím nariadením, ktoré bude záväzné pre zdravotnícke zariadenia.

Maximálne hranice paušálnych poplatkov za služby v zdravotníctve:

- za návštevu ambulancie - najviac 0,64% zo sumy životného minima, v roku 2005 by to bolo 30 Sk (dnes sa platí 20 Sk),
- za recept - najviac 0,64% zo sumy životného minima - v roku 2005 by to bolo 30 Sk (dnes 20 Sk),
- za dopravu - najviac 0,085% zo sumy životného minima - v roku 2005 by to bolo 4 Sk (dnes 2 Sk),
- za návštevu pohotovosti - najviac 1,7% zo sumy životného minima - v roku 2005 by to bolo 80 Sk (dnes 60 Sk),
- za jeden deň pobytu v nemocnici alebo v kúpeľoch pri ochoreniach zaradených v skupine A - najviac 1,5% zo sumy životného minima - v roku 2005 by to bolo 70 Sk (dnes 50 Sk),
- za pobyt sprievodcu v nemocnici - najviac 2,8% zo sumy životného minima - v roku 2005 by to bolo 132 Sk (dnes 100 Sk),

- za jeden deň pobytu v kúpeľoch pri ochoreniach zaradených v skupine B mimo sezóny (1. a 4. štvrťrok) - najviac 3,9% - v roku 2005 by to bolo 184 Sk (dnes 150 Sk),
- za jeden deň pobytu v kúpeľoch pri ochoreniach zaradených v skupine B v hlavnej sezóne (2. a 3. štvrťrok) - najviac 5,3% - v roku 2005 by to bolo 250 Sk (dnes 220 Sk).

Novela rozšírila okruh osôb, ktorí sú od paušálnych poplatkov oslobodení, a to o darcov orgánov, ktorí nebudú platiť za návštevu lekára v ambulancii pri vyšetreniach súvisiacich s darovaním orgánu, ani za svoj následný pobyt v nemocnici. Novela okrem toho znížila cenu za kúpeľnú liečbu pri niektorých nervových chorobách. Doterajší samoplatcovia budú po novom platiť pri týchto ochoreniach len paušálne poplatky za služby spojené s pobytom v kúpeľoch.

Politická opozícia, ako aj niektoré stavovské organizácie vidia za týmto krokom hrozbu zvýšenia platieb v zdravotníctve. Minister zdravotníctva Rudolf Zajac však uviedol, že súčasná vláda nebude tieto paušálne platby zvyšovať, lebo zdravotníctvo je v súčasnosti vo finančnej rovnováhe. Naopak, zákon má podľa neho definovať jasné pravidlá hry a chrániť pacienta pred radikálnejším zvýšením poplatku, napríklad po príchode ďalšej vlády. Cieľom bolo podľa neho len určenie najvyššej možnej sumy, do výšky ktorej bude môcť stanoviť poplatky ktorakolvek vláda. Výhodné to je podľa ministra pre pacientov, ktorí získali väčšiu právnu istotu oproti stavu pred novelou, kedy neexistovala hranica, ktorá by zákonom stanovovala maximálnu výšku poplatkov. Asociácia na ochranu práv pacientov SR kritizovala väzbu maximálnej výšky poplatkov na životné minimum. Podľa nej sa predsa životné minimum stanovuje preto, že stúpajú náklady občanov, tak prečo by sa zároveň mali zvyšovať aj poplatky pacientov. To nemá podľa Asociácie logiku. Podľa jej podpredsedníčky Anny Rehákovej tak vzniká možnosť každoročne zvyšovať poplatky spolu s valorizovaním životného minima. Tiež sa obáva situácie, ktorá je podľa nej na Slovensku bežná, že sa napokon bude vyberať najvyššia možná suma. Podľa Asociácie je tiež otáznne, prečo sú hranice poplatkov stanovené vyššie, ako je ich súčasná výška. Generálny sekretár Slovenskej lekárskej komory Eduard Kováč vyjadril názor, že niektorí zdravotníci by mohli začať vyberať vyššie poplatky odvolávajúc sa na vyššie stanovené hranice v zákone. Dodal, že zákon má väčšiu právnu silu ako nariadenie vlády. Tomu však unisono oponovali ústavní právnik Radoslav Procházka, Ernest Valko a Ladislav Orosz. Uviedli, že zákon určuje limit len vláde, ktorá má vydať nariadenie so záväznými poplatkami, ktoré musia poskytovatelia zdravotníckej starostlivosti rešpektovať. V opačnom prípade by porušili zákon.

Novelizovaný zákon o rozsahu zdravotnej starostlivosti tiež určil **maximálne, resp. minimálne podiely diagnóz, ktoré môžu byť plne spoplatnené, resp. budú musieť byť plne hradené verejným zdravotným poistením**. Pôvodný zákon z jesene 2004 ([pozri HESO 3/2004](#)) určil vo svojej prílohe tzv. *Zoznam prioritných chorôb* (obsahuje približne 6500 diagnóz), ktorých diagnostika a liečba sú plne hradené z verejného zdravotného poistenia. Ostatné choroby (cca 4500 diagnóz) nefigurovali v prílohe zákona a výšku spoluúčasti pri diagnostike a liečení týchto tzv. neprioritných chorôb mohla určiť vláda kategorizačným nariadením. Aktuálnou novelou sa rozsah chorôb, pri ktorých musí náklady na liečenie plne hradiť verejné zdravotné poistenie, zväčšil. Novela určila, že najmenej v jednej tretine tzv. neprioritných chorôb (čiže približne 1500 diagnóz) sa zdravotné výkony budú plne uhrádzať na základe verejného zdravotného poistenia. To znamená, že zdravotné poisťovne budú plne hradiť všetky 6500 prioritných diagnóz plus 1500 iných ako prioritných diagnóz. Novela ďalej určila, že najviac v jednej šestine neprioritných chorôb (cca 750 diagnóz) sa zdravotné výkony budú plne uhrádzať pacientmi. Podľa ministra zdravotníctva ide vlastne o dnešný stav, keď si pacienti platia za plastické operácie, niektoré operácie oka, niektoré stomatologické úkony, interrupcia na vlastnú žiadosť a podobné výkony. Pri ostatných neprioritných chorobách (cca 2250 diagnóz) sa budú výkony čiastočne uhrádzať prostredníctvom zdravotného poistenia, pričom výška úhrady z verejného zdravotného poistenia musí byť minimálne 80% (pacient teda zaplatí maximálne 20% z nákladov súvisiacich s liečením). Pre iné ako prioritné diagnózy, ktorých zoznam je súčasťou prílohy v zákone, vytvorí vláda nariadením tzv. *Zoznam chorôb, pri ktorých sa zdravotné výkony plne alebo čiastočne uhrádzajú alebo sa neuhrádzajú na základe verejného zdravotného poistenia*, kde sa určí aj výška spoluúčasti poistenca. Tento zoznam aj s cenami za výkony pri jednotlivých diagnózach však už súčasná vláda nestihne vydať. Najprv ho musí vytvoriť kategorizačná komisia.

Novela zákona o rozsahu zdravotnej starostlivosti stanovila aj **najvyššiu možnú hranicu doplatku pacienta za niektoré lieky a dietetické potraviny**. Spoluúčasť pacientov pri platbe za lieky by sa podľa MZ SR zvyšovať nemala. Podľa ministra zdravotníctva dáva novela naopak možnosť mierne znížiť doplatky pre pacientov. Naproti tomu, Asociácia dodávateľov liekov a zdravotníckych pomôcok upozornila, že zmeny v zákone sa môžu vyložiť aj v neprospech pacientov.

Podľa predsedu parlamentného zdravotníckeho výboru Jána Bielika prijaté zmeny spresnili pôvodné zdravotnícke zákony a dali ich do súladu s Ústavou SR. Opozícia totiž vytýkala ministrovi Zajacovi, že rozsah zdravotnej starostlivosti hradenej z verejného zdravotného poistenia, resp. spoluúčasťou pacientov určovali len nariadenia vlády a opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR, a nie zákon. Poslanci zo strán SMER a Slobodné fórum v máji 2005 napadli sporné ustanovenia reformných zákonov na Ústavnom súde (ÚS) SR. Minister zdravotníctva však tvrdí, že rýchle zmeny v zákonoch nenavrhol v súvislosti s blížiacim sa rozhodnutím ÚS SR. Právny zástupca Slobodného fóra Ondrej Škodler si myslí, že novely nebudú mať vplyv na výrok ÚS SR.

Podľa slov ministra zdravotníctva Rudolfa Zajaca na Slovensku dnes prúdi do zdravotníctva 14% súkromných zdrojov a 86% verejných zdrojov.

Novela zákona o zdravotnom poistení spolu s príslušnými novelami ďalších zdravotníckych zákonov nadobudla účinnosť 1. januára 2006.

[späť na stručné charakteristiky](#)

Novela infozákona (zúženie chránených osobných údajov o verejných funkcionároch; zmena lehoty na sprístupnenie informácií z 10 kalendárnych dní na 8 pracovných dní; zachovanie povinnosti sprístupňovať informácie aj z neukončených správnych konaní; povinnosť sprístupňovať informácie týkajúce sa prevodu majetku štátu alebo obce na iné osoby; rozšírenie povinnosti verejného prerokovávanía v samosprávnych zastupiteľstvách; ponechanie priestupkovej zodpovednosti za porušenie zákona)

Ministerstvo spravodlivosti SR iniciovalo návrh zákona, ktorým sa novelizuje zákon (č. 211/2000 Z.z.) o slobodnom prístupe k informáciám (tzv. infozákon). Okolo pripravovanej novely infozákona sa viedla pomerne živá diskusia, ktorá napokon vyústila ku niekoľkým kompromisom. Novela (č. 628/2005 Z.z.) bola v NR SR definitívne prijatá 14. decembra 2005 po prelomení prezidentovho veta.

Cieľom tejto novely bolo reagovať na potreby aplikačnej praxe, najmä na potrebu novej právnej úpravy sprístupňovania osobných údajov niektorých osôb, transparentnosti pri nakladaní s verejnými financiami a majetkom štátu, obcí, samosprávnych krajov a verejnoprávnych inštitúcií. Prijatá novela má zabrániť pretrvávajúcemu utajovaniu platov a odmien niektorých verejných funkcionárov a vedúcich pracovníkov štátnej správy i samosprávy, posilniť informovanosť občanov na rokovaníach obecných, mestských a regionálnych zastupiteľstiev a tiež umožniť verejnosti bez problémov získavať informácie o nadobúdateľoch štátnych a samosprávnych nehnuteľností.

Obsahom novely je **zúženie okruhu** jednak **chránených údajov** o konaniach, jednak chránených osobných údajov, ktoré súvisia s verejnou alebo úradnou činnosťou alebo s funkčným alebo pracovným zaradením presne špecifikovaného okruhu osôb, ktoré sú platené z verejných zdrojov (verejní funkcionári, vedúci zamestnanci úradov), v prospech práva verejnosti na informácie. Potreba takejto právnej úpravy sa opiera najmä o ústavné právo verejnosti na informácie a zabezpečenie kontroly verejnej moci i o judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý sa už viackrát vyjadril, že verejní funkcionári majú zúžený okruh svojho súkromia v prospech práva verejnosti na informácie. Novelou sa sleduje najmä možnosť zabezpečiť **zverejňovanie** takých údajov o uvedených osobách, akými sú napríklad výška ich **platu** či suma poskytnutých **odmien**, ale aj informácie o ich činnosti ako napríklad **členstvo v komisiách**, personálne obsadenie útvarov v orgánoch verejnej moci a pod. Povinnosť sprístupňovať tieto osobné údaje sa týka fyzickej osoby, ktorá je verejným funkcionárom, poslancom obecného zastupiteľstva, predstaviteľom v štátnej službe, odborníkom plniacim úlohy pre člena vlády SR, prezidenta SR, predsedu Národnej rady SR alebo podpredsedu NR SR, vedúcim zamestnancom vykonávajúcim prácu vo verejnom záujme, vedúcim zamestnancom zamestnávateľa, ktorým je orgán verejnej moci, nadriadeným v služobnom pomere alebo členom hodnotiacej komisie alebo iného obdobného orgánu, ktorý sa zúčastňuje na procese rozhodovania o použití verejných prostriedkov.

Proti zverejňovaniu výšky platov a odmien sa postavilo Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS), ktoré tvrdilo, že podľa novely sa budú musieť zverejňovať platy aj radových zamestnancov obcí, teda napríklad každého referenta obecného úradu alebo učiteľky obecnej materskej školy, čo je podľa ZMOS v rozpore s právom na ochranu osobných

údajov. ZMOS tiež namietalo, že zverejňovanie platov sa týka len škôl, ktorých zriaďovateľom sú obce alebo samosprávne kraje, ale netýka sa súkromných alebo cirkevných škôl. Podľa ZMOS-u novela zákona narúša rovnováhu jednotlivých práv občanov v demokratickej spoločnosti, pričom potreba spoločnosti na zverejňovanie platov všetkých zamestnancov územnej samosprávy nebola ani dostatočne podložená argumentmi. Minister spravodlivosti Daniel Lipšic, ktorý novelu navrhol, považoval námietky ZMOS-u za neopodstatnené, nakoľko novela sa týka len vedúcich funkcionárov a zamestnancov, teda tých ktorí riadia a rozhodujú. Aj predstavitelia mimovládnych organizácií - Aliancia Fair-play, Konzervatívny inštitút M.R.Štefánika a združenie Občan a demokracia - sa vyjadrili, že tvrdenia ZMOS-u ohľadne zverejňovania platov všetkých zamestnancov obcí v žiadnom prípade nezodpovedajú skutočnosti novely. Podotkli, že obecné či regionálne zastupiteľstvá neurčujú platy radovým zamestnancom, takže ani zverejňovanie platov referentov alebo učiteliek neprichádza do úvahy.

Novela infozákona priniesla novú dĺžku **lehoty na vybavenie žiadosti o sprístupnenie informácií**. Tá sa zmenila z pôvodných 10 kalendárnych dní na **8 pracovných dní**, čo v praxi znamená, že táto lehota bude vo svojej najkratšej podobe 10-dňová, v prípade sviatkov bude ešte dlhšia. Pôvodný návrh Ministerstva spravodlivosti (MS) SR z augusta 2005 predpokladal predĺženie lehoty na sprístupnenie informácií z pôvodných 10 kalendárnych dní na lehotu 10 pracovných dní. Viacerí občianski aktivisti a mimovládne organizácie považovali práve krátke lehoty na vybavenie žiadosti o poskytnutí informácií za jednu z kľúčových podmienok pre zmyslupnosť legislatívy o slobodnom prístupe k informáciám, a preto iniciovali v rámci pripomienkového konania tzv. hromadnú pripomienku verejnosti, pod ktorú sa podpísalo takmer 700 občanov. Oponenti navrhovali 7 pracovných dní alebo ponechanie 10 kalendárnych dní a argumentovali tým, že vychádzajúc zo skúseností z praxe je zrejmé, že doterajšia lehota povinným osobám bohato postačovala (*pozn.: z prieskumu Združenia na podporu lokálnej demokracie vyplynulo, že až 98% z 8101 žiadostí doručených na všetky rezorty v roku 2001, t.j. v prvom roku účinnosti infozákona, bolo vybavených v rámci lehoty 10 kalendárnych dní*). Napokon sa obe strany dohodli v rámci rozporového konania na kompromise 8 pracovných dní.

Druhou zásadnou občianskou pripomienkou bol pôvodný návrh MS SR, ktorý mal verejnosti (okrem priamych účastníkov konaní) odňať možnosť získavať informácie z neukončených správnych konaní. Návrh MS SR bol podľa autora hromadnej občianskej pripomienky právnik Vladimír Pirošíka reštriktívny a v praxi by značne sťažil činnosť napr. médiám venujúcim sa investigatívnym kauzám či mimovládnym organizáciám zaoberajúcim sa ochranou životného prostredia. Napríklad posledne menovaní by sa totiž v zmysle predloženého návrhu dozvedali o projektoch, ktoré môžu významne ohroziť životné prostredie, až ex post, t.j. keď by už príslušné rozhodnutia boli právoplatné, resp. vykonateľné a teda nezvratiteľné. Na túto skutočnosť upozorňovala aj Ľudmila Priehodová, poslankyňa mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici a zároveň aktivistka občianskeho združenia Za dôstojnú Radvaň, ktorá nevhodnosť predmetného ustanovenia dokumentovala svojou vlastnou skúsenosťou s plánovanou výstavbou čerpacej stanice v Radvani. Vďaka platnému zneniu infozákona sa jej a jej spolupracovníkom podarilo získať informácie o územnom rozhodnutí a stavebnom povolení a neželaný zámer zastaviť. Podľa pôvodného návrhu MS SR by boli informácie o prebiehajúcich konaniach orgánov verejnej správy chránené a sprístupniť by sa mohol až výsledok konania. Nakoniec sa však v definitívnej verzii novely **zachoval prístup k informáciám z neukončených správnych konaní**, čo občianski aktivisti privítali. Takto budú môcť byť občania i naďalej oboznámení s informáciami, ktoré sú súčasťou rozhodovacieho procesu orgánov verejnej správy týkajúceho sa napr. plánovaných stavieb, povoľovaní veľkých prevádzok alebo veľkých zahraničných investícií.

Novela priniesla tiež **povinnosť sprístupňovať informácie týkajúce sa prevodu majetku štátu**, verejnoprávnej inštitúcie, obce, vyššieho územného celku (VÚC) alebo orgánu verejnej moci **na iné osoby**, vrátane uvedenia právneho titulu (čiže dôvodu scudzenia) a identifikácie týchto osôb. Ide o všetky nehnuteľné veci a tiež o hnutelné veci, ktorých nadobúdacia cena bola vyššia ako 20-násobok minimálnej mzdy.

Novelou infozákona sa menili tiež zákon (č. 369/1990 Zb.) o obecnom zriadení, ako aj zákon (č. 302/2001 Z.z.) o samospráve vyšších územných celkov. Obecné zastupiteľstvo a zastupiteľstvo VÚC už **nebudú môcť vyhlásiť za neverejné rokovanie o použití verejných prostriedkov na platy**, odmeny a iné náležitosti spojené s výkonom funkcie orgánov obce a samosprávneho kraja, členov týchto orgánov, zamestnancov alebo osôb, ktoré vykonávajú za odplatu činnosť pre obec alebo samosprávny kraj, ako ani **rokovanie o nakladaní s majetkom vo vlastníctve obce alebo samosprávneho kraja**, najmä o prevode vlastníctva k takémuto majetku, nadobudnutí majetku do vlastníctva obce alebo VÚC alebo prenechaní takéhoto majetku do užívania iným osobám.

Minister spravodlivosti Daniel Lipšic, ako aj občianski aktivisti vyjadrili spokojnosť s ustanoveniami o sprístupňovaní informácií o nakladaní s obecným majetkom či majetkom VÚC a o verejnosti rokovaní zastupiteľstiev obcí a VÚC o platoch a odmenách, ako aj o hospodárení s majetkom v ich vlastníctve.

Ministerstvo vnútra (MV) SR koncom júla 2005 navrhlo, aby bol zo zákona (č. 372/1990 Zb.) o priestupkoch úplne vypustený priestupok za porušenie zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Mimovládne organizácie a viaceré inštitúcie verejnej správy proti tomuto návrhu protestovali. Argumentovali, že ide o jeden z najvýznamnejších prostriedkov, ako postihnúť konkrétneho zodpovedného úradníka za to, že porušil zákon, ktorý upravuje naše ústavné právo na informácie. MV SR ich argumenty akceptovalo a súhlasilo so **zachovaním** priestupku v jeho súčasnej podobe. Zároveň sa novelou dostali aj do infozákona ustanovenia o **priestupkovej zodpovednosti za porušenie povinností vyplývajúcich z tohto zákona**. Sankciami sú pokuta do výšky 50 000 Sk a zákaz činnosti až na 2 roky.

Prezident SR Ivan Gašparovič, ktorý odmietol zákon po jeho prvom prijatí v NR SR podpísať a vrátil ho parlamentu na ďalšie prerokovanie, nesúhlasil so zavedením ustanovení o priestupkovej zodpovednosti do infozákona, pretože zhodné znenie obsahuje už zákon o priestupkoch a išlo by tak o duplicitné ustanovenie tej istej zodpovednosti, čo by podľa neho bolo v rozpore s princípom právnej istoty ako súčasťou právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy SR a tiež so samotným zákonom o priestupkoch. Tento postoj prezidenta kritizoval Ondrej Dostál z Konzervatívneho inštitútu M.R.Štefánika, ktorý v ňom videl snahu zbaviť sa ustanovení o priestupkovej zodpovednosti za porušenie povinností vyplývajúcich z infozákona vôbec, keďže tieto ustanovenia sa zo zákona o priestupkoch plánovalo vypustiť. Prezidentovo veto bolo nakoniec v NR SR prelomené a novela zákona bola parlamentom opätovne prijatá vo svojom pôvodnom znení.

Novela zákona o slobodnom prístupe k informáciám nadobudla účinnosť 2. januára 2006.

[späť na stručné charakteristiky](#)

Pilotný projekt Ministerstva kultúry SR - Monitoring návštevnosti kultúrnych podujatí (príprava na zmenu financovania - financovanie vo väčšej miere podľa počtu návštevníkov)

Ministerstvo kultúry (MK) SR spustilo od 15. októbra 2005 pilotný projekt, ktorý sleduje návštevnosť kultúrnych podujatí v rámci celej SR. Prostredníctvom informačného systému „Kultúrne podujatia – monitoring návštevnosti“ môže odborná i laická verejnosť sledovať na internetovej stránke <http://registerkultury.gov.sk/podujatia> (pozn. na úvodných stránkach MK SR nie je možné nájsť linku na tento projekt; autor tohto textu ju našiel medzi tlačovými správami z roku 2005) minulé, aktuálny a budúci program kultúrnych zariadení, ako aj návštevnosť jednotlivých kultúrnych podujatí a zariadení počas jednotlivých dní, po týždňoch, mesiacoch či rokoch. Verejnosť má mať pri každom kultúrnom podujatí **k dispozícii nasledovné údaje**:

- názov kultúrneho podujatia,
- typ kultúrneho podujatia,
- cena vstupeniek, príp. informácia o možnosti voľného vstupu,
- cieľová skupina, ktorej je podujatie určené (pozn. *Mauzóleum v Krásnohorskom Podhradí alebo expozícia Bytová kultúra šľachty v kaštieli Betliar sú podľa informácií na stránke podujatiami pre deti...*),
- informácia, či podujatie bolo podporené grantom MK SR (pozn. *takúto informáciu autor tohto textu nikde nenašiel*),
- miesto konania,
- popis podujatia,
- sprievodná fotografia (pozn. *nie u všetkých podujatí*).

Projekt monitoringu návštevnosti je rozdelený na dve časti. Jedna, podrobnejšia, je prístupná len pre internú potrebu MK SR a konkrétnej organizácie prihlásenej do projektu. Zo získaných informácií (napr. návštevnosť v pondelky) má byť pre rezort kultúry a danú inštitúciu možné vyhodnocovať sledované údaje, uskutočňovať rôzne analýzy, porovnávanie a štatistiky. Druhá, všeobecnejšia časť projektu je prístupná širokej verejnosti, ktorá má podľa MK SR získať prehľad, aké úspešné je to-ktoré predstavenie, akú má vo verejnosti odozvu. Projekt má byť motiváciou pre jednotlivé kultúrne inštitúcie, aby o návštevníka aktívne bojovali.

Cieľom projektu je podľa ministerstva kultúry:

- verejná kontrola činnosti kultúrnych inštitúcií,
- motivácia kultúrnych organizácií, aby sa snažili zvyšovať návštevnosť,

- systém má slúžiť ako vstupný podklad na prípravu zmeny financovania - od roku 2006 majú byť prezentačné organizácie financované v rozhodujúcej miere podľa počtu návštevníkov

Zo začiatku sa do pilotného projektu zapojilo 45 prevádzok v rámci 26 organizácií v pôsobnosti MK SR. Postupne pribudli aj 3 inštitúcie, ktoré nie sú riadené MK SR – Csemadok Lučenec, Divadelná Nitra a EFFETA – Stredisko sv. Františka Saleského. Do budúcnosti počíta MK SR s možnosťou zúčastniť sa projektu aj pre ďalšie organizácie na základe zmluvy. MK SR dúfa, že sa z web-stránky stane postupom času a po odstránení počiatočných nedostatkov komplexný informačný portál kultúry na Slovensku.

Nahlasovanie návštevnosti podujatí sa má diať denne. Ak má organizácia viac prevádzok, systém ich eviduje osobitne. Pri návštevníkoch sú zvlášť evidovaní platiaci a neplatiaci diváci (podľa MK SR napríklad tí, ktorí majú zakúpené permanentky). Organizácia zodpovedá za to, aby všetky údaje, ktoré sa jej týkajú, boli úplné, aktuálne a pravdivé, a je povinná prezentovať v projekte všetky kultúrne podujatia, ktoré organizuje.

Monitoring návštevnosti kultúrnych podujatí kritizovali opoziční poslanci pri odvolávaní ministra kultúry Františka Tótha v parlamente. Poslanec za SMER-SD Dušan Čaplovič vníma tento projekt ako experiment. Taktiež signatári výzvy za odstúpenie ministra Tótha kritizujú, že MK SR zavádza rozporuplné projekty, ktoré v zahraničí fungujú ako doplnkové, a ktorými „nemožno nahradiť zásadnú predstavu o prioritách kultúry ako takej“. Projekt monitoringu návštevnosti kultúrnych podujatí a zariadení považujú za „nesystémový avanturistický výstrelok, dokazujúci nekompetentnosť a nekultúrnosť vedenia ministerstva“. Spochybňujú, že sa týmto spôsobom pomôže zvýšeniu návštevnosti kultúrnych zariadení a dostupnosti kultúry pre všetkých.

Naopak, prívrženci krokov ministra kultúry vítajú, že sa začalo v rezorte s väčšou transparentnosťou pri vynakladaní verejných prostriedkov, ktoré budú aspoň čiastočne smerovať vo väčšom objeme na podujatia, ciele, ktoré sú verejnosťou žiadané, a nie paušálne v rovnakom jednotkovom objeme na všetky subjekty bez ohľadu na kvalitu ich produkcie a odozvu vo verejnosti. Podľa nich je chválitebné, že sa začne zatiaľ aspoň jedným kritériom merať efektívnosť vynakladaných verejných prostriedkov v kultúre.

[späť na stručné charakteristiky](#)

OPATRENIA EÚ

Návrh Európskej komisie na harmonizáciu základu dane z príjmov právnických osôb

Európska komisia (EK) prijala koncom októbra 2005 rozsiahly plán opatrení v oblasti daní a ciel ("The Contribution of Taxation and Customs Policies to the Lisbon Strategy"), realizovaním ktorého chce podporiť konkurencieschopnosť európskych firiem a pomôcť plniť ciele Lisabonskej stratégie (pozri [HESO-EÚ 1/2005](#)). Plán zahŕňa niekoľko návrhov, ktoré už prechádzajú rozhodovacím procesom, ako aj nové iniciatívy. EK vo svojom stanovisku uviedla, že navrhnuté iniciatívy majú za cieľ zredukovať administratívne náklady podnikateľov pôsobiacich vo viacerých krajinách EÚ, a tým posilniť celkovú konkurencieschopnosť Európy v období prehlbujúcej sa globalizácie. Podľa predkladateľa návrhu - komisára EÚ pre dane a clá László Kovácsa vhodná daňová a colná politika môže prispieť k posilneniu efektívnosti hospodárstva celej EÚ, k rastu konkurencieschopnosti európskych firiem, rozvoju obchodu, k zintenzívneniu konkurencie na spoločnom trhu a podpore výskumu a rozvoja.

Jedným z najkontroverznejších návrhov EK je požiadavka na harmonizáciu v oblasti priamych daní, ktoré patria pod výlučnú pôsobnosť jednotlivých štátov EÚ. Komisia navrhuje **zjednotiť základy dane z príjmov právnických osôb**, ktoré sú v jednotlivých krajinách rozdielne, čo podľa EK v čase narastajúcich cezhraničných aktivít spôsobuje dodatočné náklady firiem, ktoré tak nemôžu plne využívať výhody spoločného vnútorného trhu. Navrhované opatrenia nemajú podľa tvrdení EK za cieľ meniť štruktúry daňových systémov členských krajín, rovnako tak nie sú zamerané proti daňovej vrchovanosti štátov.

Komisár EÚ pre dane a clá László Kovács uviedol, že spoločný základ podnikovej dane z príjmov, by mohol byť pravdepodobne veľmi podobný súčasnému slovenskému základu, nakoľko cieľom EK je podľa neho navrhnuť jednoduchý a prehľadný daňový základ s malým počtom výnimiek a špeciálnych režimov a tieto vlastnosti spĺňa práve

slovenský daňový systém, ktorý je podľa Kovácsa veľmi vhodný, a preto ho aj sám presadzuje. Plán EK prerokoval aj Európsky parlament, ktorý sa k nemu postavil kladne. Podľa väčšiny europoslancov spoločný európsky základ podnikovej dane z príjmov prispeje k väčšej daňovej prehľadnosti v EÚ a jednoduchšiemu cezhraničnému pôsobeniu firiem. Okrem zníženia transakčných nákladov firiem pôsobiacich vo viacerých štátoch Únie by harmonizácia daní znížila podľa proponentov aj riziko súdnych sporov vyplývajúcich z rôznych daňových pravidiel.

Pre niektoré štáty by však jednotný daňový základ bez množstva výnimiek a odpočítateľných položiek mohol v skutočnosti znamenať zvýšenie dane. Napríklad české podniky platia daň vo výške 26%, avšak môžu využívať užší daňový základ, ako majú slovenské s 19%-nou daňou. Slovenský minister financií Ivan Mikloš tiež upozornil, že harmonizácia daňových základov by mohla neskôr vyústiť do požiadavky zjednotiť aj sadzby daní. Podľa neho by SR mohla súhlasiť s harmonizáciou daňového základu pre podnikateľské subjekty len v takom prípade, ak by bol spoločný európsky základ totožný alebo veľmi podobný tomu slovenskému, lebo v opačnom prípade by to malo za následok zhoršenie súčasného stavu v slovenskom daňovom systéme, ktorý je charakterizovaný vysokou stabilitou a efektívnosťou. Mikloš sa však v decembri 2005 vyjadril, že je absolútne nereálne, že by sa celá európska dvadsaťpäťka dohodla na takom daňovom základe, ktorý by Slovensku vyhovoval. Odmietavý postoj voči návrhu harmonizovať daňové základy prezentoval aj komisár EÚ pre vnútorný trh Charlie McCreevy. Oponenti harmonizácie daní zastávajú názor, že takýto krok by viedol k obmedzeniu zdravej konkurencie rôznych daňových systémov, k zníženiu flexibility a efektívnosti, a tým pádom k poklesu hospodárskeho rastu celej Európy. Prezident Zväzu stavebných podnikateľov Slovenska Ján Majerský považuje harmonizáciu daňových základov za lobing silných členov EÚ. Uviedol, že slovenský trh nemá zavedené také ochranné opatrenia ako staré členské krajiny Únie, a preto práve daňová konkurencia môže novým členom EÚ pomôcť k rýchlejšiemu hospodárskemu rastu.

Konkrétny návrh harmonizovaného základu dane pre podniky by Komisia chcela predložiť v druhom polroku 2006, dovtedy sa bude snažiť presvedčiť členské štáty EÚ, keďže na jeho schválenie je potrebný súhlas všetkých. Skeptické postoje k návrhu zastávajú Veľká Británia, Írsko, Estónsko, Česko a Slovensko. Eurokomisár Kovács je odhodlaný v iniciatíve pokračovať, aj keby nezískal v Rade 100%-ný súhlas. Uviedol, že v takom prípade môžu niektoré členské štáty pokračovať v iniciatíve na základe procedúry „posilnenej spolupráce“, čo by znamenalo, že spoločný základ dane by uplatňovala iba skupina členských krajín. Komisár očakáva, že sa k návrhu pridá asi 20 členských krajín.

Medzi ďalšími návrhmi Komisie sú modernizácia Colného kódexu, podpora intenzívnejšieho využívania informačných technológií v colnej oblasti, modernizácia pravidiel pre daň z pridanej hodnoty, alternatívy boja proti daňovej kriminalite, daňové zvýhodnenia investícií do výskumu a vývoja.

Plán EK by sa mal postupne realizovať v priebehu 3-4 rokov, do konca funkčného obdobia súčasnej Komisie v roku 2009.

[späť na stručné charakteristiky](#)

Návrh smernice o prenosnosti podnikových doplnkových dôchodkových práv zamestnancov v rámci EÚ (možnosť výberu pre zamestnanca medzi ponechaním práv v starom doplnkovom dôchodkovom systéme alebo ich prevodom do zamestnaneckej dôchodkovej schémy u nového zamestnávateľa; stanovenie minimálnych štandardov pre podmienky nadobudnutia práv na podnikový doplnkový dôchodok, pre podmienky zachovania tzv. pozastavených práv na dôchodok a pre prenositeľnosť nadobudnutých práv; 10-ročný odklad plnej prevoditeľnosti práv pre nekapitalizačné doplnkové dôchodkové schémy)

Európska komisia (EK) navrhla 20. októbra 2005 *Smernicu o zlepšení prenosnosti práv na doplnkový dôchodok (Directive on improving the portability of supplementary pension rights)*, ktorá má za cieľ uľahčiť mobilitu pracovnej sily v rámci EÚ, a teda zvýšiť flexibilitu, a tým pádom aj konkurencieschopnosť ekonomiky EÚ, čo je v súlade s cieľmi revidovanej Lisabonskej stratégie (pozri [HESO-EÚ 1/2005](#)). V súčasnosti asi tretina pracovníkov v krajinách EÚ-15 mení svoje zamestnanie raz za 5 rokov a 9% mení prácu každoročne.

Vo viacerých krajinách EÚ nie je doteraz možné, aby si pracovníci prenášali penzijné práva, ktoré im vyplynuli zo zmlúv so spoločnosťami ich zamestnávateľov či obchodnými združeniami ponúkajúcimi doplnkové dôchodkové schémy, ak prestali pracovať pre danú spoločnosť, zamestnali sa v inom sektore, alebo sa presťahovali do inej členskej krajiny EÚ. Komisia sa preto rozhodla uľahčiť zamestnancom prenášať si dôchodkové práva od jedného zamestnávateľa k druhému, ako aj medzi krajinami EÚ. Podľa navrhutej smernice by pracovníci za určitých podmienok mali právo rozhodnúť sa, či prenású svoje penzijné práva zo systému, ktorý opúšťajú, do nového, alebo či práva ponechajú v pôvodnom systéme (nesmú však byť také malé, že administratívne náklady s nimi spojené budú vyššie).

Návrh EK má za cieľ znížiť bariéry vyplývajúce z mnohokrakých foriem a pravidiel zamestnaneckého doplnkového dôchodkového sporenia v EÚ. Tieto prekážky sa týkajú podmienok nadobudnutia práv na podnikový doplnkový dôchodok, podmienok zachovania tzv. pozastavených práv na dôchodok a prenositeľnosti nadobudnutých práv.

Podmienky nadobúdania práv

Tak napríklad kvôli tomu, aby sa umožnilo mladým mobilným pracovníkom vytvoriť si počas celej svojej pracovnej kariéry dostatočné doplnkové dôchodkové práva, návrh predpokladá, že v prípade že je na nadobudnutie práv na podnikový doplnkový dôchodok stanovená podmienka dovŕšenia minimálneho veku, táto nemôže presahovať vek 21 rokov. Obdobie, ktoré je potrebné zamestnancovi prečkať, aby sa mohol stať členom zamestnaneckého doplnkového dôchodkového systému, nebude môcť presiahnuť 1 rok. A napokon obdobie účasti pracovníka v zamestnaneckej dôchodkovej schéme, ktoré je nevyhnutné na priznanie práv na dôchodok, nebude môcť byť dlhšie ako 2 roky. Návrh smernice má tiež zaručiť, aby pracovník, ktorý už odviezol príspevok, ale ešte nenadobudol práva v doplnkovom dôchodkovom systéme, nemohol prísť o tento príspevok. Celá výška týchto príspevkov bude z tohto dôvodu pracovníkom vrátená alebo prevedená.

Zachovávanie pozastavených práv na dôchodok

Pozastavené práva na dôchodok znamenajú práva na dôchodok, ktoré sa ponechajú v systéme, v ktorom ich nadobudol oddialený poberateľ dávok, ktorý bude poberať dávky vyplývajúce z tohto doplnkového dôchodkového systému až po splnení podmienok spôsobilosti na poberanie dôchodku. Práva nadobudnuté mobilným pracovníkom v doplnkovom dôchodkovom systéme počas svojho uplynulého pracovného pomeru nemôžu byť významne obmedzené. Členské štáty majú preto podľa návrhu smernice prijať opatrenia, ktoré považujú za potrebné s cieľom zabezpečiť spravodlivú úpravu pozastavených práv na dôchodok, aby sa zabránilo penalizácii odchádzajúceho pracovníka (*pozn.: postupom času strácajú tieto práva na svojej hodnote*). Aby sa predišlo nadmernému zvyšovaniu administratívnych výdavkov súvisiacich so správou väčšieho počtu pozastavených práv nízkej hodnoty, návrh umožňuje v prípade, ak táto hodnota nedosahuje hranicu stanovenú príslušným členským štátom, nezachovávať takéto práva na dôchodok, ale hneď pristúpiť k prevodu alebo k vyplateniu istiny, ktorá zodpovedá hodnote nadobudnutých práv.

Prevoditeľnosť

V zmysle návrhu smernice sa musí odchádzajúcemu pracovníkovi zabezpečiť možnosť výberu medzi ponechaním práv v doplnkovom dôchodkovom systéme, ktorého bol účastníkom v rámci predchádzajúceho pracovného pomeru alebo prevodom týchto nadobudnutých práv, s výnimkou prípadu, keď sa v novom zamestnaní stáva účastníkom toho istého dôchodkového systému, alebo ak sa z dôvodu nízkej hodnoty nadobudnutých práv suma zodpovedajúca ich hodnote ihneď vyplatí. Prevod nadobudnutých práv bude musieť prebehnúť najneskôr 18 mesiacov po skončení pracovného pomeru u predchádzajúceho zamestnávateľa. Odchádzajúci pracovník, ktorý sa rozhodol pre prevod svojich práv, sa nemá penalizovať výpočtom hodnoty (poistno-matematické odhady, odhady úrokovej miery) prevádzaných práv, ktorý uskutočňujú oba systémy zúčastnené na prevode, a ani nadmernými administratívnymi výdavkami.

Informácie

Návrh smernice sa tiež snaží zlepšiť informovanie zamestnancov o dôsledkoch mobility na ich doplnkové dôchodkové práva zavedením povinnosti osobe zodpovednej za správu doplnkového dôchodkového systému zrozumiteľne podať takúto požadovanú informáciu zamestnancovi.

Navrhnutá smernica sa týka prenosnosti kapitalizačných, ako aj nekapitalizačných doplnkových dôchodkových systémov, aj keď pri posledne menovaných boli dohodnuté výnimky pri prenositeľnosti nadobudnutých práv. Členské štáty budú môcť vyňať spod pôsobnosti bodu tejto smernice o prevoditeľnosti dôchodkových práv špecifické nekapitalizačné doplnkové dôchodkové schémy, ktoré sú financované napr. priebežne alebo pomocou tvorby rezerv

v účtovníctve firiem, ak by prenositeľnosť dôchodkových práv zapríčinila finančné problémy a nestabilitu dotknutých podnikov. Takéto doplnkové systémy sa vyskytujú najmä v Nemecku, ktoré aj najmasívnejšie tlačilo na ich vyňatie spod smernice. Po 10 rokoch však bude EK prehodnocovať túto výnimku a bude sa snažiť zahrnúť aj nekapitalizačné doplnkové dôchodkové systémy pod plnú pôsobnosť smernice.

To kritizovala napríklad sociálnodemokratická poslankyňa nemeckého Bundestagu Gabriele Hiller-Ohm, ktorá tvrdí, že navrhovaná smernica neberie do úvahy národné špecifiká doplnkového dôchodkového zabezpečenia v Európe, a najmä v Nemecku. Podľa nej spôsobí smernica v Nemecku pokles počtu ľudí zapojených do systému zamestnaneckého doplnkového dôchodkového zabezpečenia, nakoľko zamestnávateľom vyplácanie podnikových dôchodkov zdražie, najmä pri vysokej fluktuácii pracovníkov, keďže firmy budú musieť vyplácať, resp. prevádzať nadobudnuté dôchodkové práva, na ktoré nebudú mať kvôli nekapitalizačnému charakteru dôchodkových schém dostatočnú likviditu. Zároveň s nižším počtom ľudí vstupujúcich do takýchto schém sa zníži aj tvorba a objem kapitálu, ktorý bude k dispozícii na výplatu podnikových dôchodkov pre súčasných, dlhodobu verných členov zamestnaneckých doplnkových dôchodkových schém. Nemecká poslankyňa tiež podotkla, že požiadavka „dynamizovania“ pozastavených práv na dôchodok, t.j. prispôbovať tieto nároky všeobecnej úrovni cien, zdraží podľa odhadu nemeckej Pracovnej skupiny pre podnikové dôchodkové zabezpečenie (Arbeitsgemeinschaft für betriebliche Altersvorsorge (aba)) podnikové dôchodky o 20 až 30%. Podľa nej v tejto súvislosti skončí mnoho nemeckých firiem s poskytovaním podnikových dôchodkov.

Iniciátor navrhovanej smernice – komisár EÚ pre zamestnanosť, sociálne veci a rovnosť príležitostí Vladimír Špidla, poukázal na priamu súvislosť medzi vytváraním skutočne jednotného trhu práce v EÚ a jednoduchším systémom sociálneho zabezpečenia. Podľa neho ak chceme, aby bola pracovná sila mobilná a flexibilná, nemôžeme zamestnancov poškodzovať, keď zmenia svoje zamestnanie. Ich všetky dôchodkové práva musia byť plne prenositeľné. Eurokomisár poznamenal, že keď je niekto v súčasnosti v kapitálovom dôchodkovom systéme, a začne sa presúvať, má podľa terajších pravidiel vždy stratu - niekedy veľkú, niekedy malú, no vždy stratu. To je podľa V. Špidlu jeden z dôvodov, prečo pracovníci váhajú uzatvárať takéto zmluvy o doplnkovom dôchodkovom sporení. Cieľom eurokomisára je preto skoordinať penzijné zabezpečenie aj v dobrovoľnom pilieri dôchodkového zabezpečenia tak, aby mobilným pracovníkom nevznikala strata, a aby tak ľudia neprichádzali o to, čo si dovtedy nasporili. V. Špidla sa tiež vyjadril, že navrhnutá smernica mala byť schválená už oveľa skôr, keďže priebežné povinné dôchodkové systémy (I.pilier), tvoriace základ dôchodkového zabezpečenia vo väčšine krajín EÚ, sú plne prenosné už približne 30 rokov.

Formy zamestnaneckého (pri)poistenia a sporenia na dôchodok, založené na dohode medzi zamestnancom a zamestnávateľom, sú značne rozšírené napr. v USA, Veľkej Británii, Dánsku, Holandsku, Nemecku, Francúzsku, Belgicku či Švédsku. V Nemecku poberá zamestnanecký dôchodok približne 60% pracujúcich. V niektorých krajinách tvoria tieto formy dôchodkového sporenia základnú formu zabezpečenia sa v starobe, pričom objem aktív v zamestnaneckých dôchodkových schémach v týchto krajinách dosahuje až 100% HDP. Pre porovnanie, objem aktív v rámci systému doplnkového dôchodkového poistenia na Slovensku, ktoré je však oproti klasickým dôchodkovým schémam známym vo vyspelom svete značne neštandardnou formou dôchodkového zabezpečenia, nedosahuje ani 1% HDP. (zdroj: *Across Investment Services, a.s.*) Dôchodkové sporenie v rámci zamestnaneckých dôchodkových schém na Slovensku, podobne ako v ostatných transformujúcich sa krajinách (snáď čiastočne s výnimkou Poľska), zatiaľ absentuje.

Členské štáty EÚ majú najneskôr do 1. júla 2008 prijať zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu ich právneho poriadku s touto smernicou. Na transpozíciu niektorých ustanovení, ktoré by mohli byť z krátkodobého hľadiska príliš zložité, majú mať členské štáty k dispozícii doplňujúcu lehotu 60 mesiacov od 1. júla 2008.

Navrhnutá smernica o zlepšení prenosnosti práv na doplnkový dôchodok má pred sebou ešte takmer celý legislatívny proces v orgánoch EÚ.

[späť na stručné charakteristiky](#)

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o systéme registrácie, hodnotenia, schvaľovania a obmedzovania chemických látok - REACH (revízia, zjednotenie a zjednodušenie legislatívy regulujúcej chemický sektor; prísnejšie hodnotenie, povoľovanie a kontrola všetkých chemických látok používaných na trhu EÚ; výnimky pre látky vyrábané v malých množstvách; prísnejšie podmienky pre nebezpečné chemické látky; vznik Európskej agentúry pre chemické látky)

Poslanci Európskeho parlamentu (EP) schválili 17. novembra 2005 v 1. čítaní *návrh nariadenia o systéme registrácie, hodnotenia, schvaľovania a obmedzovania chemických látok* (REACH - Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals), na základe ktorého majú byť prehodnotené, v niektorých prípadoch zakázané, chemické látky a ich používanie na trhu EÚ. Iniciátor legislatívneho opatrenia - Európska komisia (EK) chce návrhom nariadenia prispieť k zjednodušeniu legislatívy regulujúcej chemický sektor, ktorá sa skladá z viac než 40 rôznych smerníc. Podľa jednotlivých poslancov EP sa prijatím návrhu podarí dosiahnuť rovnováhu medzi obavami chemického priemyslu na jednej strane a ochranou zdravia a životného prostredia na strane druhej. Podľa komisára EÚ pre podnikanie a priemysel Güntera Verheugena ide o najkomplexnejší návrh legislatívy v histórii EÚ.

Európska únia už v roku 1979 prijala legislatívu, podľa ktorej sa mali testovať chemikálie uvádzané na trh. Nevzťahovala sa však na chemikálie, ktoré už boli na trhu k septembru 1981, takže asi 70 000 druhov chemikálií nemuselo byť testovaných. Preto EÚ nemala dostatok spoľahlivých informácií o všetkých účinkoch všetkých chemikálií, resp. ich kombinácií na naše zdravie i životné prostredie. Podľa návrhu nariadenia REACH by sa už nemali robiť rozdiely medzi novými a "existujúcimi" chemikáliami, a všetky by mali byť bezpečnostne testované. Komisia navrhuje, že do 11 rokov od schválenia REACH by všetky chemikálie na trhu EÚ mali prejsť sériou testov a registráciou a údaje by sa mali uchovávať v **centrálnej databáze novovzniknutej Európskej agentúry pre chemické látky** so sídlom v Helsinkách.

Najkontrovernejšími časťami legislatívy sú jej základné črty: princíp a spôsob registrácie, povinnosť zodpovednosti za riziká, obmedzenia týkajúce sa testovania na zvieratách, princíp autorizácie či rozsah pôsobnosti.

Chemické spoločnosti budú nútené registrovať vlastnosti chemických látok v novej centrálnej databáze EÚ. Schválené hodnotiace prahy pre **registráciu** majú byť podľa schváleného kompromisu stanovené pre rôzne skupiny chemikálií v závislosti od vyrábaného množstva (kategórie nad 1, 10, 100 a 1000 ton). Informácie, ktoré budú musieť výrobcovia chemikálií poskytovať, budú však závisieť nielen od spomínaných množstiev, ale aj od rizika, ktoré jednotlivé látky predstavujú. Prijalo sa i veľké množstvo výnimiek pre málo používané látky, z ktorých sa vyrobí alebo dovezie 1 až 10 ton ročne, miernejšie požiadavky budú platiť aj pre látky s ročným dovozom 100 až 1000 ton. Proces registrácie všetkých existujúcich chemických látok by mal byť dokončený do 11 rokov od schválenia REACH. Prvá fáza procesu, ktorá sa zameriava na registráciu látok vyrábaných v najvyšších množstvách (viac než 1000 ton ročne) a najviac nebezpečných, by mala byť zavŕšená do 3 rokov.

Firmy budú musieť získať súhlas na používanie nebezpečných chemikálií, a používanie niektorých látok bude úplne zakázané. Keďže jedným z hlavných zámerov nariadenia REACH je podpora nahrádzania najnebezpečnejších chemických látok inými látkami, prijatý text hovorí o **autorizácii** (povolení) jedine v prípade, ak neexistuje alternatívne riešenie. Zároveň musia byť splnené ďalšie dve podmienky autorizácie rizikových látok - musia sa vykonať opatrenia limitujúce riziká a musí byť preukázateľné, že sociálne a ekonomické výhody prevýšia riziká pre zdravie ľudí a životné prostredie.

Základný princíp **povinnosti zodpovednosti za riziká** stanovuje výrobcovi povinnosť vyhýbať sa uvádzaniu na trh takých produktov, ktoré môžu z hľadiska obsahu chemikálií ohroziť zdravie či životné prostredie. Výrobcovia budú mať po vstupe nariadenia do platnosti povinnosť zabrániť, obmedziť či napraviť následky škodlivých účinkov chemikálií a informovať o rizikách toho-ktorého produktu.

Poslanci EP prijali blok pozmeňujúcich návrhov požadujúcich znížovanie počtu pokusov na zvieratách, opatrenia znižujúce náklady malých a stredných podnikov a tiež balík návrhov posilňujúcich úlohu Európskej agentúry pre chemické látky.

Európska komisia odhaduje, že zavedenie REACH bude stáť priemysel 2,3 mld. EUR za 7 rokov. Podniky odhadujú náklady až na 5,2 mld. EUR. EK rovnako odhadla úspory vďaka priaznivým účinkom na ľudské zdravie. Podľa nej sa jedná o cca. 50 mld. EUR počas 30 rokov.

Podľa predstaviteľov EK sa prijatím návrhu REACH v EP našla veľmi dobrá rovnováha medzi zdravím obyvateľstva, životným prostredím a cieľom konkurencieschopnosti ekonomiky. Socialistická skupina poslancov v EP je presvedčená, že výsledok hlasovania parlamentu prinesie ľuďom v Európe najsilnejšiu ochranu pred nebezpečnými chemickými látkami na svete. Najnebezpečnejšie chemické látky budú autorizované len za najprísnejších podmienok, čo by však podľa nich nemalo ohroziť konkurencieschopnosť ekonomiky. Svetový fond na ochranu prírody (WWF – World Wildlife Fund), spolu s inými environmentálnymi, spotrebiteľskými a zdravotníckymi organizáciami, označili hlasovanie v EP za dôležitý krok pre zdravie a bezpečnosť občanov a životného prostredia. Varovali však, že ústupky, pokiaľ ide o povinnosť testovať všetky chemické látky spadajúce pod REACH, znamenajú, že tisíce z nich ujdú kľúčovému zdravotnému a environmentálnemu hodnoteniu. Takisto Európska organizácia spotrebiteľov (BEUC - Bureau Européen des Unions de consommateurs) vyhlásila, že navrhovaný dokument neumožní riadne hĺbkové prehodnotenie najproblematickejších látok.

Predstavitelia chemického priemyslu argumentovali, že schválenie nového nariadenia sa premietne do vysokých nákladov na testovanie, registráciu a autorizáciu chemických látok. Ohrozí sa tak podľa nich konkurencieschopnosť chemického priemyslu, čo povedie k poklesu zamestnanosti a zániku množstva firiem. Podľa vyjadrenia Ministerstva hospodárstva (MH) SR bude mať REACH negatívny dopad na podnikateľské prostredie. Podľa MH SR ohrozí predovšetkým malých a stredných výrobcov najmä z pohľadu náročnej administrácie. Aplikácia programu REACH v praxi sa podľa predstaviteľov Zväzu chemického a farmaceutického priemyslu SR (ZCHFP) jednoznačne premietne aj do vyšších konečných cien chemických produktov.

Druhé čítanie v Rade a EP prebehne v októbri 2006.

[späť na stručné charakteristiky](#)

Použité zdroje

<http://dnes.atlas.sk>

<http://ec.europa.eu>

<http://eur-lex.europa.eu>

<http://jaspi.justice.gov.sk>

<http://openiazoch.zoznam.sk>

<http://registerkultury.gov.sk/podujatia>

Vagač, Luboš: *European Employment Observatory Quarterly Report, Slovak Republic, January 2006*

www.across.sk

www.alianciapas.sk

www.batas.sk

www.culture.gov.sk

www.ecb.int

www.employment.gov.sk

www.enoviny.sk

www.epi.sk

www.etrend.sk

www.euractiv.sk

www.europa.eu.int

www.europarl.europa.eu

www.euroreport.sk

www.finance.gov.sk

www.fovsr.sk

www.ftd.de

www.health.gov.sk

www.hiller-ohm.de

www.hnonline.sk

www.changenet.sk

www.idnes.cz

www.ihned.cz

www.ineko.sk

www.infosloboda.sk

www.jurawelt.com

www.justice.gov.sk

www.konzervativizmus.sk

www.lidovky.cz

www.mia.sk

www.nbs.sk

www.novezdravotnictvo.sk

www.nrsr.sk

www.nzz.ch

www.oad.sk
www.obcan.sk
www.partnerstva.sk
www.pravda.sk
www.profini.sk
www.rokovania.sk
www.rozhodni.sk
www.sita.sk
www.slsp.sk
www.sme.sk
www.spp.sk
www.sse.sk
www.statistics.sk
www.tasr.sk
www.tax-news.com
www.transparency.sk
www.tvojepeniaze.sk
www.upsvar.sk
www.urso.gov.sk
www.vasaeuropa.sk
www.vlada.gov.sk
www.vse.sk
www.vub.sk
www.zbierka.sk
www.zse.sk